

Joan Pau II en l'obertura de l'Any Sant de 1984.

Joan Pau II va inaugurar el Trienni del Jubileu

La Porta Santa s'obrirà el Nadal del 1999

Presidint les vespres del primer diumenge d'Advent a la basílica de Sant Pere de Roma, Joan Pau II va inaugurar el primer dels tres anys preparatius del Jubileu de l'any 2000: «Aquest itinerari ens conduirà fins al llindar de la Porta Santa que jo obriré, si a Déu plau, la nit de Nadal del 1999», va dir el Sant Pare en la seva homília, recordant que el primer d'aquests tres anys preparatoris està centrat en Jesucrist. Al costat del Sant Pare hi havia el cardenal Etchegaray i Mons. Sebastiani, president i secretari del Comitè central del Gran Jubileu.

En el marc de la preparació del Jubileu extraor-

dinari del 2000 cal situar la visita del primat anglicà, George Carey, al Sant Pare. Aquesta visita té per objectiu relançar el diàleg entre Roma i l'Església anglicana, un diàleg especialment difícil després de l'ordenació de dones que va decidir l'Església d'Anglaterra.

La unitat dels cristians continua sent un dels objectius primordials del Gran Jubileu. És significatiu, en aquest sentit, la crida a la unitat de tots els catòlics xinesos que va fer Joan Pau II el 3 de desembre passat, festivitat de sant Francesc Xavier.

Informació a pàg. 24

Unes 16.000 persones participen en la III Jornada diocesana de Barcelona

«Aquesta Església es congrega per emprendre un camí de conversió»

Un missatge pontifici, signat per Giambattista Re, substitut de la Secretaria d'Estat, posava el punt final a la III Jornada diocesana de Barcelona: «Ja gairebé a les portes del Tercer Mil·lenni cristià, aquesta Església particular es congrega per pregar i convida cada fidel a emprendre un camí de conversió i de renovació personal.» Després de referir-se a la fase de preparació d'aquest any, centrat en Jesucrist, el missatge al·ludia al tema

de la tercera jornada: «Tenint present que la Jornada diocesana se celebra també dins l'Any Internacional per l'Eradicació de la Pobresa, el Sant Pare encoratja l'Església de Barcelona a continuar compromesa en l'esforç per a la defensa i la promoció del sectors de la societat més desfavorits, col·laborant on faci falta amb els homes i les dones de bona voluntat.»

Més informació a pàg. 10

5 Un llibre sobre la pau per rehabilitar els nens soldats

8 Entrevista a Simon Bensasson, expert en noves tecnologies

25 Pastoral del bisbe Setién sobre la pacificació del País Basc

Editorial

Allò que ens sobra és allò que manca a d'altres

Ha disminuït l'interès de l'opinió pública per la tragèdia del Zaire? Els titulars de primera plana se succeeixen amb rapidesa i, d'altra banda, no és possible mantenir sempre el mateix grau de tensió. El mateix s'esdevingué amb Bòsnia. I amb l'informe de Càritas sobre la pobresa a Barcelona. Ens cal vetllar perquè, més enllà de les impressions emocionals momentànies, siguem capaços de mantenir una actitud constant i coherent d'atenció i d'ajuda als qui són víctimes de la pobresa extrema. O de la violència. O de totes dues coses alhora.

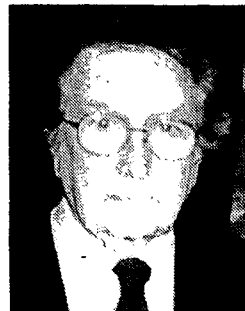
No ens falten, felixment, exemples d'una sensibilitat solidària que no es cansa. Manifestacions silencioses, llaços que ajuden la memòria, trameses d'aliments i de material escolar. Les ajudes a Cuba i a d'altres països llatinoamericans s'afegeixen a les campanyes a favor dels Balcans i dels Grans Llacs. Ara ens arriba també la notícia d'una iniciativa per a aquestes vigílies de Nadal: molts comerços i molts particulars apagaran la llum elèctrica una hora cada vespre i n'aplicaran l'estalvi a obres de solidaritat amb el Tercer Món. Malversem alegrament massa energia en un món on molts no tenen l'indispensable, diuen els joves promotors d'aquesta idea. Volen crear-ne consciència amb un signe que cridi l'atenció. Tenen raó. No cal, naturalment, que tot hom faci les mateixes coses. Però és bo que sorgeixin propostes imaginatives que ens ajudin a ser més conscients i més generosos. Enmig d'alguns símptomes de davallada èti-

ca, l'activitat de moltes organitzacions no governamentals i dels diversos voluntariats —es calcula en mig milió el nombre de voluntaris a Catalunya— ens reconforta: demostra la vigència en la nostra societat dels valors fonamentals.

Els qui, aquests dies, no parlem només de vigílies de festes, sinó, sobretot, de temps d'Advent, tenim moltes raons per dur a terme accions concretes a favor dels necessitats d'aquí i del Tercer Món. I per secundar les iniciatives de solidaritat dels altres. Per Nadal contemplem l'empobriment de Déu en Jesús que neix per enriquir-nos. Una contemplació que ha de baixar a les nostres actituds: la resposta a la pobresa de molts passa per un cert empobriment dels altres. Ens cal superar la inconseqüència d'esperar i reclamar verbalment una societat igualitària sense que els qui tenen més es desprenguin d'alguna cosa. Les sabates que tens són les que manquen a qui va descalç, va dir, fa molts segles, un pare de l'Església...

Això comporta «en l'àmbit privat, comunicar els nostres béns, sia per via assistencial (almoïna individual o a través d'institucions d'ajut social), sia per via de creació de llocs de treball. En l'àmbit públic, una intensa i constant acció ciutadana (associacions cíviques, sindicats, partits, mitjans de comunicació social, etc.) amb vista a l'aprofundiment d'un Estat veritablement social». Són paraules del Concili Provincial Tarraconense (resolució 92) que poden orientar la nostra preparació al Nadal.

Sumari

5

Un llibre sobre la pau per rehabilitar els nens soldats

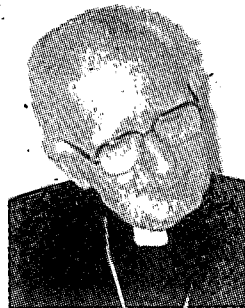
8

Entrevista a Simon Bensasson, expert en noves tecnologies

12

Nova seu de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna

22

Dues actituds enfrontades a l'arxidiòcesi de San Salvador

25

Pastoral del bisbe Setién sobre la pacificació del País Basc

CATALUNYA CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Miquel Estradé, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Diez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edició: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerència: Jaume Viñals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Bafba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Publiagraf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30 08011 BARCELONA - Tel. 454 16 30/17 77 - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

Comentaris

El gran embús

Camions i més camions travessats per les carreteres i autopistes franceses, van bloquejar la circulació dels transportistes estrangers que són els que més durament han pagat les conseqüències de la vaga dels camioners francesos.

Ha estat tot un espectacle. Durant dues setmanes les informacions procedents de la veïna República només parlaven de la vaga dels camioners gals que amb les seves reclamacions, i amb la seva tenacitat, prescindien de tot i de tothom per obtenir el que s'havien proposat. No els ha importat perdre ells els jornals de feina, ni que els altres, els que res no hi tenien a veure perdessin quantiosament. Els més afectats, segons sembla, han estat els camioners espanyols que transportaven fruita a diversos països i que han vist com la mercaderia se'ls feia

malbé, encara que també els d'altres països han patit seriosament les conseqüències. Fins i tot alguna fàbrica d'automòbils ha hagut de tancar perquè la vaga ha impedit que arribessin a temps els subministraments de material.

No cal dubtar que els motius de vaga eren, de fet, justos: uns horaris esgotadors, amb les hores d'espera sense cobrar, i poder-se jubilar als cinquanta-cinc anys. Les raons de la patronal sempre acostumen a ser les mateixes: mantenir el ritme de beneficis a costa de qui sigui i, com sempre, d'antuvi

tancar-se en banda i dir que no. La vaga en si mateixa sembla justa, i més si s'han esgotat tots els mitjans per evitar-la. Però de bon començament els dos bàndols s'atrinxeraren en les seves respectives posicions, amb la inhibició del govern francès al darrere.

Finalment s'ha arribat a un acord, i el bloqueig de carreteres i autopistes s'ha aixecat. Ara resta el pitjor. Qui compensarà les pèrdues que ha ocasionat als que no hi tenien res a veure? El desastre econòmic s'avalua, segons sembla, en milers de milions de pessetes.

Qui serà capaç d'indemnitzar els damnificats? Es diu que el govern francès s'ha compromès a fer-ho. Amb totes les dificultats econòmiques que ja té l'Estat francès, només li faltava aquest problema que sens dubte desnivellarà els pressupostos. I hom es pregunta si no hauria estat millor fer, des del govern, que les parts en conflicte dialoguessin seriosament sense encastellar-se en els seus punts de vista.

El mal ja està fet. Ara cal curar-lo.

Oriol Camps

El model de seguretat per a l'Europa del segle XXI

Tot va transcórrer tal com s'havia previst per endavant. El concepte de seguretat europea de cara al segle XXI, que enfronta Washington i Moscou, va ser el tema més important que es va debatre a la cimera de l'Organització per a la Seguretat i Cooperació a Europa (OSCE), celebrada la setmana passada a Lisboa. Els 54 estats membres de l'OSCE —tots els del continent europeu, llevat de la nova Iugoslàvia, més els Estats Units i el Canadà— van acordar a la declaració final de la cimera emprendre com més aviat millor les negociacions perquè el projecte d'una futura carta de seguretat europea, des-

tinada a eliminar els recels de Rússia a l'ampliació de l'Aliança Atlàntica, es faci realitat. El nou concepte de seguretat es basa fonamentalment en el principi que un estat no pot amenaçar la seguretat d'un altre.

L'oposició de Rússia a l'ampliació de l'OTAN cap als països de l'Est va centrar les jornades de treball de l'OSCE. La declaració de Lisboa ha estat, certament, un excel·lent exercici de diplomàcia per tal d'aconterar tothom. El document recull el dret de tots els estats membres a pertànyer als organismes regionals de seguretat que prefereixin, però no dona suport expli-

cit a l'adhesió de països de l'antiga òrbita soviètica a l'Aliança Atlàntica. Així mateix, per calmar els ànims dels russos, es va aprovar l'ampliació del tractat de reducció d'armament convencional a Europa, signat l'any 1990 quan encara existien el Pacte de Varsòvia i la Unió Soviètica, per reflectir l'actual situació d'una Europa sense blocs militars. Des d'aleshores s'han destruït un total de 55.000 unitats, bàsicament d'avions, helicòpters, tancs i artilleria.

Els polítics que van participar a les reunions també van parlar sobre els diversos conflictes que hi ha avui dia al

continent: Azerbaidjan, Armènia, Bielorússia, Bòsnia, Sèrbia i Txetxènia. La declaració final de la cimera de l'OSCE critica el règim del president serbi, Slobodan Milosevic, però no menciona el frau electoral que ha provocat la mobilització de l'oposició. La Conferència sobre Seguretat i Cooperació a Europa —el 1994 va canviar el seu nom— va néixer en plena guerra freda com a únic fòrum de converses entre l'Est i l'Oest. Actualment és un instrument polític que ha de perfilar molt bé els seus objectius i propostes.

Miquel Àngel Codina

Ara ve Nadal!

Per això us convidem a...

*Visitar la nostra exposició i
adquirir-hi*

*Figures de pessebre,
imatges i altres objectes
d'artesanía*

*dels obradors monàstics
de les Germanetes de Betlem*

i us-oferim també un llibre excepcional

**«Zui és Dén,
segons la meva fe... que és
la fe de l'Església»**

escrit per Roser Artigas,

una dona molt activa que treballa amb molta cura per a unes missions de l'Índia; els guanys d'aquest llibre seran destinats precisament a la missió de Guajarat. Us convidem, doncs, a col·laborar-hi

Del 2 de desembre al 4 de gener
d'11 a 1 i de 5 a 7 de la tarda.

En col·laboració amb LA FORMIGA D'OR

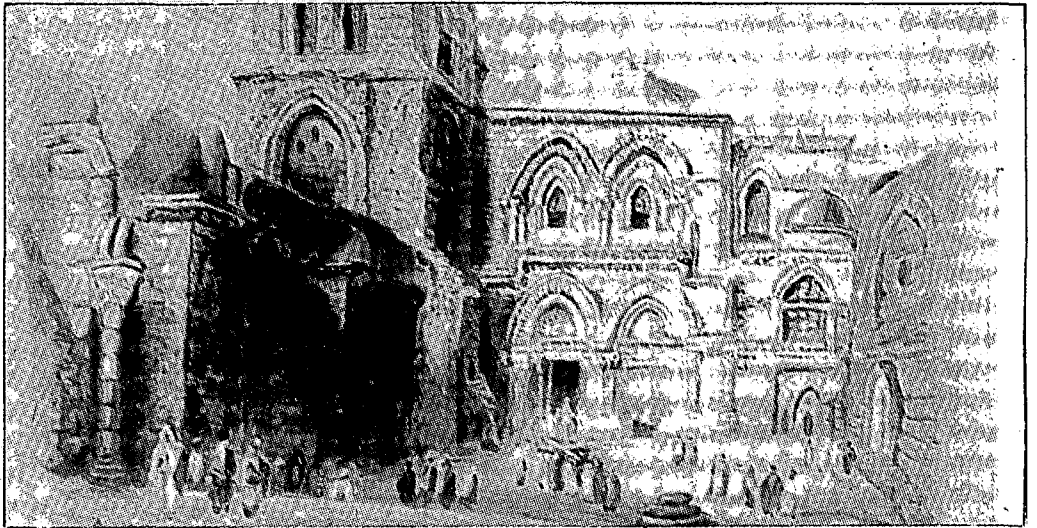
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
Pl. Urquinaona, 11, 3. 3a A - 08010 Barcelona

Pelegrinatges i viatges

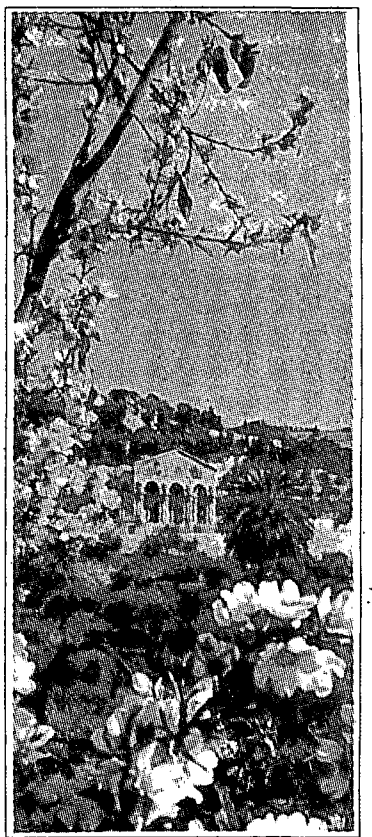
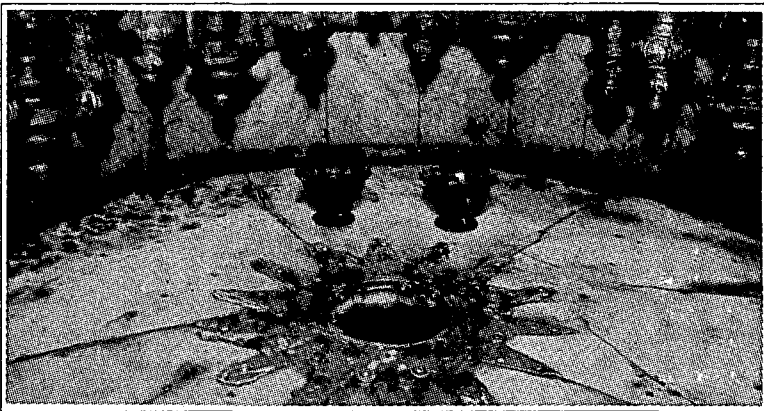
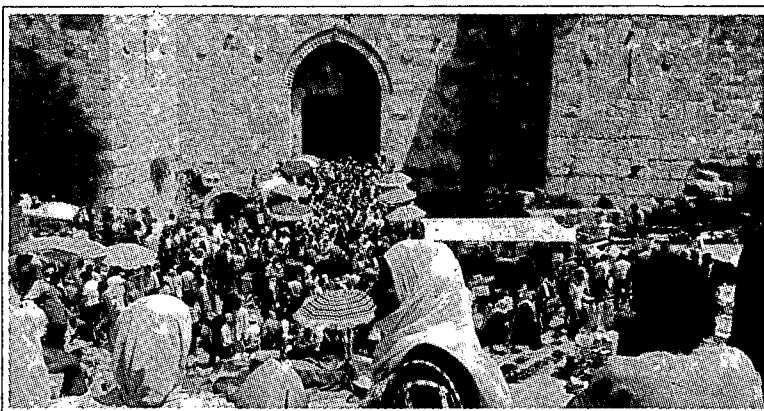
Una proposta molt interessant

53è PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Del 27 de desembre al 3 de gener

UNA MANERA, LA MÉS EXCEL·LENT DE VIURE EL NADAL: ANAR A CONÈIXER EL PAÍS DE JESÚS

Feu-vos «Pelegrins de la Paraula» venint a la Terra de Jesús com a Amics de Catalunya Cristiana.

Després d'això, llegir l'Evangelí o escoltar la Paraula de Déu us farà tot l'efecte d'una Bíblia il·lustrada.

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

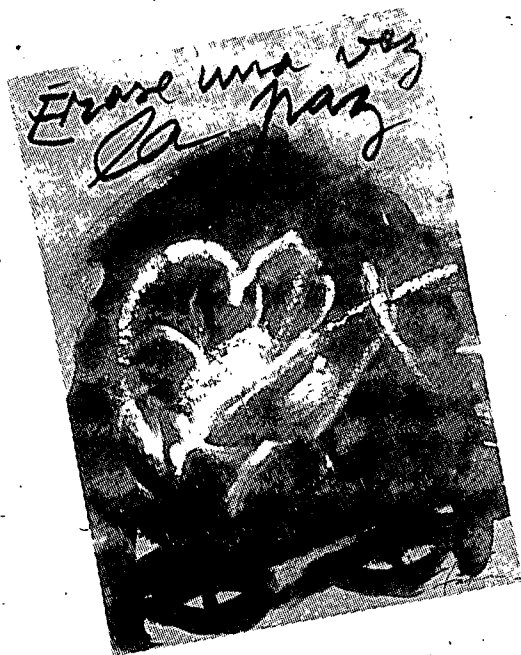
MERCATRAVEL S.A.

DEMANEU INFORMACIÓ

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Plaçà Urquindona, 11, 3r 3a A - 08010 BARCELONA

Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

«Érase una vez la paz», la utopia possible

Els diners de la venda d'aquest llibre seran per rehabilitar els nens soldats

BARCELONA.— Amb 50.000 pessetes a l'any, nens que han estat utilitzats com a soldats en conflictes bèl·lics poden ser atesos en família i rebre prou assistència mèdica i psicològica per rehabilitar-se. Aquest és l'objectiu que persegueix la Fundación de la Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR) amb la campanya «Érase una vez la paz», que s'ha presentat fa poc a Barcelona, així com a altres ciutats espanyoles.

S'ha publicat un llibre de contes i relats, amb el mateix títol de la campanya, en què han participat de forma desinteressada destacats escriptors, així com pintors i escultors. El producte íntegre de la venda del llibre serà per dur a terme dos projectes de rehabilitació d'aquests nens a Ruanda i Moçambic.

La fundació CEAR, que anteriorment ja havia posat en marxa altres campanyes com «Lápices para la paz» o «Flores con futuro», aquest cop torna a dirigir-se a l'opinió pública per denunciar l'utilització de nens en conflictes bèl·lics. A més a més de sensibilitzar, pretenen recaudar fons amb la venda del llibre per donar suport econòmic, psicològic i pedagògic a aquests nens soldats.

Érase una vez la paz es va presentar al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona el 18 de novembre passat. El periodista Josep Cuní, conductor de l'acte, va llegir un escrit de Manuel Vázquez Montalbán —en representació dels 26 escriptors que han participat en el projecte— en què denunciava l'existència de més de vint conflictes bèl·lics al món. L'escriptor es va lamentar de l'existència d'una doble moral en les grans potències que discuteixen l'enviament urgent d'ajuda humanitària per poder atendre els refugiats que tornen a Ruanda, però al mateix temps no dubten a vendre armament a les zones en conflicte. El 60% del producte interior brut de gairebé tots els països africans es gasta en armes comprades als països desenvolupats. «La indústria de l'armament ajuda a la supervivència econòmica del sistema, mentre els parlaments ho segueixin permetent hi haurà guerra i refugiats», va assegurar Montalbán, que amb el seu escrit va apel·lar a la mobilització de la societat civil perquè es rebel·li contra aquesta injustícia.

L'artista Antoni Tàpies, autor de la portada del llibre, també va expressar el seu dolor i la seva ràbia —en nom dels 26

pintors i escultors que han il·lustrat els relats— per l'enviliment a que és sotmesa la infància a tants llocs del món. Tàpies va fer seva una frase de Picasso: «Existeix un moment en què l'artista no ha de lluitar només amb el seu art sinó també amb tot el seu ésser.»

Rafael Abella, va parlar en nom de Planeta, que ha editat el llibre, que confia que el públic respongui i decideixi regalar l'exemplar durant les festes nadalenques, «una forma segura d'ajudar nens que ho necessiten i al mateix temps de gaudir d'una magnífica lectura».

(Segueix a pàg. 6)

Antoni Tàpies ha il·lustrat la portada del llibre «Érase una vez la paz».

Segon misteri joïós

Maria visita la seva cosina santa Isabel

«Per aquells dies, Maria se n'anà de pressa a la muntanya, a un poble de Judea, va entrar a casa de Zacaries i saludà Elisabet. Tan bon punt Elisabet va sentir la salutació de Maria, l'infant va saltar dins les seves entranyes, i Elisabet quedà plena de l'Esperit Sant. Llavors cridà amb totes les forces: —Ets beneïda entre totes les dones i és beneït el fruit de les teves entranyes!

Qui sóc jo perquè la mare del meu Senyor em vingui a visitar? (...) Felç tu que has cregut: allò que el Senyor t'ha anunciat es complirà! Maria digué:

—La meua ànima magnifica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa. Des d'ara totes les generacions em diran benaurada» (Lc 1,39-48).

Consideració extreta de la litúrgia bizantina

Elisabet va concebre el precursor de la gràcia de Déu; la Verge va concebre Crist, el Senyor de la Glòria. Les dues mares s'abracen, i el Nen es mou ple d'alegria: en el si, el servent lloa el seu Senyor; ja la mare del Precursor, plena de l'Esperit Sant, exclama: Qui sóc jo perquè la mare del meu Senyor em vingui a visitar?

Petició

Pare amorós, mitjançant un nen nonat, tú Fill Jesús, has santificat sant Joan en el si. Concedeix a famílies d'Orient i d'Occident un respecte renovat al miracle de la vida, i ajuda els pares a acceptar a tot nen nonat.

El poderós ha fet en mi marevelles.

AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA
Lluís Antúnez, 24, 2n 2a
08006 BARCELONA - Tel. (93) 2373763

(Ve de la pàg. 5)

«Volem que la pau sigui possible»

Juan María Bandrés, president de CEAR i vicepresident de la fundació CEAR, de la que és presidenta d'honor la reina doña Sofía i president Adolfo Suárez, va explicar amb més detalls la tasca que volen dur a terme. «Quan vam dissenyar el projecte encara no havia esclatat el terrible drama del Zaire que malauradament ha situat el tema en les primeres pàgines d'actualitat.»

Segons Bandrés, «aquests nens soldats no són invenció del periodista», i per corroborar-ho va explicar la seva pròpia experiència a Maputo, capital de Moçambic. «Vaig conèixer un jove d'uns quinze anys a qui el van obligar a enrolar-se a la guerrilla dos anys enrere. La seva primera víctima va ser un albi a qui va haver de disparar a boca de canó.» Malgrat l'experiència tant traumàtica que va viure, ara el noi viu en un centre d'acollida per a nens del carrer. Bandrés va quedar impactat per aquest testimoni, «em serà molt difícil oblidar els ulls grans i profunds d'aquell nen que malgrat l'horror viscut, ara només vol arribar a ser arquitecte algun dia, i que acceptava, com el que era, els caramels i les llaminadures que li oferíem».

Desenes de milers de nens i d'adolescents han estat utilitzats en gairebé totes les guerres del món. Alguns participen en els conflictes bèl·lics per venjança o per pressió social. D'altres s'hi allisten perquè no tenen casa ni família, formar part de l'exèrcit els dona la sensació de pertànyer a una comunitat. Davant d'aquesta crua realitat, el polític basc pensa que és urgent que les Nacions Unides, les organitzacions internacionals i les no governamentals facin programes de rehabilitació perquè els nens recuperin la seva dignitat d'éssers humans. Aquest és l'objectiu que s'ha marcat la Comisión Española de Ayuda al Refugiado (CEAR) i per això centrarà el seu ajut a Moçambic i a Ruanda, dos països que han viscut els horrors de la guerra.

«Es poden rehabilitar aquests nens?

Desenes de milers de nens han estat utilitzats en gairebé totes les guerres del món.

«Érase una vez la paz» és un desig, però també una afirmació: 'La pau és possible'

Nosaltres pensem que amb 50.000 pessetes per nen i any es poden reintegrar en una família —millor la pròpia o una de la seva ètnia o entorn— i oferir-los assistència mèdica i psicològica perquè superin el trauma viscut, puguin regularitzar les seves vides i, si és possible, ser feliços», va explicar el president de CEAR. Bandrés també va donar les gràcies a tots els que han col·laborat perquè el llibre surti a la llum, «ajudar aquests nens és

donar una petita medecina a algú que està malalt. Penso que hauríem de practicar més sovint la utopia possible: si tots els europeus, agafats de la mà demanéssim als nostres governs que paressin les guerres, potser ho aconseguiríem —va afirmar l'exeurodiputat— *Érase una vez la paz* és un cant, és un desig, però també una afirmació: "La pau és possible".»

Glòria Carrizosa

Nens, unes preses fàcils de manipular

Nens de la guerra són tots els menors de 18 anys reclutats per participar activament com a soldats en un conflicte armat. Aquesta edat mínima es va establir a la Convenció sobre els Drets del Nen de las Nacions Unides el 1989. Desenes de milers de nens i adolescents amb metralleres enormes han esdevingut una imatge habitual en els mitjans de comunicació.

Segons un informe publicat per CEAR, hi ha diversos motius que els porten a ser part activa en una guerra: la majoria són amenaçats amb maltractaments o la mort si es neguen a col·laborar, però també hi ha els que participen per venjança, perquè se senten sols, sense casa ni família, per la pressió social, perquè se senten més protegits formant part d'un conflicte armat o per la promesa d'aventures i la perspectiva d'una vida millor. La majoria són reclutats en els camps de refugiats perquè els exèrcits els consideren millors lluitadors que els adults: els nens tenen més vigor, lluiten millor, són disciplinats i més fàcilment manipulables per «la causa».

Ruanda és un clar exponent de com s'utilitza els nens per participar en matances. En el genocidi de la primavera de 1994 es té constància que molts menors rebien l'encàrrec d'assassinar persones del seu entorn i que van cometre atrocitats contagiats pel clima de violència. Uns 200 menors estan empresonats i possiblement mai sortiran de la presó. Segons estimacions de les Nacions Unides, més de 1.200.000 refugiats ruandesos són menors d'edat, i al voltant de mig milió no superen els cinc anys.

Un altre cas és el de Moçambic, l'antiga colònia portuguesa que es va dessagnar en deu anys de guerra civil i que després d'unes eleccions democràtiques afronta un difícil procés de pacificació i reconstrucció del país. El conflicte va deixar un milió de morts i una xifra semblant de refugiats. Molts nens van ser reclutats i al final del conflicte els van deixar de la mà de Déu i sense aliments.

Alguns pedagogs asseguren que aquests menors no eren conscients que estaven matant vides, però un cop acabada la guerra, la gran majoria pateixen símptomes d'impacte emocional: insomni, malsons, ansietat i depressió.

Units per una noble causa

«Aquella noche nuestra madre fue a la tienda y no regresó. Nunca. ¿Qué había pasado? No lo sé. También mi padre se había marchado un día para nunca regresar; pero es que él fue a la guerra. Donde nosotros estábamos también había guerra, pero éramos pequeños, y al igual que la abuela y el abuelo, no teníamos armas.» D'aquesta manera comença el relat de la Premi Nobel Nadine Gordimer titulat *El mejor safari*, amb il·lustració d'Albert Ràfols Casamada.

També han participat de forma desinteressada a *Érase una vez la paz* els escriptors Bernardo Atxaga, Mario Benedetti, Ángeles Caso, Miguel Delibes, Violeta Friedman, Gloria Fuentes, José Antonio Gabriel y Galán, Antonio Gala, Eduardo Galeano, Gabriel García Márquez, José Agustín Goytisolo,

Almudena Grandes, Naguib Mahfuz, Ana María Moix, Vicente Molina Foix, Lourdes Ortiz, Maria Xosé Queizán, Carme Riera, Vicente Romero, José Luis Sampedro, Gonzalo Torrente Ballester, Mario Vargas Llosa, Manuel Vázquez Montalbán, Manuel Vicent i Luis Antonio de Villena.

Amb il·lustracions de Rafael Alberti, Manuel Alcorlo, Andreu Alfaro, Frederic Amat, Daniel Argimón, Eduardo Arroyo, Andrés Barajas, Justo Barboza, Miquel Barceló, Luís de la Cámara, Rafael Canogar, Carlota Cuesta, Modest Cuixart, Eduardo Chillida, Carmen García Rementería, Juan Genovés, Josep Guinovart, Martín Hanoos, Joan Hernández Pijoan, Robert Llimós, Carmen Pagés, Eduardo Roldán, Gerardo Rueda, Antonio Saura, Antoni Tàpies y Josep Uclés. Realment, una experiència difícil de repetir.

Primeres Jornades d'Església i Comunicació a Catalunya

El periodisme serà eficaç en la mesura que accentui la pluralitat i els valors ètics

SANT CUGAT DEL VALLÈS.— Feia temps que alguns cristians s'estaven plantejant impulsar unes jornades que possibilitessin una reflexió sobre l'eficàcia comunicativa de l'Església i la seva relació amb els mitjans informatius. Calia prendre la iniciativa i valo-

rar en quin nivell es troben les relacions dels uns amb els altres. El SIMCOS i Ràdio Estel es van encarregar d'organitzar-les i el resultat van ser unes jornades amb una bona coordinació, ponents interessants i sincer diàleg.

El Casal Borja de Sant Cugat del Vallès va acollir el 29 i 30 de novembre setanta persones interessades en el tema «Església i Comunicació». En la presentació de les jornades, el bisbe Joan Martí i Alanís, responsable de mitjans de comunicació de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), va mostrar la seva satisfacció pel fet que des de l'Església es facin esforços per entendre i potenciar els mitjans. Els assistents a la jornada van coincidir a afirmar que l'Església encara té una certa por a la comunicació.

En la ponència inaugural, el professor Tresserras, degà de la Facultat Blanquerna de Comunicació de la Universitat Ramon Llull, va manifestar que «a l'Església de Catalunya li interessa molt que hi hagi periodistes especialitzats en informació religiosa» i va aclarir que no es tractava de tenir «periodistes falaguers, capellanscos, sinó que coneguin profundament la manera de viure dels cristians, mediadors especialitzats en nosaltres». En les intervencions posteriors a la ponència el públic es va demanar com es poden fer productes publicitaris eclesials, de quina manera es pot agilitzar la comunicació de l'Església i com portar el cor de l'Evangelí a través dels mitjans de comunicació.

La comunicació de Sebastià Serrano, catedràtic de lingüística de la Universitat de Barcelona, va cloure la tarda del divendres i va suggerir que l'Església ha d'entrar en els grans multimèdia sense recels i va apostar per una comunicació més eficaç tant intraeclesial com exterior.

Després d'un sopar distès, els assistents van reunir-se per comentar quin tipus de capella es fa present als mitjans de comunicació. En aquesta tertúlia es va criticar el radicalisme que molts programes, especialment de televisió, fan servir per crear polèmiques i en els quals la figura d'un capellà és requerida en moltes ocasions.

El nivell comunicatiu de l'Església no arriba a l'aprovat

El dissabte 30 de novembre va començar amb la ponència del director del *Diari de Tarragona*, Antoni Coll i Gila-

bert, que va introduir amb un to serè i tranquil el que demanen els periodistes a l'Església per comunicar. Coll va parlar de la necessitat que l'Església assumeixi la dinàmica intrínseca del periodisme que demana respostes a qualsevol moment del dia. No hi valen frases com «aquí no hi ha ningú» o «truqui demà, que avui és festa», perquè això demostra no comprendre el món comunicatiu i evidencia falta de professionalitat. Si s'hagués de puntuar el nivell comunicatiu eclesial envers els mitjans, Coll creu que no arriba a l'aprovat, «un 4,5 de transparència i moltes mancances», i va aconsellar que la persona que es relacioni amb els mitjans ha de tenir la plena confiança dels bisbes per poder informar

amb plena autoritat.

Coll considera que «l'Església fa una valoració massa abstracta dels mitjans i que desconeix les regles del joc de la comunicació de masses», sovint «empra un llenguatge que s'assembla més a un document pontifici que no al llenguatge directe dels mitjans i, és clar, això no interessa a ningú».

Augmentar la comunicació amb els mitjans

Aquesta ponència va propiciar que alguns dels periodistes presents fessin una crida a la responsabilitat, van demanar que se'ls donés més facilitats per informar sobre temes d'Església, sobretot quan ho fan

des de mitjans d'Església, i que els bisbes es comunicassin més amb els professionals de la informació.

Per la seva part, Josep M. Casasús i Gurí, degà de la facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Pompeu Fabra va parlar sobre «el perfil del comunicador d'Església» posant l'accent en l'ètica del procés comunicatiu. Casasús va subratllar la necessitat del periodista de ser conscient de l'ètica dins del sistema de comunicació. «Tots som responsables del nivell ètic de partença de la informació», afirmà referint-se als periodistes, «de la manera com expliquem un fet determinem tot el procés posterior».

El degà de la Pompeu Fabra considera que el comunicador d'Església ha de ser un professional que destaquï per la seva exemplaritat pública i privada, no entesa només en un sentit moral, sinó com «una persona solidària, disposada a treballar amb altres de manera positiva i tolerant. Els comunicadors d'Església haurien de ser capdavaners del codi deontològic».

Potenciar l'ètica enfront de l'espectacle

Casasús va alentar a respondre als reptes de la postmodernitat amb un sentit positiu: «La realitat ha de ser més solidària, s'ha de contrastar amb altres elements, sortosament la idea de la raó infal·lible ha entrat en crisi». I va encoratjar els comunicadors a comprendre que les males notícies també formen part del pla de salvació, de manera que «les transmetin amb serenitat, sense oblidar, però, ser per damunt de tot, generadors de notícies positives que regenerin la consciència ètica».

Les Jornades van acabar amb unes paraules del cardenal Ricard M. Carles, que va valorar la feina dels periodistes i va demanar que «entre tots fem que l'Església sigui la casa de tots. En la mesura que un comunicador deixi traslluir la fe cristiana comunicarà millor. Us invito a ser testimonis de les realitats invisibles».

Durant el dinar de germanor, que va ser un allargament dels debats d'aquests dos dies, tothom estava d'acord que l'Església havia de millorar la comunicació cap endins i cap enfora i valorar i aprofitar els mitjans que ja té. Les jornades van ser una finestra oberta per percebre la realitat d'una manera més enriquidora, ara veurem quant d'aire deixaran entrar.

Miriam Díez i Bosch
Núria Oriol i Palarea

El cardenal Carles va ser present a les jornades «Església i Comunicació».

Conclusions de les jornades

L'Església necessita fer servir els mitjans de comunicació per adreçar-se a la resta de la societat. Només parlant a través d'ells es poden desfer els malentesos que es teixeixen sobre ella i el seu missatge.

La comunicació de l'Església amb la resta de la societat s'ha d'entendre com un servei solidari que s'ha de regir per un principi de coherència.

Convé agilitzar i professionalitzar els gabinets de comunicació de l'Església. Els missatges s'han de transmetre amb promptitud i transparència. Cal invertir en comunicació tant les persones com les institucions.

El llenguatge planer dels fets quotidians i de l'Escriptura, sobretot dels evangelis, és molt adequat per expressar-se a través dels mitjans.

L'ètica de la comunicació és present a totes les fases del procés de comunicació: fonts, mitjans i usuaris.

Cal que els usuaris dels mitjans tinguin un capteniment positiu enfront de les males notícies. Per a un creient tota notícia pot remetre al transcendent. El rigor, la serenitat i la tolerància són fonts d'eficàcia comunicativa.

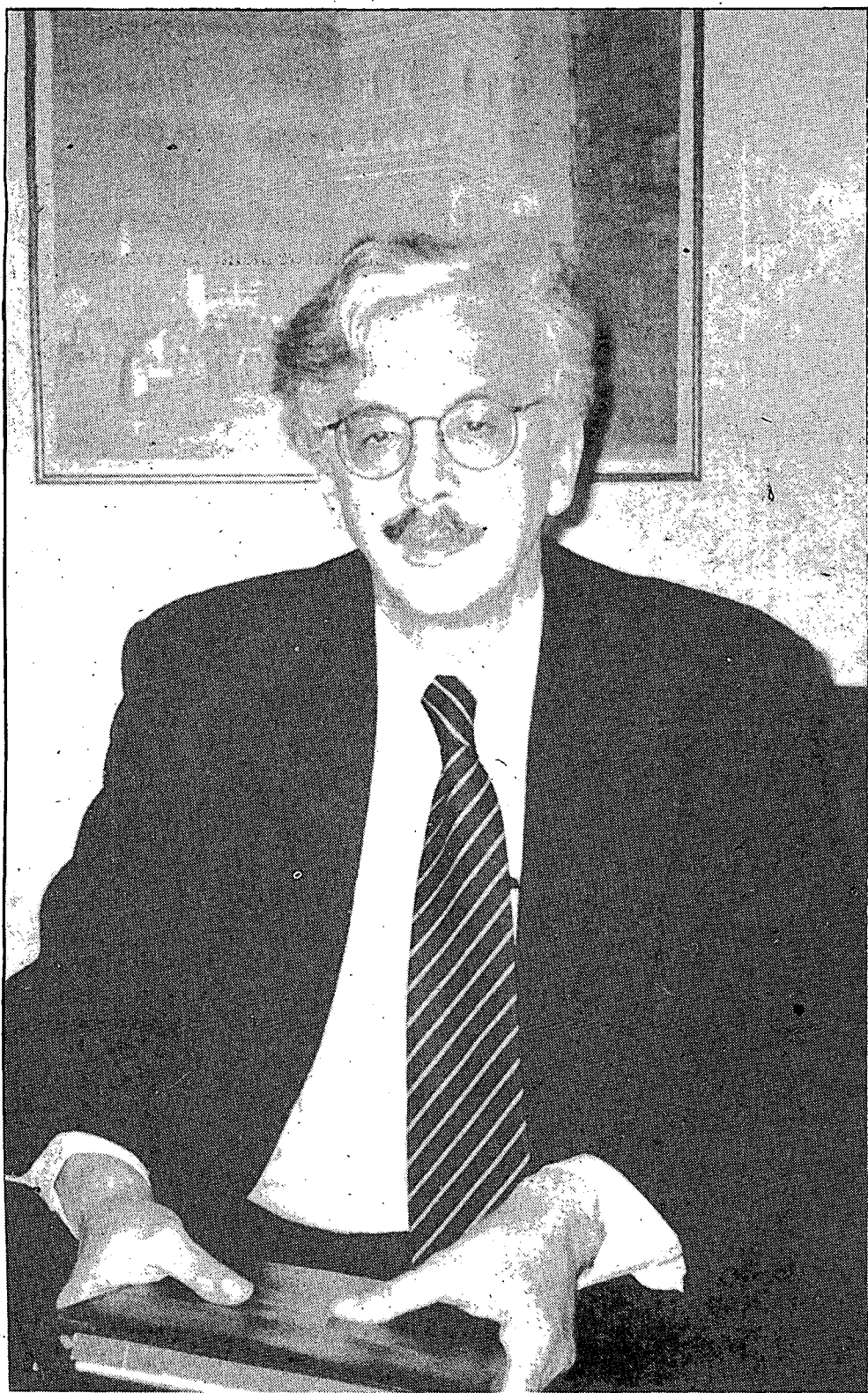
l'entrevista

Amb la intenció de reflexionar sobre el món de la tecnologia i les comunicacions a distància, *Catalunya Cristiana* va conversar amb Simon Bensasson, encarregat de la Direcció General XXX per a les Comunicacions de la Comissió Europea. Bensasson ha vingut a Barcelona per participar al VIII Simposi Internacional sobre Societat Tecnològica i Cultura que va organitzar la Fundació Joan Maragall del 2 al 5 de desembre. Bensasson ha realitzat estudis

d'arquitectura a la Universitat de Tesalònica (Grècia), de disseny urbà a l'Acadèmia Internacional de les Arts de Salzburg (Àustria) i un mestratge en ciències a l'Institut de Ciències de la Computació de la Universitat de Londres (Gran Bretanya). Autor de diversos textos sobre informàtica, creació de *software* i disseny urbà, ha assessorat nombroses firmes d'arquitectes i enginyers de diferents països.

«Les tecnologies ajudaran l'home a ser més tolerant»

■ Simon Bensasson, expert en comunicació i informàtica

—Com resumiria els canvis que ha suposat la revolució tecnològica per a la nostra societat?

—Durant els anys cinquanta, quan les grans entitats econòmiques ja utilitzaven la informàtica, el ciutadà comú encara no hi tenia accés. A partir dels cinquanta i seixanta, comença la revolució tecnològica i és aleshores quan hi ha un creixament econòmic immens, és el període posterior a la guerra. Es crea una complexitat econòmica que ja no es pot gestionar en termes convencionals, es necessiten altres mètodes, altres procediments, altres tecnologies per seguir

quantitat i qualitat en la transmissió de les dades són molt més grans.

—Aquests avenços estan creant un món interconnectat que sembla descriure moltes utopies futuristes.

—Cert. Per exemple, les transmissions sense fils desembocaran en el que jo anomeno la *supercol·lectivitat*, és a dir, hi haurà la possibilitat de connectar entre ells diferents objectes com la meva torradora a la meva televisió, de tal manera que quan estigui mirant la televisió, aquesta em pugui dir si el pa que he deixat a la torradora s'està cremant o no.

El problema de la nostra època és que sempre hi ha una generació que ha de pagar els canvis tecnològics

amb aquesta revolució. La revolució en les comunicacions és la conseqüència natural d'aquest creixement.

En l'actualitat tenim una tecnologia diferent que es caracteritza per més qualitat de transmissió. Cada vegada hi ha més llocs que estan interconnectats. Estem generant una nova forma de col·lectivitat que té com a base una capacitat de transmissió superior i una qualitat superior. Vivim en un període en què la major part de les comunicacions són digitals, fet que presenta dos avantatges: d'una banda, en qualsevol comunicació es pot combinar veu i imatge, i per altra, les possibilitats pel que fa a la

—Avui dia es discuteix molt sobre l'impacte que les tecnologies causaran al treball. L'avenç tècnic ha implicat acomiadament de personal, retallades pressupostàries i augment de la taxa d'atur. Davant d'aquesta realitat, cal reflexionar sobre com paliar les conseqüències socials que provoca tota innovació tecnològica.

—No crec que les tecnologies siguin les causants de l'atur, sinó que ens enfrontem a una nova definició del terme feina. Si examinem les tecnologies veurem que no són el problema i, sí en canvi, la solució potencial. Ens trobem davant d'un canvi de la base industrial,

Simon Bensasson

expert en comunicació i informàtica

de la mateixa manera que ara fa 150 anys es va donar el pas de la societat agrícola a la industrial. No és un atur fruit de la introducció de les tecnologies, sino del canvi en les relacions productives. A més, la qüestió de la desocupació no es resoldrà fins d'aquí uns 20 o 25 anys. El problema de la nostra època és que sempre hi ha una generació que ha de pagar els canvis tecnològics, i ara ens trobem en aquesta situació, en què, desgraciadament, moltes persones patiran.

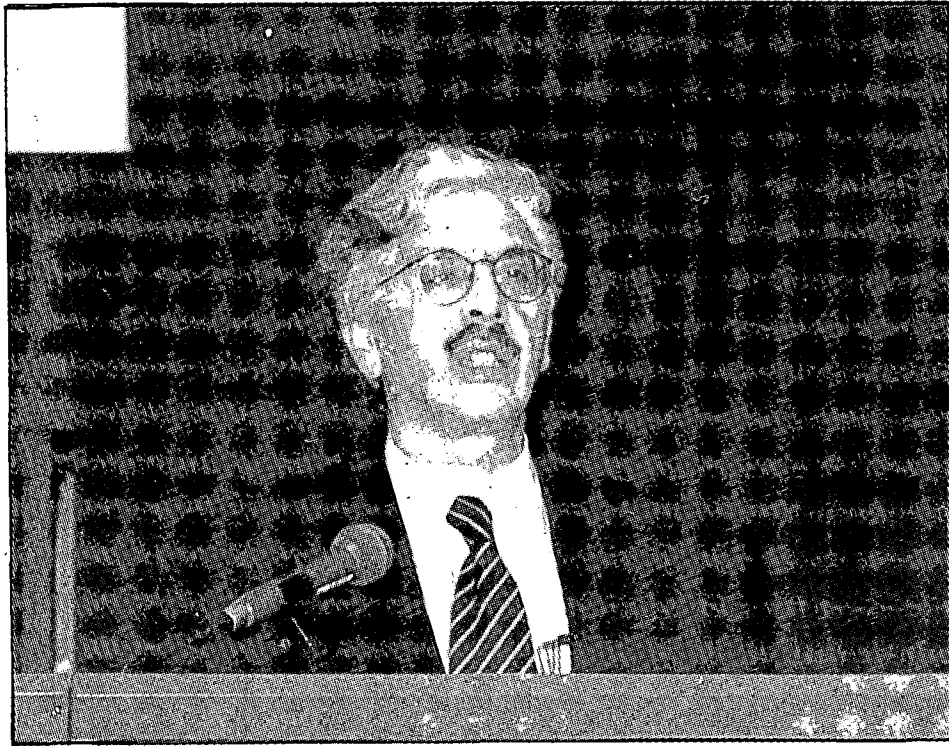
—Els crítics de les tecnologies han insistit que aquestes implicaran més desigualtat. ¿Hi ha alguna fórmula o mecanisme per evitar que les tecnologies generin diferències?

—Ara tenim oportunitats i perills. Les oportunitats són que amb les noves tecnologies el món pot viure la globalitat. Els perills són justament la segregació a nivell mundial. Una part del món és cada vegada més pobre mentre l'altra meitat és cada vegada més rica. Ens trobem davant de nous criteris en la definició de les classes socials regentades, ara, pel coneixement.

Crec que les nostres accions s'hauran d'orientar cap a una adopció de les tecnologies i facilitar-ne el seu accés, en comptes de voler lluitar contra elles. En aquest sentit, serà bàsicament l'educació i la formació de la gent; cal que la gent es pugui formar al llarg de tota la seva vida, tal com ja va dir Sòcrates, «m'estic fent vell, sempre aprenent». Hem de ser conscients que tenim un sistema d'educació que des de Napoleó no ha estat reformat. És necessari adequar-lo al nou ordre econòmic i a les noves exigències del món del treball.

—Un altre element clàssic en les qüestions de desenvolupament de les tecnologies d'informació és assenyalar-les com a instruments que impedeixen que els grups socials s'expressin des de les seves diferències i particularitats.

—Recordo l'experiència que vaig tenir a Zambia (Àfrica), on durant un any vaig estar encarregat de dur a terme un projecte d'habitatges als afores de la capital. La primera imatge que esperava trobar en baixar de l'avió era la d'una població que imaginava que seria com la que s'acostuma a veure a les pel·lícules. Però la meua sorpresa va ser trobar persones que anaven vestides com nosaltres, bevien Coca-cola, i ballaven amb la música que nosaltres ballam a Europa. Tota la superfície cultural i de costums era la nostra, però la pobresa era la seva. La por que tinc davant de certs països és que s'empo-

Bensasson afirma que ens enfrontem a una nova definició de la feina.

breixin culturalment sense enriquir-se d'una manera material. Malauradament, crec que això és la influència d'Occident al món menys desenvolupat... Aquesta impressió d'aparent occidentalització va ser una de les coses que més em va cridar l'atenció.

—Les tecnologies podran ajudar o enfortir les iniciatives d'un tracte comercial més just entre el Sud i el Nord?

a un mercat com a empresa necessitava un capital enorme, ara l'únic que es necessita són bones idees i un accés a una xarxa elèctrica; és a dir, que entitats petites en països més o menys desenvolupats, podran competir amb gegants en base als mateixos termes. Això significa, d'acord a la meua percepció optimista, una oportunitat per a tots.

—Cada revolució científica ha portat un nou model d'ésser humà. Qui-

Veig molta més tolerància entre els que són a prop de les tecnologies, que en les persones que mai hi han tingut relació

—Un conjunt de tecnologies que s'està desenvolupant en aquest moment és el comerç electrònic que serà el comerç del futur. Aquest «comerç» és com un mercat global que no se situa físicament enlloc però que permet vendre i comprar serveis de totes formes i des de qualsevol lloc. Aquest mercat també es fa creant noves activitats com les del coneixement. Aquest mercat del coneixement és la característica principal del mercat del futur. El comerç electrònic o mercat electrònic pot ser l'expressió més justa possible del concepte de comerç. Fa 20 anys per accedir

nes són les principals característiques d'aquest nou ésser humà que està generant el món d'internet i els programes interactius?

—És difícil dir-ho, cada vegada que algú està intentant fer una previsió sobre l'evolució de la naturalesa humana, sempre s'equivoca. Quines tendències hi podem veure? Són suposicions més que tendències: parlem d'una gent molt menys aïllada amb els contactes globals que es fomenten. Parlem d'éssers humans amb una visió més independent, gent que depenen d'ells mateixos i de ningú més.

Les noves tecnologies poden aïllar les persones?

«Em sembla que les tecnologies fomentaran l'individualisme sobretot a la feina, anem a veure situacions on la gent treballa per si mateixa, més sovint del que fa ara —explica Bensasson. La situació actual permet que la persona pugui treballar movent-se, però ja estem entrant en una situació on un espai físic tindrà menys importància. La independència en el treball augmentarà, però això no vol dir que l'home acabi més aïllat que abans, perquè l'ésser humà podrà tenir una xarxa de contactes més àmplia. Tradicionalment les persones amb que vivíem eren els veïns, els que ens envoltaven i compartíem les coses comunes: cultura, menjar, clima... Avui les tecnologies ens ofereixen la possibilitat de mantenir contactes freqüents amb persones que viuen a les antípodes, en aquest cas, ¿què tenim en comú?, la manera com veiem les coses, les teories, la forma de pensar. Les nostres relacions locals (vinculades més amb el fer) i les nostres relacions globals (referides més al que pensem), aniran construint un món global.»

T.K.

—Vostè és optimista per naturalesa. Per què creu que les noves tecnologies ajudaran l'ésser humà a ser més tolerant amb el pensament dels altres?

—La raó per la qual sóc optimista és que davant del món d'avui, davant dels joves, veig molta més tolerància entre els que són a prop de les tecnologies, que en les persones que mai hi han tingut relació. Si veig intolerància és en la gent que mai ha tocat la tecnologia.

Tanius Karam

ROCAFER

NTS

NUEVAS TECNOLOGÍAS DEL SONIDO

INSTAL·LACIÓ DE MEGAFONIA I CAMPANES

Pg. Fabra i Puig, 39. Atic 2.ª · 08030 Barcelona · Tels. 311 72 01 · 311 94 49 · Fax 311 75 61

Barcelona

Un himne a l'esperança

■ La III Jornada diocesana de l'Església de Barcelona aposta per una societat que no margini

BARCELONA.— «Sou beneïts», aquestes paraules van ser les que el públic assistent a la III Jornada diocesana de l'Església de Barcelona, va cantar a cor, contagiats per l'entusiasme de Roberto Bignoli, cantautor cristià italià. Semblava que feien referència no només als presents, sinó també als pobres i marginats, no en va la trobada es feia sota el lema «Per una societat que no margini», que enllaçava amb la celebració de l'Any Internacional per l'Eradicació de la Pobresa. Era el diumenge 1 de desembre i 16.000 persones omplien el Palau Sant Jordi disposades a compartir la seva fe i a comprometre's en la construcció d'una societat més solidària.

Solidaritat és el que els assistents a la celebració van voler demostrar al cardenal Ricard M. Carles quan van aplaudir-lo, tant quan va entrar com quan va sortir del recinte. Però era una solidaritat que volia anar més enllà de la persona de l'arquebisbe de Barcelona i de les parets del Palau. L'informe sobre la pobresa a la Ciutat Comtal de Càritas diocesana va posar en evidència que la ciutat, juntament amb el seu esplendor, també té la realitat colpidora de la marginació, la soledat i la manca de recursos per viure amb dignitat. L'acte coincidia amb la celebració del Dia Mundial de la Sida, i tot i que no es van veure persones amb els llaços vermells, els testimonis presents a la Jornada per parlar de la realitat de la pobresa a Barcelona, sor Genoveva Massip, filla de la Caritat, el germà Adrià, de la Salle, Eduard Sala, responsable de la Llar Infantil de Càritas diocesana, i Roberto Bignoli, sí que van posar l'accent en les seves experiències amb malalts de sida. També es va llegir un missatge d'un noi, que sor Genoveva havia conegut i que ja havia mort víctima de la malaltia.

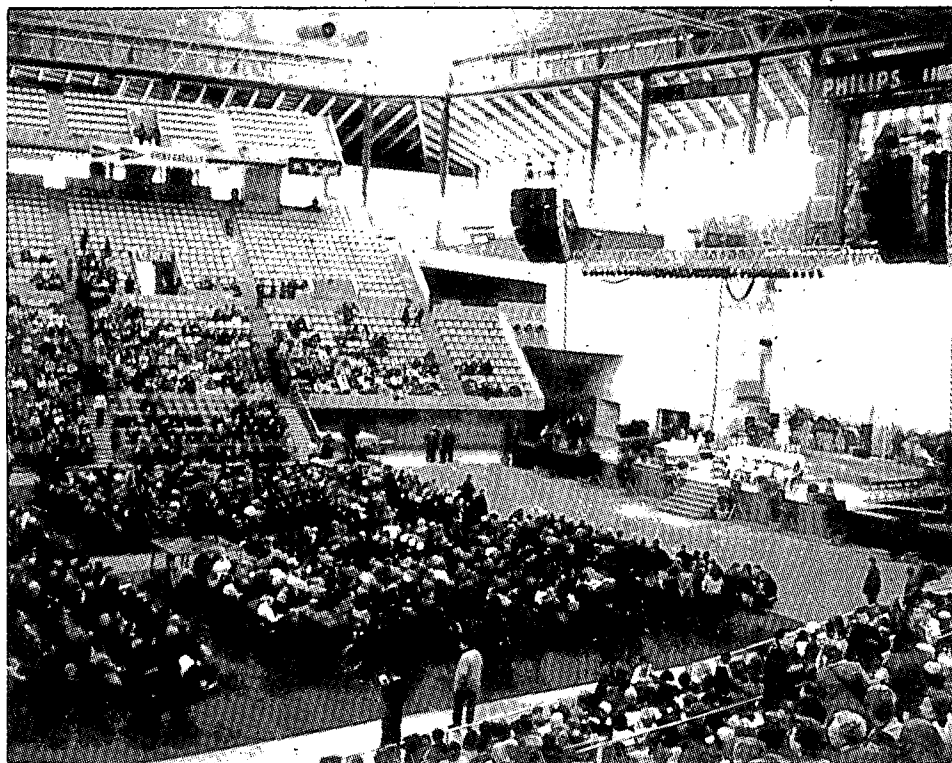
Paraules com soledat, rebuig, pobre-

sa, vergonya, van anar completant el quadre de la realitat de molts malalts de sida de la ciutat de Barcelona i d'arreu del món, i van prendre dimensions humanes a partir del testimoni d'unes persones que estan entregant la seva vida perquè aquests malalts puguin viure amb dignitat fins al final.

Construir una societat més solidària

Sor Genoveva, el germà Adrià i Esteve Sala van donar el seu testimoni del servei que realitzen amb els més desafavorits a la diòcesi de Barcelona. Les seves paraules tenien com a contrapunt les cançons de Roberto Bignoli, que amb el seu art retia un homenatge a aquells que pateixen, sobretot per manca de sentit o per la marginació. L'art i la vida es van entrellçar per teixir un himne a l'esperança.

Una esperança que es va voler subratllar amb el manifest que es va llegir en el transcurs de la jornada i que reafirmava «el compromís adquirit en el Concili Provincial Tarraconense "per una més radical i més concreta comunió amb els pobres i amb els marginats, amb els petits

La celebració es va convertir en un compromís dels presents per eradicar la pobresa.

i amb els febles de la nostra societat».

El manifest constata que la pobresa s'ha convertit en un fenomen tan estructural i tan arrelat que moltes persones pensen que no és possible eradicar-la o prevenir-la i alerta sobre el perill de considerar la misèria com a inevitable o com una característica consubstancial a la vida humana. També declara que «creiem que cal una ferma voluntat política i un treball conjunt a tots els nivells de la societat per tal d'avançar cap a l'eradicació de la pobresa, i que hem de canviar hàbits de comportament, afavorint un consum responsable i la transferència d'una part de la nostra riquesa als que no tenen res o estan exclosos al convit del progrés humà». I acaba amb un compromís per «treballar amb esperança i tossuderia per millorar el nostre entorn».

Acabada la lectura del manifest es va iniciar l'eucaristia, va presidir-la l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, van concelebrar els cinc bisbes auxiliars i Mons. Daumal, bisbe emèrit, i un centenar de preveres. Nombrosos diaques de la diòcesi també hi van participar.

El cardenal Carles en l'homília va reconèixer «les moltes i variades realitats positives de la nostra diòcesi. El que és cert és que es fa molt de bé». Però aquesta afirmació no amaga la realitat dels més dèbils i marginats. «A Barcelona, com he dit altres vegades, hi ha més riquesa que pobresa, més cultura que incultura. La qual cosa no vol dir que, si la pobresa no és irremeiable enlloc, ho és menys a casa nostra, i cal seguir posant

els mitjans que calguin per alleujar el dolor moral de molts germans i germanes». L'arquebisbe de Barcelona va aprofitar per comunicar que «entrem avui en el primer dels tres anys de preparació immediata del Jubileu de l'any 2000: l'any que ens invita a posar la mirada especialment en Jesucrist».

També va convidar a tenir la mirada en el Gran Jubileu del 2000 el papa Joan Pau II, que en el missatge que va enviar exprés per a l'ocasió va encoratjar l'Església de Barcelona «a continuar compromesa en l'esforç per la defensa i la promoció dels sectors de la societat més desafavorits».

La celebració de la III Jornada diocesana va recollir el fruit de l'esforç conjunt de nombrosos col·lectius de l'Església de Barcelona, com l'Arquebisbat, Catalunya Cristiana, Ràdio Estel, el Projecte David i els mil voluntaris que en tot moment van estar al servei dels assistents. A més, va tenir la participació, per cert molt professional, de nou de les corals i escolanies que formen part de la Federació Catalana de Pueri Cantores, que van contribuir al recolliment i la interiorització durant la missa.

Un any més ha tingut lloc aquesta trobada multitudinària de l'Església de Barcelona. Ha convocat nombrosos fidels i ha transmès un missatge: que s'inicia el trienni cap a l'any 2000. I aquest camí cap al Gran Jubileu passa pel compromís amb els pobres.

Núria Oriol i Palarea

Àgora

Cada dimecres de 24.00 a 01.00

Contingut: tertúlia sobre l'actualitat política de la setmana, amb diversos convidats del món acadèmic, cultural, econòmic i polític. Un programa dirigit i presentat per Francesc Rosaura i Josep Maria Esquirol.

Diumenge 8 de desembre, festa de la Immaculada, Ràdio Estel retransmetrà a les dotze del migdia, des de la catedral, la Missa Pontifical que oficiarà el senyor cardenal.

Barcelona

«Descobrir que Jesús ens fa pastors amb ell»

■ En la tercera trobada d'animadors de pastoral juvenil, Mons. Carrera demana més treball conjunt

BARCELONA.— Uns 350 animadors de pastoral juvenil de la diòcesi de Barcelona es van aplegar el 10 de novembre passat al col·legi dels jesuïtes de Sarrià per participar en la tercera trobada d'animadors, que en aquesta ocasió tenia com a objectiu aprofundir sobre l'acompanyament personal i la relació educativa amb el jove. Amb aquesta finalitat, la Delegació de Joventut, organitzadora de la jornada, va demanar dues ponències: una a Josep Rambla i una altra a Carme Molist, i va tenir la presència del bisbe auxiliar Joan Carrera.

Mons. Carrera va dir a la presentació de la trobada que ser animadors de la pastoral juvenil «no és un *hobby* o un caprici, sinó que és el fruit d'haver descobert que Jesús ens ha fet pastors amb ell». El bisbe responsable de la pastoral juvenil va distingir entre una actitud pròpia de la propaganda i la que ha de moure un evangelitzador, que «s'identifica sempre amb l'altre i el fa descobrir Jesucrist des del seu interior, després de veure i viure els seus valors amb ell, deixant que ell mateix descobreixi la centralitat de Jesús i sense imposar res a ningú».

Aprofitant les diverses procedències dels nombrosos convocats, el bisbe auxiliar també va lamentar la falta d'unitat que encara pateix la diòcesi en les tasques pastorals, i en aquest sentit va dir: «Cal que treballem conjuntament, perquè tenim un sol pastor. Les sigles, les peculiaritats de cada grup són legítimes però secundàries. Cal treballar junts en aquesta Barcelona on encara incidim poc.»

Iniciar en l'experiència interior

La ponència del pare jesuïta Josep Rambla, que ja va participar en la trobada del curs passat, es va centrar en el procés de l'acompanyament al jove, en què va distingir tres etapes: a) una iniciació en l'experiència espiritual fonda, b) un ajut per tal de descobrir i abraçar la pròpia vocació, i c) un enfortiment en la convicció de seguir Jesús dia a dia. «L'acompanyament —va dir Rambla— és servir i ajudar la persona en el lloc on es deixa trobar per Déu, i l'acompanyant és aquell que amb la seva paraula i la seva vida l'invita a escoltar l'Altre i a seguir-lo».

El ponent va enumerar possibles usos desviats de l'acompanyament, com pot ser «quedar-se en un acompanyament fet de consells morals que no arriba a l'entrenament en unes vivències fondes de l'Esperit», i que només retoca «cosmèticament» la vida de l'acompanyat sense entrar a fons

El P. Rambla, Carme Molist i Rosa Deulofeu, que van participar en el tercer encontre d'animadors de pastoral juvenil.

en el tema central del cristianisme: que Jesús esdevingui «el centre afectiu per a la persona».

Segons el pare Rambla, cal col·laborar perquè l'acompanyant arribi a la seva pròpia experiència interior, on ha de radicar la solidesa de la seva fe. Com a vies per a aquesta experiència profunda va subratllar la pregària, la relació amb l'Evangeli i l'Eucaristia.

Per la seva banda, la vedrina Carme Molist es va ocupar de la relació educativa amb els joves en una ponència intitolada «Evangelitzar educant», on

deia que «la clau de tot procés educatiu és el tipus de relació que establim amb els joves». Carme Molist va partir de la definició d'evangelització emanada del Concili Provincial de la Tarraconense: «Evangelitzar és descobrir en el cor de cada dona, de cada home l'acció i l'escalaf de l'Esperit.» En aquesta mateixa línia, va assegurar que «l'animador ha d'estar convençut que té quelcom per comunicar», i va afegir, tot parlant del binomi *continguts-relació*, que «la majoria dels conflictes entre animadors i joves es donen no en l'àmbit dels continguts sinó en el de la relació. Quan la relació amb una persona és més positiva és més fàcil convèncer-la del que li volem transmetre».

Finalment, va enumerar algunes qualitats que calia trobar en un animador juvenil: «Que estimi la vida, que aculli i doni confiança, que faci propostes i acompanyi, que sigui conscient de ser només un instrument, que visqui un constant procés de conversió, que no camini sol i que parteixi del grup com a lloc educatiu.»

Després de les ponències del matí i del dinar, els més de 300 participants van fer grups de treball per la tarda amb l'objectiu de treballar aspectes de les ponències. La trobada es va acabar amb una missa alegre i molt intensa a la capella del col·legi dels jesuïtes.

D.V.

David Vidal

Els joves de l'Escola de Pregària se solidaritzen en l'oració per al Zaire

BARCELONA.— Més de 350 joves van participar en la segona Escola de Pregària del curs, centrada en la pregunta de Jesús: «Qui diu la gent que sóc jo?» L'acte es va iniciar amb un recordatori i una estona de pregària per la tragèdia del Zaire.

La connexió entre la pregària i el compromís davant de situacions d'injustícia, la va subratllar la delegada de Joventut, Rosa Deulofeu, «la pregària ens ha de desvetllar la preocupació davant de la realitat que vivim i ens ha de remoure per dins, i la resposta a la vida de pregària ha de ser assumir actituds personals i comunitàries concretes». El cardenal-arquebisbe, Ricard M. Carles, va llegir un fragment d'una carta pastoral de Mons. Balela, bisbe del

Zaire, on deia: «Si em moro de fam i he perdut les forces, si visc a la intempèrie, sense sostre, si sóc incapaç de gestionar la meua situació i he de demanar a Déu que ho faci tot en el meu lloc i vaig descalç, ¿sóc realment un home? No, jo penso que ja no sóc un home... penso que només m'hi assemblo.»

L'arquebisbe va recordar la frase de Jesús, «jo sóc el camí», i va demanar: «Preguntem-nos si també és camí per a nosaltres, i, alerta!, preguntem-nos si nosaltres som o no camí per als altres. I fóra bo que fòssim camins humils, senders, no autopistes que no respecten la geografia del medi, les seves particularitats, el paisatge o els rius. Us vull sendes i no collades, on els camins es perden.»

Barcelona

Es va presentar l'ideari «Blanquerna: l'herència d'un estil»

■ Benedicció de la nova seu de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna de la URL

BARCELONA.— El cardenal-arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, va beneir la nova seu de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna. En el decurs de l'acte es va presentar l'ideari de la Facultat, a càrrec del doctor Francesc Torralba, que és cap acadèmic de la càtedra Ramon Llull Blanquerna.

El professor Torralba va presentar l'ideari de Blanquerna, que té quatre eixos fonamentals: el primer fa referència a la identitat cristiana i eclesial de la institució; el segon eix vertebrador és Ramon Llull, i especialment la seva obra pedagògica *Blanquerna*; el tercer eix és la seva vocació universitària, «s'escau a la universitat forjar una autèntica comunitat al voltant del coneixement, la recerca, la docència i la transmissió del saber», va dir Torralba; i el darrer eix configurador de l'ideari és la seva catalanitat. Segons el doctor en teologia, aquest ideari «vol ser un instrument al servei de la comunitat educativa Blan-

querna, un punt de referència per recordar i tenir ben present l'herència i poder projectar amb empena el futur».

El cardenal Carles que va beneir el nou edifici de cinc mil metres quadrats, obra de l'equip d'arquitectes de Dani Freixes, va subratllar la gran influència dels mitjans de comunicació en la societat i va demanar als professionals que es formin en aquestes aules que «siguin sal i llum en el món de la comunicació».

A l'acte també hi van participar

El cardenal Carles davant del nou edifici de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna.

Lluís Font, director general de la Fundació Blanquerna, Salvador Pié, president de la Fundació, Miquel Gassiot, rector de la URL i, Miquel Tresserras, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna.

Aquesta facultat que fa tres anys que funciona, té un miler d'alumnes matriculats dividits en tres branques: comunicació audiovisual, publicitat i relacions públiques, i periodisme.

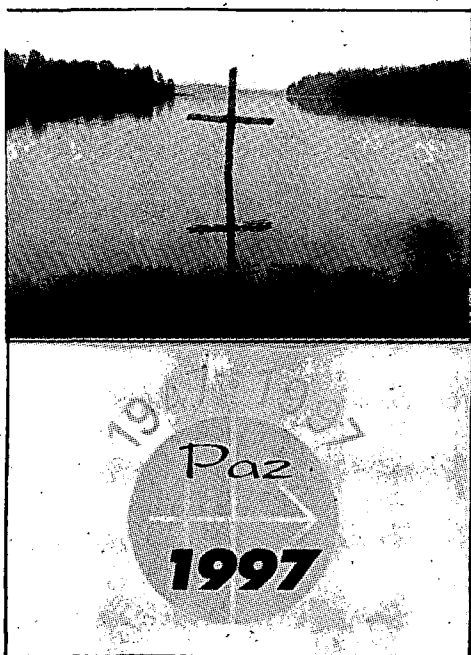
C.C.

JA PODEU SOL·LICITAR EL VOSTRE CALENDARI!

Hi trobareu

- El santoral actualizat
- Els cicles litúrgics
- Pensaments del P. Werenfried (el P. de la cansalada) i diferents accions d'ajut pastoral

El preu d'aquest calendari és de **1.000 ptes.**

Desitjo rebre.....Calendaris

Nom i cognoms.....
Adreça.....
C Postal.....Població.....
Província.....

AYUJA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA
Lluís Antúnez, 24, 2n 2a
08006 BARCELONA - Tel. (93) 2373763

Urgell

L'església de Cap d'Aran torna a obrir-se al culte

■ Ha estat tancada més de vint anys

TREDÒS.— L'església de Santa Maria de Cap d'Aran, s'ha tornat a obrir al culte recentment. El Conselh Generau d'Aran, l'Ajuntament de Salardú i l'Entitat Local Menor de Tredòs han destinat dotze milions de pessetes a la restauració del temple, que ha estat tancat al públic durant més de vint anys per motius de seguretat a causa del seu deteriorament.

La primera fase de les obres va consistir en la reconstrucció del paviment en llosa i de l'escalinata dels absis, la il·luminació interior i la instal·lació de megafonia. També han avançat l'altar, segons la litúrgia actual i han facilitat l'accés a la cripta, lloc on segons la tradició va ser trobada la imatge de la Mare de Déu de Cap d'Aran.

L'any 1977 es podia veure un gran forat al llosat del temple, el 1983 es va reconstruir la coberta i s'hi va col·locar llosa nova i es va renovar l'embigat. La fusteria és admirable pel seu volum que sosté un llosat tan gran, i és ben visible des de l'interior perquè la nau no té volta.

Els aranesos celebren que Santa Maria de Cap d'Aran hagi estat recuperada per al culte i per als amics de l'art. En aquest monument romànic del segle XII, de planta basilical i tres naus coronades per tres absis; s'hi reunia cada any, el 2 de setembre, el Conselh Generau de la Val d'Aran.

Antoni Mirabet

Barcelona

Un carisma d'amor i de lliurament cap als més necessitats

■ Cinquanta aniversari dels Germans Missioners dels Malalts Pobres

BARCELONA.— El mes de juny passat es van celebrar 50 anys de l'obra dels Germans Missioners dels Malalts Pobres, que va ser fundada pel germà Antonio Jácome Pumar. L'obra, que es dedica a tenir cura dels malalts i dels disminuïts psíquics, té dues seus a Barcelona, una a Girona i una altra a Pontevedra. El proper 15 de desembre hi haurà una trobada a Montserrat que posarà el punt final als actes commemoratius.

L'obra va néixer a Barcelona el 10 de juny del 1946, com a conseqüència de les tragèdies causades per la guerra civil espanyola. El germà Antonio Jácome Pumar, el seu fundador, va néixer el 1908 al poble de Senra de l'Ajuntament de Parada del Sil (Orense). Als 26 anys va ingressar a l'orde dels pares Camils. Uns anys després va veure la necessitat de crear l'obra dels Germans Missioners dels Malalts Pobres per tenir cura en especial dels malalts de tuberculosi pulmonar, i sobretot dels més pobres, que necessitaven una convalescència per a la seva total recuperació i no tenien recursos econòmics per permetre-s'ho.

Home de gran caritat i de profunda fe cristiana, va fundar l'obra sota l'advocació de sant Camil i de la Santa Creu. Ho va fer amb el permís dels seus superiors, i amb l'aprovació del llavors bisbe de la diòcesi de Barcelona, Mons. Gregorio Modrego.

El 21 de novembre de 1954 es va

inaugurar la Casa de Repòs de Sant Camil, on actualment s'atenen cent malalts i tenen una escola-taller de 60 places per a malalts disminuïts psíquics. També tenen una casa a Tordera (Girona), i una casa de colònies als Pirineus perquè puguin estiuejar els fills dels malalts. A Galícia disposen de la Casa de Repòs Nostra Senyora de la Salut de Vigo (Pontevedra) amb una capacitat per a 70 malalts i 20 transeünts, on hi ha el noviciat de l'institut.

Així mateix hi ha la branca femenina de l'obra, perquè el germà Antonio va fundar el març de 1972, les germanes Missioneres Verge de la Salut, que hi ha a Vilanova de la Roca, a 20 quilòmetres de Barcelona, per atendre dones malaltes i pobres.

Amb motiu de la celebració del cinquantenari, el germà José M. Sanz, director de la Casa de Repòs Sant Camil, juntament amb altres membres de la comunitat acompanyats per Mons. Carles Soler i Perdigo, bisbe auxiliar de

El director de la Casa de Sant Camil va ser rebut pel Sant Pare.

Barcelona, van fer un pelegrinatge a Roma on van ser rebuts en audiència general pel Sant Pare. A finals de setembre també es va organitzar un viatge d'acció de gràcies a Lourdes. El 16 i 17 de novembre, coincidint amb la festa de la Verge de la Salut, patrona de l'obra, es va celebrar la reforma del presbiteri de la

Casa de Sant Camil, i el bisbe emèrit Mons. Ramon Daumal va consagrar el nou altar. Finalment, el 15 de desembre s'ha organitzat un pelegrinatge a Montserrat que posarà punt final als actes commemoratius del cinquantenari.

C.C.

Manifestos de solidaritat pel drama del Zaire

■ Comunicats dels delegats de Missions i de la Facultat de Teologia de Catalunya

Els alumnes de la Facultat de Teologia de Catalunya i els delegats de Missions de Catalunya i Balears davant del drama dels refugiats del Zaire, manifesten la seva indignació pel que està passant al centre d'Àfrica i al mateix temps expressen el seu suport a totes les persones que estan treballant a la zona i a totes les accions que es pugin fer arreu per solventar aquesta catàstrofe humana.

El 15 de novembre passat els alumnes de la Facultat de Teologia de Catalunya i de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de la Universitat Ramon Llull es van reunir al claustre de les seves facultats en solidaritat amb la regió dels Grans Llacs. Hi van penjar un gran llaç negre i van repartir llaços fent una recollida que donaran a algunes de les ONG que treballen a la zona.

Un company africà va llegir el manifest en què expressen la seva solidaritat amb el centre d'Àfrica, condemnen «la inacció i irresponsabilitat política internacional», i al mateix temps urgeixen una intervenció política que generi una política de futur capaç de resoldre els problemes aquella zona. Demanen accions internacionals que obrin corredors humanitaris «per abastar les grans

masses i en èxode desesperat», la creació d'espais de seguretat, l'embargament d'armes als països de la zona en conflicte i la condemna dels països que els abasteixen, i la planificació de missions de defensa dels drets humans.

Els estudiants també es comprometen a participar en les convocatòries que es facin per intentar resoldre el conflicte, i a fer una estona de pregària cada dimarts i dijous pels germans que pateixen aquesta massacre.

Per la seva banda, els delegats de Missions de Catalunya i Balears expressen amb un manifest la seva unió amb tots els missioners de la zona que «durant molts anys hi estan fent una

tasca callada i sacrificada». També recorden que alguns d'ells per ser al costat dels pobres i no deixar-los de la mà de Déu, «han acabat donant el testimoni sublim de la seva vida». També se solidaritzen amb tots els que durant aquests dos anys hi estan fent una acció humanitària.

Els missioners manifesten el seu rebuig al tràfic comercial d'armaments, i el convenciment que «la pau i la convivència s'obtindran mitjançant el diàleg sincer, obert i generós que porti a saber acceptar l'altre amb les seves diferències; el diàleg en la justícia i l'amor que sap perdonar».

C.C.

Tortosa

Manuel Bestratén i Sabaté, historiador colombí**Cristòfol Colom i la seva devoció a santa Maria de la Cinta de Tortosa**

TORTOSA.— Manuel Bestratén és una personalitat polifacètica. Ara, ja jubilat, pot presentar un currículum professional i social interessant: ha estat industrial, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Tortosa, vicepresident de la Cambra de Comerç i Indústria, però sobretot és un excel·lent *amateur* de la història. Ha canalitzat les seves inquietuds investigant la figura de Cristòfol Colom. Membre cofundador del Centre d'Estudis Colombins de Barcelona, parla i escriu amb passió sobre el tema perquè hi està capficat i corprès.

—Situem-nos, com es deia: Colom, Colom, Colombo, Columbus?

—Penso que el seu cognom d'origen era Colom. Ens ho diu, entre d'altres, el cronista Fernández de Oviedo, que fou contemporani del descobridor i que coneixia personalment Colom i els seus dos fills. Estava a Barcelona l'any 1493 quan va arribar el gran almirant. Va ser cronista oficial i autor de la *Historia General y Natural de las Indias* i notari apostòlic i secretari de la

Santa Inquisició. Aquest personatge, no hi ha dubte que sabia el nom del gran navegant i sempre li diu: «Cristóbal Colom».

També Joao de Barros, el cronista oficial del rei de Portugal, don Joan II, autor del llibre *Décadas de Asia*,

sempre l'ano-

mena «Cristovao Colom». A la carta que va escriure Colom anunciant al món la seva descoberta, de la qual de seguida se'n van fer còpies i traduccions en castellà, llatí, francès, alemany, etc., sempre surt escrit Colom.

Al *Libro de los Privilegios del Almirante Don Cristobal Colón*, que va reunir ell personalment al *Código* conegut com el de Veragua i que va adquirir l'Estat espanyol l'any 1926, apareix vuit vegades el cognom Colom.

També a la Casa Museu de Colom, a Valladolid, l'escut oficial que encapçala la correspondència i el segell actual del propi museu i del Seminari d'Història d'Amèrica de la Universitat de Valladolid diu: «Por Castilla y por León nuevo mundo halló Colom.»

La llista dels historiadors nacionals i estrangers que li diuen sempre Colom seria massa extensa per aquesta resposta. Afegirem, no obstant, que a la seva arribada a Castella, se l'anomena Colom i Colomo. Sintetitzem recollint les paraules del savi A. Humboldt: «Respecto al Almirante, encuentranse con frecuencia citado en los documentos del s. xv con los nombres de Colom y Colomo.»

—I el cognom Colón d'on prové?

—Aquest nou cognom de Colón s'inicia a partir de la firma de les capitulacions per anar a la descoberta.

Cristòfol Colom era un home plenament religiós. Era frare menor franciscà del tercer orde. En començar el seu gran viatge va voler ser un veritable apòstol de Déu. Per això, precisament, es va canviar el cognom

L'historiador Manuel Bestratén és un expert sobre la figura de Cristòfol Colom.

de Colom per Colón. Diu el seu cronista fray Las Casas: «Tuvo por sobrenombre Colón, que quiere decir poblador de nuevo.» I el seu fill Fernando diu: «Conforme a la patria donde fue a morar y comenzar nuevo estado, dímosle el vocablo para que se conformase y distinguir a aquellos que de él procedieran...»

—Podria ser que Colom fos català? Era tortosí?

—Això, per avui, no ho sabem. El Centre d'Estudis Colombins de Barcelona, al qual pertanyo, està estudiant amb molta cura totes les possibilitats. I fins ara no hem trobat el document que ens afirmi el vertader origen d'aquest gran personatge. I això dona resposta a la segona pregunta, no podem afirmar que era de Tortosa, simplement perquè no s'ha trobat la prova.

—I la conferència que heu fet vinculant Colom amb santa Maria de la Cinta, en què es basa?

—Simplement amb les paraules i actes del mateix Colom. A la tornada del seu primer viatge, fray Las Casas i també el fill de Colom, Fernando —que sabem que van tenir davant seu el diari de l'almirant— van dir: «Vino una grande y súbita turbiada o golpe de tempestad que les rompió todas las velas, por lo cual se vio él y todos los suyos en gran peligro de perderse...» i en aquesta tribulació va demanar auxili a santa Maria de la Cinta.

És cert que s'ha dit que aquesta Mare de Déu és la que estava a Huelva, però tenim antecedents d'historiadors solvents que afirmen que la santa Maria de la Cinta de Huelva procedeix de la de Tortosa. La investigació ho confirma, però és que a més a més, al s. xv la devoció a santa Maria de la Cinta de Tortosa estava de plena actualitat, tant per part dels reis de la Corona d'Aragó com de la reina de Castella, Isabel la Catòlica. Trobem a la testamentària d'aquesta reina, que tenia a casa seva: «Una tabla pequeña con la imagen de Nuestra Señora de la Cinta...» I per acabar, voldria recordar que Cristòfol Colom era un gran devot de santa Maria.

J. Blanc i Bahima

28è Pessebre Vivent de Sant Fost

El Pessebre Vivent dels efectes especials de Catalunya

El Primer Pessebre Vivent del Vallès

DIES DE REPRESENTACIÓ

15, 22, 25, 26 i 29 de desembre 1996

1, 5, 6 i 12 de gener 1997

A les 6 i a les 7 de la tarda

Obsequi de pa-torrat, amb all i oli i vi del poble a tots els assistents abans de les representacions

Barcelona

Una iniciativa de qualitat pedagògica i identitat evangèlica

■ Inauguració del nou curs de la Fundació d'Escoles Parroquials

BARCELONA.— Amb una jornada presidida per Mons. Joan- Enric Vives, bisbe auxiliar de la diòcesi, el 14 de novembre passat es va inaugurar a l'Escola Santa Teresita el curs de la Fundació d'Escoles Parroquials de l'Arquebisbat de Barcelona.

El col·lectiu de les escoles parroquials està format per 38 centres amb uns 12.000 alumnes, atesos per uns mil professionals de l'educació. Aquestes centres —dins del conjunt més ampli d'escoles cristianes— s'han fet presents en els llocs més populars, molts cops, per pal·liar necessitats urgents d'escolarització. Per donar resposta positiva als reptes que el present planteja a aquestes escoles, fa set anys es va crear una fundació que depèn de l'Arquebisbat que les coordina i les ajuda en la solució dels problemes que planteja la seva actualització i acomodació a la reforma educativa, ara en curs d'aplicació.

Aquesta xarxa escolar va sorgir al voltant de la inquietud, de molts rectors i laics de les parròquies, de cara a la formació humana i espiritual de moltes famílies d'immigrants que van arribar a Catalunya fa uns anys. Avui en dia aquesta xarxa ha evolucionat i ha esdevingut una realitat escolar de magnitud considerable. La seva finalitat és oferir a les famílies una educació integral de qualitat pedagògica i de clara identitat evangèlica per als seus fills i, al mateix temps la formació de laics com a seglars responsables.

C.C.

Mons. Vives va animar els assistents a seguir endavant amb la tasca educativa.

Girona

El tema del curs és l'Estat del Benestar

■ Trobada de Professionals Cristians de la diòcesi a Sant Medir

SANT MEDIR.—El moviment eclesial Professionals Cristians del Bisbat gironí va iniciar el 17 de novembre passat la primera de les trobades del curs, que aquest any tracten la temàtica de l'Estat del Benestar. Una trentena de persones van assistir a la primera jornada, que va tenir les aportacions d'Eduard Rojo, degà de la Facultat de Ciències Jurídico-Ambientals de la Universitat de Girona i membre de Cristianisme i Justícia.

Professionals Cristians de Girona, Banyoles, Amer, Fornells, Calonge i Arbúcies es van reunir a l'hostatgeria de les clarisses de Santa Maria de Cadins per iniciar el nou curs. En aquesta ocasió, el moviment va tenir la presència del professor Eudard Rojo, que va fer una anàlisi de la gènesi de l'Estat del Benestar (EB). Rojo va recordar als assistents que en els seus inicis, aquest model d'Estat del Benestar va néixer fruit d'un consens entre diferents forces polítiques i econòmiques, però avui ja no hi ha aquest consens i va suggerir que potser caldria recuperar-lo, «i també recuperar la iniciativa social, tot tenint clar que hi ha alguns corrents ideològics que volen veure de-

bilitat aquest consens». El professor va començar la seva intervenció definint aquest estat com un model de normes de protecció social que s'han anat desenvolupant a Europa durant aquest segle i que han permès l'accés a l'educació, la sanitat, les pensions de jubilació, la protecció de l'atur... Rojo va assenyalar que «a partir d'una reflexió cristiana cal lluitar per un model social en què aquest estat tingui un paper rellevant i impedeixi una societat dual d'inclusos i d'exclusos».

Garantir uns mínims per a tothom

Pel que fa a les propostes per reformar

i millorar l'EB, Rojo va animar la societat a «seguir defensant la universalització dels drets socials bàsics com ara l'educació, la salut, les pensions o l'habitatge, a més de garantir uns mínims de suficiència per a tothom». El professor també va demanar «una lluita contra el frau fiscal i mesures de l'ús incorrecte de les prestacions. Aquesta lluita contra el frau implica a tothom». El conferenciant va proposar que en la reforma de l'EB es tingui en compte el paper de les empreses socials (fundacions, ONG, associacions), ja que està demostrat, segons ell, que «desenvolupen polítiques properes a la realitat de qui les necessita». També va demanar que es posi l'accent a trobar que les polítiques socials siguin menys burocratitzades per la possibilitat que hi hagi més eficàcia i rendibilitat dels recursos en l'àmbit estatal. Rojo va suggerir que hi hagués «relació entre totes les administracions que tenen competències, s'han d'interrelacionar tant les polítiques estatals com les autonòmiques o locals».

En el debat posterior a la xerrada, els assistents van plantejar la problemàtica que viu el sector sanitari, i el professor Rojo va explicitar que «s'haurà de plantejar una política de contenció sanitària». El membre de Cristianisme i Justícia va recordar la importància dels recursos invertits per reforçar el teixit social, i en aquest sentit va afirmar que «és important millorar les condicions de vida i evitar així el conflicte social».

Miriam Díez i Bosch

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El contrast escandalós de dues imatges

Ens anem apropant ja al Nadal i els carrers s'han vestit de llums i de vida. I les botigues ofereixen articles de tota mena, de vegades de primera necessitat; però, sovint, no ho són pas. Aquesta imatge contrasta d'una forma escandalosa amb les imatges recents d'aquells infants que han

de lluitar per poder recollir una mica de l'ajut internacional que arriba a zones del Tercer Món en guerra, imatges colpidores de la supervivència difícil dels qui han hagut d'abandonar els camps de refugiats del Zaire, de Ruanda, de Burundi i d'altres punts de la zona dels Grans Llacs. Per als missioners maristes assassinats aquests dies, no hi ha hagut cap possibilitat de supervivència.

Us voldria proposar mirar enrere —cosa de cinc anys, per exemple— i examinar què tenim ara que aleshores no tinguéssim. No pretenc pas fer un llistat de tot el que la societat de consum ens invita d'adquirir. Però seria desitjable que la vida de tothom pogués ser prou digna i confortable. Em temo que el nostre «benestar» ens fa oblidar el «malestar» de tantes persones com hi ha, i famílies, que pateixen, sigui lluny, sigui prop nostre.

Hi ha persones, missioners i cooperants, que treballen al Tercer Món i que, en tornar a la seva terra, resten impressionats de veure el gran nombre de coses innecessàries, i inútils i tot, que considerem imprescindibles per ser feliços. I ells se'n van altra vegada als seus llocs de servei, més convençuts que abans que el que dona felicitat no és tenir, sinó ser. ¿Com és que nosaltres no ho sabem veure així? ¿Vivim tranquils quan hi ha tanta gent, a la nostra mateixa ciutat, que pateix dificultats?

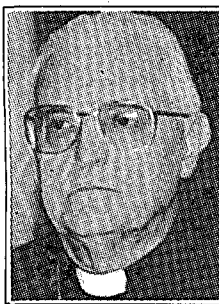
¿Què representen per a molts deu mil, vint mil o cinquanta mil pessetes, o fins i tot quantitats més

grans? Parlant amb els responsables de Càritas —diumenge vinent se'n celebra la campanya de Nadal— em diuen que unes quantitats així, ofertes d'una forma periòdica un cert temps, representarien per a moltes persones i famílies de la nostra diòcesi un ajut decisiu perquè poguessin sortir de la marginació.

Hi ha economistes que assegurin que a hores d'ara és tècnicament possible eradicar la pobresa; que hi ha prou recursos per fer-ho, i que, si no ho fem, estem optant deliberadament pel manteniment de la pobresa. Potser ens pensem que no és a les nostres mans de poder canviar la situació d'injustícia del món. Però el cert és que tots som responsables d'aquesta situació. Déu ha deixat el món a les nostres mans, i som nosaltres qui tenim la responsabilitat de fer-lo habitable per a tothom. Aquesta és la gran responsabilitat i la grandesa de la nostra col·laboració a l'obra de Déu.

Aquesta col·laboració ens fa pensar que els qui disposem de béns —instrucció, diners, família...— no en som pas els amos, sinó els administradors. I que hem de saber compartir aquests béns amb els qui no en disposen.

Si volem ser reconeguts com a deixebles de Jesús, si volem celebrar el Nadal cristianament, hem de saber prescindir de molts dels requeriments de la nostra societat i apropar-nos al pobre i al marginat, amb amor i amb les mans obertes.

Full Parroquial

Josep M. Guix
Bisbe de Vic

Joan Baptista i l'Advent

La litúrgia de l'Advent ha trobat sempre en Isaïes —príncep dels profetes i «Dante de la literatura hebrea»— un intèrpret i portaveu extraordinari de l'expectació messiànica de l'Antic Testament. Ha trobat en Joan Baptista el predicador vigilant i aspriu que ens deixondeix el nostre ensopiment i ens convida a preparar-nos per rebre el Salvador. Finalment, ha trobat en Maria —flor de l'Advent i sàgrari vivent de l'Esperança feta ja Presència— un model insuperable d'amor a Jesús, d'actitud prompta i fidel a la paraula de Déu, d'exquisida i generosa caritat envers el proïsme. Isaïes, Joan i Maria són

tres companys admirables que ens donen la mà i ens fan de guies experimentats en el camí vers el Nadal.

Havent parlat ja, anteriorment, d'Isaïes i de Maria, avui ens fixarem en Joan Baptista. Els evangelis de les misses d'aquestes setmanes i les antífo-nes i responsoris de la litúrgia de les hores tot sovint fan referència a la seva figura o a algun fet de la seva vida o recullen paraules seves.

El lloc que l'Església reserva a sant Joan Baptista és ben justificat pel paper que jugà en la vida de Jesús. La concepció extraordinària de Joan, santificat en el si de la seva mare, anuncia i prepara la concepció virginal de Jesús; ja abans de néixer va saltar de goig pressentint el Salvador; el seu naixement, tan ple d'alegria, fou preludi del naixement joiós del Salvador; la seva retirada al desert i la predicació a la riba del Jordà foren l'anunci i l'anticipació del que faria Crist en la seva vida pública; amb el testimoni que donà de Jesús davant els jueus, aplanà el camí de la seva predicació i mostrà l'Anyell i redemptor present enmig dels homes; finalment, vessant la seva sang, va donar de Jesucrist el darrer testimoni.

Sant Joan continua essent el precursor de Crist i guia de la nostra vida, especialment durant les setmanes de l'Advent en què, a través de la litúrgia, prepara els camins del Senyor; adreça els senderols tortuosos, aplanar les muntanyes i turons perquè Crist pugui endinsar-se cada vegada més profundament en les ànimes i emplenar-les de la seva llum i del seu foc.

Joan, encara avui, pot ajudar-nos a viure l'Advent amb els seus ensenyaments, amb la seva santedat, amb la seva intercessió.

Joan ens parla de la proximitat del Regne de Déu i ens anima a preparar-nos per a la seva vinguda amb humilitat i sinceritat davant de Déu i amb justícia i misericòrdia en les nostres relacions amb el proïsme. Amb la seva consigna «Feu penitència», ens exigeix una reforma de la ment i del cor; una conversió total i profunda de l'ànima que s'orienta totalment a Déu.

Joan ens atreu amb la resplendor de la seva santedat: austeritat i penitència en el menjar, en la beguda, en el vestit, en l'habitatge, en el règim de vida...; una humilitat extraordinària que el fa sentir-se indigne de deslligar la corretja del calçat de Crist i el fa parlar de la conveniència que Crist creixi i que ell minvi, un zel ardent pel Regne de Déu...

Joan és el sant de l'Advent. A ell confia l'Església la cura de preparar-nos i de menar-nos a Crist. Posem-nos sota el seu patrocini i encomanem-nos a la seva intercessió per tal d'acabar d'aprofitar bé l'Advent i viure en el nostre interior aquella consigna que donava als seus oients: «Prepareu el camí del Senyor, aplaneu les seves rutes.» D'aquesta manera, en el nostre cor «s'alçaran les fondalades, / s'abaixaran les muntanyes i els turons, / el terreny tortuós quedarà pla, / i el camí escabros serà allisat» i veurem la salvació de Déu (Lc 3,4-6).

Avisos i comunicats

Barcelona

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax 415 14 49

• **ATENEU BARCELONÈS.**— El 12 de desembre, a les 19.30, conferència a càrrec de Mons. Joan Carreà sobre *El paper de l'Església a la Catalunya d'avui*. Tindrà lloc a la sala d'actes de l'Ateneu, c/ Canuda, 6.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA I HUMANISME.**— El 12 de desembre, curs de Teologia: *Exhortació Tertio Millenio adveniente*, de 20.00 a 21.00. El 13 de desembre, de 19.00 a 20.00, formació permanent per a religiosos i religioses: *La vida consagrada com a existència «transfigurada»*, a càrrec del P. Emilio Barcelón, o.p. Per a més informació, Institut de Teologia i Humanisme, c/ Bailèn, 10, tel. 246 33 00.

• **FE I CULTURA.**— Conferència-col·loqui sobre *La formació del poble cristià*, a cura de Mons. Antonio Rouco Varela, arquebisbe de Madrid. Presidirà el cardenal Dr. Ricard M. Carles. El 13 de desembre, a les 20.00, a la sala d'actes del Col·legi Teresià, c/ Ganduxer, 85 - Barcelona.

• **CENTRE PARROQUIAL DE SANT JOSEP.**— A la plaça Doctor Rifé, de Badalona, del 13 al 24 de desembre i del 2 al 5 de gener,

Expo-Perú: 3a exposició i venda d'artesanaria peruana, organitzada pel grup Takyllakta. Tots els guanyos van destinats al Tercer Món. Per a més informació, Carles Páramo, tel. 399 90 07.

• **TROBADES DE REFLEXIÓ PER A JOVES A MONTSERRAT.**— Tema: *L'experiència de fracàs i de cansament*, els dies 14 i 15 de desembre, per a joves de 25 a 31 anys. Les jornades comencen el dissabte a les 11.30 i acaben el diumenge a les 15.30. El dissabte al vespre hi haurà una vetlla de pregària en la qual hi haurà la possibilitat d'un intercanvi personal amb algun monjo i/o celebrar el sagrament de la reconciliació. Cal portar el menjar per als dos dies, sac de dormir i el Nou Testament. Places limitades. Per a inscripcions, telefoneu personalment al Monestir de Montserrat, tel. 93 / 835 02 51, de 9.30 a 10.30, de 12.00 a 13.15, de 16.00 a 18.00 i de 19.30 a 20.00. Demaneu pels monjos Josep-Enric Parellada o Joaquim Coll.

• **CENTRE PASSATGE.**— Passatge Mercader, 13 - 08008 Barcelona. El 17 de desembre, de 18.00 a 19.00, conferència sobre *Art i història de l'Índia*, a càrrec d'Antoni Borràs. Per a informació, tel. 215 15 99.

• **CELEBRACIÓ COMUNITÀRIA DE LA PENITÈNCIA A LA CATEDRAL.**— Com a preparació immediata del Nadal, tindrà lloc a la catedral una celebració comunitària de la Penitència, el 18 de desembre, a les 19.30, amb absolució individual. Serà presidida pel cardenal Mons. Ricard M. Carles.

• **CENTRE CRISTIÀ DELS UNIVERSITARIS.**— El 18 de desem-

bre, a les 20.00, celebració del sagrament de la Reconciliació. El dia 19, a les 20.00, projecció de la pel·lícula *Los creyentes* (1986), seguida d'un col·loqui sobre les sectes, moderat per Eduard Molist, psicòleg i professor de la Universitat Ramon Llull.

• **FUNDACIÓ PERE TARRÉS.**— Curs per a animadors en la Pastoral juvenil, 7a convocatòria. Intensiu durant el Nadal. Dies: 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30 i 31 de desembre i 2, 3, 4, 5 de gener. Per a informació, Fundació Pere Tarrés, c/ Entença, 157, tel. 93 / 410 16 02, fax 93 / 439 45 15.

• **ORQUESTRA DE CAMBRA AMICS DELS CLÀSSICS.**— El 22 de desembre, a les 11.15, a la sala d'actes de la delegació territorial de l'ONCE (c/ Calàbria, 66, 2a planta - Barcelona), concert per a l'orquestra, sota la direcció de Joan Palet Ibars, amb la participació de Ferran Anglès i Folc, oboè. Obres de Purcell, Marcello, Ribó, Maestre-Miret i Moreno Pallí.

• **GRUP PAU INTERIOR.**— Curs gratuït: *La pau comença en el teu cor*. El grup Pau Interior ofereix un taller intensiu de 10 hores el 22 de desembre, amb la intenció de reco-

llir fons per a Yaoundé. Places limitades. Per a informació, truqueu als telèfons 339 02 28, 909 313 689 i 457 35 15. Cal confirmar l'assistència abans del 17 de desembre.

• **EXERCICIS ESPIRITUALS.**— Per a sacerdots, homes i joves, del 26 al 31 de desembre, dirigits per un pare cooperador parroquial de Crist Rei, el pare Vallet, a la Casa Nostra Senyora de Montserrat de Caldes de Montbui, Barcelona, tel. 93 / 865 44 96.

• **RECÉS PER A JOVES.**— Espai de pregària i reflexió per a joves amb motiu del començament d'un nou any. Tindrà lloc els dies 28, 29 i 30 de desembre, a Sant Andreu de Llavaneres, amb l'ajut de Mn. Josep M. Turull. Per a més informació, truqueu Mn. Turull: 216 00 94, o Mercè: 379 15 20.

Tortosa

• **PARRÒQUIA DE CAMPREDÓ.**— El 15 de desembre, inauguració del III Pessebre monumental, que presenta com a marc d'inculturació el castell-parador de la Suda de Tortosa. Els diumenges i festius, de 18.00 a 20.00. La cloenda tindrà lloc el 12 de gener.

CATALUNYA
CRISTIANA

UNA REALITAT QUE
NO TROBARÀS ALS
DIARIS

AMIGOS del HOGAR

Una entitat al servei de la 3a edat

Hi ha moltes dones grans que viuen soles.
Es troben bé de salut, però segurament necessiten
companyia sobretot a les nits.

Per altra banda, moltes noies que vénen a estudiar a
Barcelona, busquen un lloc cèntric per viure-hi.

Amigos del Hogar posa en contacte les dues
necessitats: allotjament per a les noies a canvi de
companyia per les àvies.

Si desitja més informació no dubti a trucar-nos

AMIGOS DEL HOGAR-AMIGOS DEL

436 96 51

OS DEL HOGAR-AMIGOS DEL HOGAR

C/ Indústria, 218, 4t 1a

08026 Barcelona

opinió

Zoom

El Pedraforca, una de les muntanyes més emblemàtiques de Catalunya, s'ha cobert amb el clàssic mantell blanc com una núvia que s'ha fet inabastable per tants enamorats que voldrien coronar el seu cim. La contemplem des de la lluniània, desafiant el vent i les tempestes, coronada per núvols blancs, i donarem gràcies a Déu per haver-nos concedit aquesta meravella.

Una Església en estat de missió (7)

Llindar

Manuel Valls i Serra

Més sobre la comunicació

La vocació comunicativa de l'Església, ¿no té per objecte la *comunió* amb Déu i amb els homes? La comunicació de la fe és creació d'una *relacionalitat* nova, que és la mateixa de Déu: «Us anunciem allò que heim vist i sentit, perquè també vosaltres tingueu comunió amb nosaltres, que estem en comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist» (1Jo. 1,3). Els bisbes europeus responsables de l'àrea de comunicació, reconeixen en un interessant document que «les diverses formes de comunicació intraeclesial han de contribuir a la promoció i al conreu d'aquesta comunió, com també a l'intercanvi de les multiplicitats dins de la mateixa Església. La qualitat de l'Església quant a comunitat es pot mesurar també segons la qualitat de la seva comunicació interna. Aquesta és, a més, la premissa per a una comunicació

creïble amb el món». Una Església que comunica i es comunica ha de ser capaç d'afrontar sense por els reptes que avui li planteja la nova cultura mediàtica.

Vaig participar, com un més, en les I Jornades sobre Comunicació i Església a Catalunya, organitzades per SIMCOS i Ràdio Estel. Crec que van ser molt profitoses, sobretot per conèixer més de prop els distints plantejaments i iniciar un diàleg entre ells. Potser més que de comunicació es va parlar d'*informació religiosa i eclesial*, encara que les conclusions han recollit la preocupació evangelitzadora de l'Església, el nostre desig de comunicar, per damunt de tot, la Bona Nova, i el nostre desig també de contribuir a una major comunicació interna i externa perquè la comunió s'expressi i es dilati més i més. Com evangelitzar a través d'aquests nous llenguatges? Una conclusió diu: «El llenguatge planer dels fets quotidians i de l'Escriptura, sobretot dels evangelis, és molt adequat per expressar-se a través dels mitjans.» I una altra apunta que «el missatge cristià s'ha de dir sovint en els mitjans de comunicació a través de paràboles, expressió natural d'una mentalitat que veu les idees en forma d'imatges plàstiques».

I el llenguatge publicitari? És assimilable en alguna

mesura com a forma de comunicació eclesial? És clar que l'evangeli no és un «producte» que es pugui vendre, però sota certes condicions i en determinades ocasions, ¿no podria ser un instrument molt apte per comunicar-nos amb aquesta societat i aquesta cultura? Es tracta, és veritat, de mitjans costosos, però, ¿no caldria aplegar esforços també a nivell econòmic? És molt el que es podria dur a terme en aquest camp si hi hagués una mica més d'imaginació i de risc en l'Església. Recordo ara aquella diòcesi anglesa que per tercera vegada quan s'acosta el Nadal convida els fidels a la Missa del Gall des de la freqüència de vint ràdios locals: «Aquest Nadal fes un regal a Jesús: abriga els teus petits i porta'ls a l'Església.»

Avui a la gran massa dels catòlics no practicants, a penes els arriba cap comunicació de l'Església. Ens acontentem amb repartir —i ho fem malament, en un tauler amagat en un lloc fosc al fons del temple— els nostres cartells, fulls, butlletins, setmanaris. Com a molt, se serveixen d'ells un nombre reduït de catòlics practicants. La gran massa roman al marge del missatge, simplement perquè no li arriba ni fem res perquè li arribi. La nostra Església pateix d'*afonia*. D'aquí la importància de la *difusió*. Sense una mentalitat de la difusió i sense esforçar-nos a confiar-la a persones i a dotar-la de mitjans que garanteixin la seva capilaritat, no sortirem de l'estret cercle en el qual ens movem.

Pensar, pregar, fer bé a la gent

Ramon Masnou
Bisbe emèrit de Vic

Marginats

Pensament

Els «marginats» són el gènere o grup de persones que s'ho passen més malament en aquest món. «Marginats» és com una mena de sostre atrotinat que aixopluga, com pot, una sèrie de subgrups que viuen a la intempèrie, a l'abast de totes les calamitats i misèries que hi ha a la terra. En sentir la paraula «marginats», n'hi ha molts que ja s'hi han avesat i fan com si sentissin xiular; si senten, però, el mot «famolencs», «abandonats», «vells sols i malalts», «petits que es moren de gana», etc., llavors, gràcies a Déu, ja hi ha persones que aixequen les orelles. Això últim, sentir-se colpits, qui escriu aquestes ratlles voldria que ho sentissin molts, i, millor, tots;

particularment els que segueixen i estimen.

Jesucrist, que també va ser marginat d'alguna manera, des del divendres sant ençà és el Patró de tots els qui, en el món, s'ho passen més malament. En aquesta bola del món, tot i que sigui una «vall de llàgrimes», hi ha molta gent que només malda per passar-s'ho bé, i n'hi ha que, a estones, ho aconsegueixen; i dels que les passen més negres, deuen pensar que ja se'n cuida Déu Nostre Senyor. Com ho faran aquests a l'hora darrera, no ho sabem ni ho volem saber. Potser no hi pensen, o no hi creuen o fins i tot se'n riuen. Que Déu els il·lumini.

Però no tothom és així. Des d'aquesta postura d'abús de diners i de diners fins a l'altre extrem, és a dir a la dels marginats que no tenen cap diner ni cap plaer, en coses de consum, hi ha una sèrie d'actituds diverses que és bo de conèixer: els que tenen una idea molt deficient i no els preocupa ni ajuden; els que tenen el que és necessari i comparteixen i lamenten, però tampoc donen res; els que estan més al corrent de la marginació, però donen molt poc o gens, perquè no guanyen gaire, es consideren escurats; els que tenen més guanys que despeses, però resten indiferents al fet dels marginats perquè hi ha massa coses al cap que els distreuen i, a més, no tenen gaire clar

l'escala de valors; finalment, hi ha els que estan ben informats, estimen i senten la responsabilitat: aquests ajuden tant com poden els marginats, i senten el goig de fer-ho.

Germà cristià: si tinguessis al costat una persona que es mor de fam i de malaltia, ¿et distreuries a la televisió, sortiries els diumenges i ponts de festes, a visitar pobles i restaurants, i amb les vacances d'estiu a la platja, etc., i a la persona, que no us deixa, li diríeu: «Aneu-vos-en, germà, Déu us empari»? He dit «el germà que teniu al costat». Sempre el tenim al costat, el germà marginat, els seguidors de Crist. No hi fa res que sigui a Ruanda o a Bòsnia. El cristià sempre el té al costat el pobre marginat, i Crist s'identifica amb ell. El pobre marginat, com Crist, no té distàncies ni fronteres. Cerquem i visquem la «proximitat del germà marginat», com aquell de què parla Jesús, caigut ferit en el camí de Jerusalem a Jericó.

Pregària

Senyor: ajudeu-me a comprendre, estimar i ajudar els marginats.

Fer

Plantejar-me bé el problema dels marginats, entrar-hi de ple, i per consegüent amb seny i fe.

Impromptu

Oriol Camps

La solidaritat

És una paraula que sona molt. Que fa bonic. Que fa quedar bé a qui la reclama amb més o menys raó. Perquè és un fet que el món té necessitat de solidaritat per continuar avançant en la història. I també és un fet que per la mateixa història se n'ha fet mal ús. Perquè per solidaritat mal entesa s'han fet guerres i han vingut malvestats.

El trist és que molts han fet servir el sentiment de solidaritat per causes injustes. També els que volen imposar-la sigui com sigui per servir-se'n per la seva causa, que creuen justa i que volen que forçadament sigui la de tots. Sense adornar-se que en voler-la imposar cometen un acte insolidari.

Entra, en aquest sentit, qualsevol impost revolucionari que pot servir per dur a terme una guerra bruta en què la legalitat es baralla amb un fantasma inabastable, que tenyeix els carrers amb sang.

Els vaguistes de qualsevol ram volen que la gent els sigui solidària. I l'altra part enfrontada amb els vaguistes, també. El resultat és que uns tercers es perjudiquen, i moltes vegades més que els que han provocat la situació.

La solidaritat està per damunt de totes aquestes motivacions. La solidaritat és amor i és antiviolença. La solidaritat és fer costat per trobar solucions acceptables. La solidaritat no es nega mai al diàleg. El promou. La solidaritat és enemiga de la foscor. És, al contrari, llum que il·lumina el nostre camí i que ens pot portar a l'Establia lluminosa d'on poden sorgir totes les solucions imaginables, des d'on es pot contemplar la minva dels egoismes, el caliu de l'amor que ha d'omplir-ho tot. Una solidaritat en el ple sentit de la paraula.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Els calvaris del cardenal Joseph Bernardin

«**E**ll morirà executat aquesta nit, i jo també moriré aviat. Tots dos estem en el mateix vaixell.» Això digué el cardenal Bernardin als familiars d'un condemnat a mort per haver assassinat sis persones. El cardenal va visitar el reu a la presó poc abans que una injecció letal posés fi a la vida del malfactor.

Mons. Josep Bernardin, arquebisbe de Chicago, una de les diòcesis més grans del món, havia confiat a un periodista que sempre havia tingut tres temors: la pèrdua de la bona fama, el càncer i la mort.

La seva bona fama la va perdre en la societat i en el si de l'Església. L'any 1993 un exseminarista, Steven Cook, el va acusar d'abusos sexuals. Era un malalt de la sida i, poc abans de morir, es va retractar públicament de la greu acusació. El cardenal el va rebre, el va perdonar i el va abraçar. La difamació fou esbentada amb grans titulars a la premsa d'arreu de món; en canvi, no va passar el mateix amb la retractació i penediment del difamador i el gest de perdó del cardenal.

Mons. Bernardin també va perdre el seu prestigi intereclesial. Davant de la divisió dels catòlics dels EUA, ell havia proposat un projecte per unir les comunitats enfrontades amb un

diàleg constructiu sobre els temes més discutits: la missió canviant de la dona, la forma de celebrar l'Eucaristia, el sentit de la sexualitat humana, i d'altres. Desitjava un consens beneficiós per a tothom. Les respostes al projecte no es van fer esperar. Dos cardenals, Mons. Hickey, arquebisbe de Washington, i Law, arquebisbe de Boston, manifestaren que el projecte no tenia cap raó de ser perquè les qüestions tractades havien estat tancades amb el nou catecisme universal. Reacció semblant fou la de Mons. A. Pilla, president de la Conferència Episcopal dels EUA.

Finalment, sobre el càncer que el duria a la mort, Bernardin n'era sabedor i conscient. «Durant molts anys he ajudat la gent perquè aprenguessin a dur una vida fructuosa i útil. Ara puc ensenyar a ben morir. Sóc un home de fe i sé que he de morir aviat, però a les mans de Déu Pare.»

Bernardin expirava el 14 del novembre passat. Vuit dies abans havia escrit: «És molt el que he meditat en aquests darrers mesos sobre la meua malaltia; ara, quan s'acosta la meua mort, he après a estimar el do de la vida.» En efecte, havia lluitat contra l'avortament, l'eutanàsia directa, l'armament i la pena de mort. Fou un home obert al món, preocupat per l'Església i de gran fe en Déu, tot i que hagué de passar pels calvaris del sofriment físic i moral.

Tribuna

Josep M. Vivancos

A l'entorn de la doctrina estètica del Dr. Torras i Bages

El resultat d'un documentat estudi fa poc més de 25 anys, sobre la doctrina estètica del Dr. Torras i Bages, em va portar a definir el que hauria de ser el perfil espiritual del veritable artista. No em calia posar, per part meua, altra cosa que el fil conductor del seu pensament per teixir un conjunt d'autoritza-des cites de l'autor, que conclouen en considerar l'artista com un home enviat per Déu al món per expandir aquell *quid divinum*, de què ja parlava Aristòtil.

Podria ser útil a l'home d'avui, que vulgui cercar amb autenticitat la bellesa, i exercir responsablement el noble ofici de l'art, fixar-se amb alguns puntals bàsics de la sòlida doctrina teològica i filosòfica que aquell erudit consiliari del Cercle Artístic de Sant Lluç pregonava amb les seves conferències i notes d'art. I, més enllà de tota elucubració, el sentit pastoral d'aquest sacerdot i bisbe nostre, podria il·luminar també avui aquesta catalana terra, no mancada de zones de foscor, ajudant a perfilar aquella autèntica imatge espiritual de l'artista que tan sovint ha traslluït i trasllueix a casa nostra.

Si hagués d'esmentar ben de passada, la doctrina estètica del Dr. Torras, hauria de recordar per boca seva que «els principis fonamentals de l'Estètica són una derivació del dogma de la Trinitat: l'Infinit, la Veritat, l'Amor», com una trilogia que centra la seva concepció de l'art. L'enunciat de la seva tesi el podríem expressar dient:

L'art és una manifestació de l'Infinit; l'Infinit és l'origen del que és bell. Ja amb motiu de la seva

primera conferència, «La fruïció artística», es va escriure d'ella a *La Veu de Montserrat*: «No és una conferència... és una veritable brúixola que ens ofereix en un sol home el filòsof, el teòleg i l'artista, per arribar a l'encontre de la sospirada bellesa.» Ens diu: «Veurem quin és el Sol que il·lumina les formes artístiques, donant a la matèria la facultat de parlar a l'esperit, movent amb gran delectació les seves més altes i nobles potències.»

L'art és la Veritat manifestada als homes; la bellesa és el resplendor de la Veritat. Seguint sant Tomàs, (*De Pulchro et Bono*) recorda que «el resplendor és l'essència de lo bell», i en ser «el Verb etern el resplendor de la glòria de Déu», conclou: «En l'Encarnació del Verb, la Bellesa s'humanitzà, es concretà, es féu més tractable...; el Verb —com diu sant Tomàs— posseeix totes les qualitats de la bellesa; Jesucrist giravolta la humanitat i de conseqüent l'art.»

L'art té una funció espiritual: comporta una atracció divina, redimeix la matèria i eleva l'home. Per resumir-ho en una sola cita: «L'ofici de l'art és eminentment espiritual: consisteix en una elevació de la vida humana...»

L'art té un valor transcendent: dignifica la vida social. «L'art és social, com tot lo humà és social... és per a contribuir a l'elevació popular i a l'edificació social.» I apunta a una dimensió escatològica: «Sempre els artistes han estat els àngels que han anunciat els símptomes de l'anelada resurrecció.»

A fi d'encarnar la doctrina a la vida ordinària, també de la gent senzilla, el Dr. Torras i Bages no ha

deixat mai d'arribar a concrecions pràctiques, jo diria de to més aviat pastoral; per això ha exhortat els artistes a conformar les seves actituds d'acord amb els principis. Així doncs, en el conjunt de la seva doctrina es poden concretar uns aspectes bàsics que afecten directament la consideració de la dignitat de l'artista i la responsabilitat del seu exercici creador. Les qualitats peculiars que el Dr. Torras i Bages veu en l'artista, i que configuren el seu perfil, les podem resumir en el següents punts: *l'artista és un posseït per Déu*, atenent a la font de la seva «inspiració», que s'explica per la influència d'un esperit superior; *un enviat de Déu* als homes, pel seu entusiasme, *enzous*, que agita l'ànima de l'artista, fent-lo una mena d'oracle de Déu als homes; *contemplador de l'invisible*, que sap copsar la llum del segell diví de les coses, la immortalitat, l'eternitat en un clima de quietud, recolliment i silenci; *instrument creador*, capaç d'engendrar noves criatures; *purificador de la matèria*, que cal redimir-la de la seva superficialitat i foscor; *realista i pràctic*, no pas un home descarnat de la realitat i refugiat en un món imaginari i fictici; *equilibrat* tal que sap superar l'esforç desequilibrador que comporta la difícil missió d'haver de traduir en llenguatge humà unes realitats espirituals, i d'haver d'harmonitzar-les en la unitat i varietat alhora; *complet i simple*, tal que posa en joc totes les seves potències, més enllà d'un estat fictici d'imaginació, i sap manifestar-se, a semblança de Déu, amb simplicitat i plenitud alhora; *sincer* en expressar amb la seva obra el seu caràcter genuïnament personal, més enllà de tot cànon preestablert; *lliure* de la vana imposició de preceptes, de prejudicis, de condicionaments que podrien anular en l'art una llibertat que s'afirma per a si mateixa com també per als altres; només la norma del fet moral hauria de sotmetre l'artista; *integrat i integrador* dins el marc de la societat que l'envolta.

El Dr. Torras i Bages, amb la seva doctrina estètica i en el seu exercici pastoral, ens ha deixat «la carta magna de l'artista» que tan profit pot fer avui a tots els nostres artistes que cerquen amb sinceritat la veritat del seu art.

PINZELLADES

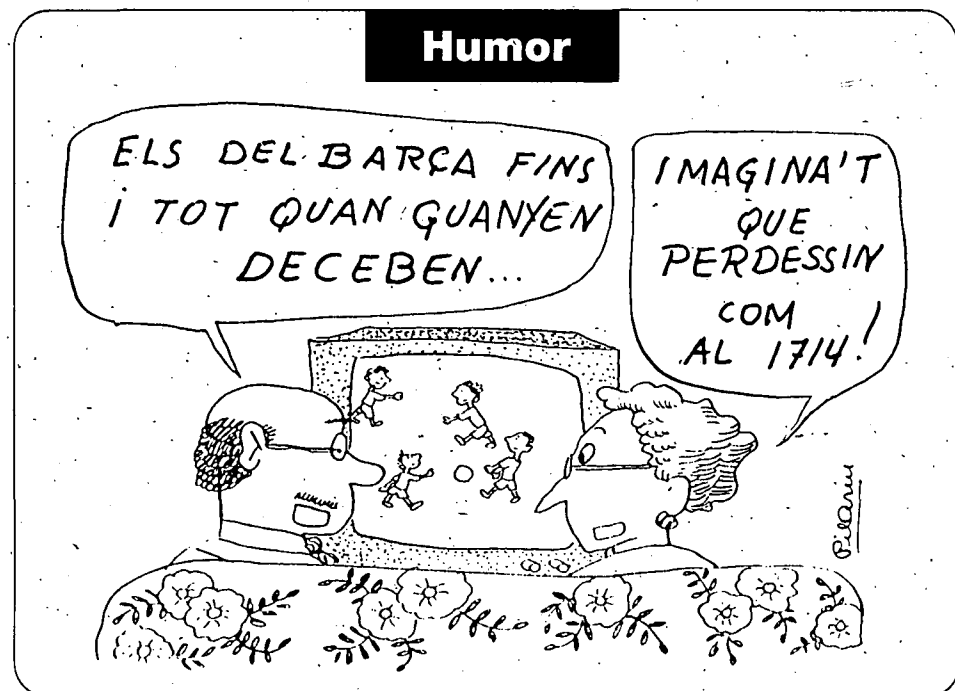
Justo López Melús

El doble sí

Cal distingir entre el sí de l'acceptació i el sí de l'execució. Dir sí en moments d'emoció —el casament, els vots religiosos— no és gaire important. Però la vida no és una simple decisió, que es pren definitivament, sinó una perseverança. Jesús lloa els criats que vetllen fins a l'albada, esperant el seu senyor.

La perseverança exigeix una elecció constant i repetida. No n'hi ha prou amb la primera. S'acostuma a dir que el millor matrimoni és el segon, amb la condició que un individu es casi amb la mateixa dona. El mateix pot dir-se de la consagració al Senyor. No continuo perquè ho vaig voler una vegada, sinó per nous motius, perquè ho vull joiosament i lliurement avui.

Humor

Pobresa, per què aquest any és Internacional?

Sr. Director,

L'ONU va declarar l'any 1996 Any Internacional per l'Eradicació de la Pobresa. Al llarg de tots aquests mesos hem sentit parlar molt sobre el tema en els mitjans de comunicació, però la solució no ha arribat.

Més que parlar, escriure, reflexionar sobre un tema que ha existit, que existeix i que existirà —mentre no donem solucions— es tracta de fer.

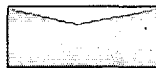
Un amic meu deia que cal enfonsar els que són a dalt, però no és just que hi hagi famílies que siguin sempre a baix. La solució no és que no hi hagi rics, sinó que no hi hagi pobres.

Tampoc no aconseguirem una igualtat o equilibri mitjançant la violència, com sembla que volen aconseguir alguns països, ja que la violència ensorra uns quants i no fa créixer ningú.

Hi ha un altre tema preocupant relacionat amb la pobresa. Es tracta de la manca de cultura, la manca d'iniciativa d'algunes persones violentades per la força d'altres, de la pèrdua de la condició humana, en definitiva, una manca de llibertat i de dignitat de l'ésser humà envoltat d'unes lleis incoherents i intolerants amb la persona.

Per aquest motiu neixen iniciatives com les ONG, cada cop més nombroses, per contribuir amb el seu granet de sorra en tots aquests camps: alimentació, formació humana i cultural, d'higiene, de rehabilitació, de salut, sida.

Cartes del lector

No ens creuem de braços, encara podem fer alguna cosa més per la pobresa.

MARTA PASCUAL

Barcelona

Unir tots els subscriptors per a una protesta

Sr. Director,

Sovint sentim o llegim opinions i manifestacions més que lamentables, aberrants, insultants i plenes de bajanades en contra de Déu per una via indirecta: l'Església, el Papa, els bisbes... Opinions de Terenci Moix, Quim Monzó, Montalbán i un llarg etcètera d'intel·lectuals del millor (?) del nostre desgraciat país. Capítol a part pel que fa als *mass media*. Sovint, també, hem llegit a *Catalunya Cristiana* expressions de protesta i refús tant per part dels lectors com dels col·laboradors. No seria possible —en presentar-se un fet desagradable— que *Catalunya Cristiana* presentés un escrit de protesta —amb la forma i eficàcia a la qual ens té acostumats—, sense signar C.C. sinó amb el suport de tots els subscriptors amb número o nom com se sol fer en alguns manifestos i enviar-lo a tots els mitjans de comunicació?

Un lector de *Catalunya Cristiana* ha d'estar totalment adherit a la línia del setmanari i hem de pressionar tant com a ciutadans o com a poble de Déu que som, de la millor manera. No cal jugar brut com és l'estil de molts, però sí amb tota l'energia. Més que lamentacions, falten accions.

JOSEP HERAS ALLUE

Terrassa

A l'hora de definir la família

Sr. Director,

En aquests moments en què la pressió dels mitjans de comunicació fa que sigui molt difícil mantenir-se fidels a uns criteris o valors assolits prèviament, és d'encomiar l'actitud de la consellera de Justícia, Sra. Núria de Gispert, en mantenir la seva posició de no incloure la regularització de les parelles de fet en el Codi de la Família.

Agraïm a qui ens governa que sàpiga distingir entre mesures populars i criteris fonamentals a l'hora de definir la família.

NÚRIA RECTO

Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

La Vanguardia (3-XII-1996)

Luc Montaigner: «La sida és filla de la píldora anticonceptiva»

—Parla del virus com si ja fos un vell amic.

—Més aviat un vell enemic.

—Per què aquest precisament?

—He dedicat tota la meua carrera a ells. La qual cosa arriba al món del càncer. I aquí va aparèixer aquest virus que, al començament, van anomenar «el càncer gai».

—Era una malaltia diferent?

—Estava clar que es transmetia, que no és el mateix que contagiar-se. Els americans van relacionar dades ràpidament. A França van sortir casos: jo em vaig interessar pel d'un hemofílic, era un enigma. Era clar que es tractava d'un virus, però, quin? Vaig acceptar la tesi del retrovirus que provoca malalties lentes.

—Per què hi ha simis en l'origen?

—Només és clar en el virus número dos, en el virus número u no és evident. Com va passar a l'home? Aquests simis es cacen i es mengen, i els infants dels pobles africans juguen amb les seves cries. És una cosa que va ocórrer. Però l'origen del virus no explica l'origen de l'epidèmia.

—Què és el que explica l'epidèmia?

—Hi ha dues hipòtesis. Una l'atribueix als canvis socioeconòmics, els viatges, la destrucció del medi ambient, les pràctiques homosexuals. I l'altra és que hi

Retalls

ha algun factor biològic que ha augmentat la capacitat de reproducció del virus. Són només hipòtesis.

—Quin és el seu objectiu en aquest treball?

—Hem investigat sobre els mecanismes, directes i indirectes, de destrucció de cèl·lules. Ara em concentro en els cofactors infecciosos en la transmissió i origen de l'epidèmia; també busquem una vacuna.

—Per què és tan lent trobar-la?

—Està menys avançada que els tractaments que intenten eradicar la infecció. Això no s'ha aconseguit; potser es pot assolir. En la vacuna només temptejem. Són investigacions costoses; els laboratoris són menys sensibles del que haurien de ser pel que fa a la vacuna: els interessen els fàrmacs...

—Una vacuna eradicaria totalment la malaltia?

—Per això cal mobilitzar l'opinió, els polítics i els diners privats. Sense vacuna, en la meua opinió, no es vencerà la malaltia. Hem fet una mena de comitè europeu, aquesta fundació en la qual ens ajuda la Unesco, que estimula la recerca i la prevenció.

—No creu que la gent ja està prou sensibilitzada sobre la sida?

—Els joves no tant: aquestes campanyes cal fer-les constantment per als que es troben en edat escolar. I després la gent tendeix a oblidar-se'n i a creure que tot està fet.

—Què en pensa de la imatge de plaga bíblica de la sida?

—La lliçó moral de la malaltia és que el nostre desenvolupament és capaç de canviar el medi ambient de moltes maneres i la interacció amb els nostres propis

paràsits. S'hi creen desequilibris. És possible que en el cas de la sida s'hagin creat condicions per al seu desenvolupament...

—Com quines?

—La promiscuïtat, el llibertinatge sexual. Si es fa història es pot dir que la sida és la filla de la píndola anticonceptiva.

—Diu això sovint?

—Alguna vegada, és el que penso. És una paradoxa: la píndola va donar llibertat a la dona i aquesta llibertat va dur a l'alliberament de les minories homosexuals que caçaven el sexe per tot arreu. El turisme sexual n'és un exemple. És una conseqüència indirecta d'aquesta llibertat inicial.

—Li sembla malament la llibertat personal?

—De cap manera, però cal assumir les conseqüències dels nostres actes: no es pot fer de tot impunement. La qual cosa no vol dir que estigui a favor de cap repressió.

—El sexe és el que ha donat la morbositat i l'interès a aquesta malaltia.

—És el que ha donat els límits de la nostra llibertat biològica. No es pot anar cada dia a menjar i sopar en un restaurant de cinc estrelles perquè acabarem amb una cirrosi o una indigestió. Els excessos sempre es paguen. I això és el que va passar amb els homosexuals en el decenni dels vuitanta.

—El contrari de l'excés és la mesura.

—I sobretot vigilar les conseqüències dels nostres actes sobre el medi ambient, el menjar...

—Cal tenir por a la sida?

—Sí, és bo tenir-hi por; però és una malaltia que avui té tractament.

—I s'acomiada: «No sóc un bruixot.»

■ Margarita Rivière

església en el món

El Salvador

Dues posicions enfrontades a l'arxidiòcesi de San Salvador

■ Divisió entre l'arquebisbe, Mons. Fernando Saénz, y la universitat centreamericana regentada per jesuïtes

SANT SALVADOR.— La divisió i l'enfrontament entre l'arquebisbe, Mons. Fernando Sáenz Lacalle —bisbe espanyol de l'Opus Dei— i la universitat centreamericana José Simeón (UCA), regentada per jesuïtes, s'ha endurit en el transcurs dels darrers mesos.

La situació conflictiva s'ha vist agreujada per dos articles periodístics: un sota el títol *Apolititud eclesial e involució autoritaria*, i l'altre —com a editorial—, *Hacia dónde va la archidiócesis*. Tots dos textos provenen de l'esmentada universitat.

En el primer s'acusa l'arquebisbe de «mala fe» i cita casos puntuals: la destitució del pare Rodolfo Cardenal, vicerector de la universitat, com a primer responsable d'una parròquia i per haver relegat a la parròquia de San Francisco de la capital al bisbe auxiliar de l'arxidiòcesi, Mons. Gregorio Rosa Chávez. L'article també critica la suposada «apolitici-

tat» de l'arquebisbe, que l'ha portat a no condemnar de forma contundent la instauració de la pena de mort per a delinqüents comuns, llei que ha estat aprovada pel Govern del país.

Per un altre cantó, l'editorial de l'altra publicació de la UCA —diferent de l'anterior— fa referència a la imatge que ofereix l'arxidiòcesi des de l'arribada de Mons. Saénz, «diferent i, fins i tot, contrària» respecte de la que havia tingut en els últims anys amb els arquebisbes Oscar Romero i Rivero Damas. «En conjunt —es llegeix— l'Església institucional no apareix avui com una Església dels pobres, sinó dels rics o aliada amb ells.»

I afegeix: «Quan es fan judicis morals sobre problemes concrets, és tal l'abstracció que, literalment no es diu res.»

Durant una breu estada a Madrid a finals d'octubre, Mons. Fernando Sáenz va lamentar les acusacions i les va desmentir en unes declaracions a ABC. Pel que fa al que els seus contricants anomenen «purgues», va revelar que tant els canvis en la direcció del seminari interdiocesà de San José de la Montaña, com el cessament del pare Rodolfo Cardenal de la seva parròquia i el trasllat del bisbe auxiliar a la parròquia de San Francisco a la capital salvadorenca, es va fer legalment i amb el vistiplau dels interessats.

Sobre les acusacions de la suposada «apoliticitat», l'arquebisbe de San Salvador va manifestar que des de que va assumir el càrrec afirmà que no intervinria en política, «perquè tots els fidels tenen dret com jo a manifestar les seves

opinions, i jo no tinc dret a interferir-hi amb el pes que em dona el meu càrrec». També afegí que: «Això no significa que hagi optat pel silenci, sinó per punts de vista morals i doctrinals des de la doctrina social de l'Església. En aquesta actitud em sento amb el ple suport del Vaticà.» Tanmateix, va matisar: «El que passa és que algunes persones creuen que expressar opinions personals és fer política a favor del Govern. Les meves relacions amb el governants serien les mateixes si l'oposició hagués guanyat les eleccions». En unes altres declaracions, Mons. Fernando Saénz havia manifestat que el judici sobre els problemes nacionals fonamentals correspon, no a un bisbe, sinó a tota la Conferència Episcopal del seu país.

Quan només ha passat un any i mig des del nomenament de Mons. Fernando Sáenz, la divisió i l'enfrontament entre les dues posicions ha assolit nivells preocupants, que no beneficien gens la vida de l'Església a El Salvador.

C.C.

Corea

«Canviar l'home per canviar el món»

SEÜL.— L'Església de Corea del Sud presenta una salut i un dinamisme que fan empal·lidir d'enveja a les altres Esglésies, principalment les d'Occident. Una força que provoca respecte a l'interior del país.

Un jurat format per dos-cents periodistes coreans no s'ha equivocat quan recentment ha qualificat el cardenal arquebisbe de Seül, Stephen Sou Hwan Kim, d'«home de l'any». Segons l'opinió d'aquest jurat: «Donada l'absència a la nostra societat de personalitats veritablement dignes de respecte, el cardenal Kim és l'única persona de Corea del Sud que és mereixedora d'aquest títol.»

El 15 de setembre passat, davant de 120.000 catòlics reunits a l'estadi de Seül per celebrar sant André Kim, sacerdot coreà martiritzat amb vuit cristians laics el 18 de setembre de 1846, el cardenal Kim va mostrar a la seva Església el camí que calia

El cardenal Kim, en aquesta imatge al 25è aniversari de la diòcesi d'Antong (Corea del Sud) el 1994, ha estat escollit «home de l'any» per la premsa del país.

seguir. «Nosaltres hem de renéixer en l'amor, —va declarar— seguint les petjades dels màrtirs de Corea.» I en aquest sentit, va afegir en to de crida: «Mentre jo no canviï, el món no canviarà!» Aquest anunci va ser subscrit per tots els assistents a l'acte ja que, segons fonts coreanes, 117.190 participants van reconèixer públicament estar disposats a canviar de vida; 91.952 es van comprometre a no faltar mai a les misses dominicals; unes 60.000 persones a subministrar arròs a una associació humanitària i 55.000 a enviar paquets d'aliments a Corea del Nord; 26.728 van declarar voler donar els seus òrgans, medul·la o sang i, finalment, 19.125 es van mostrar disposats a adoptar o apadrinar un infant.

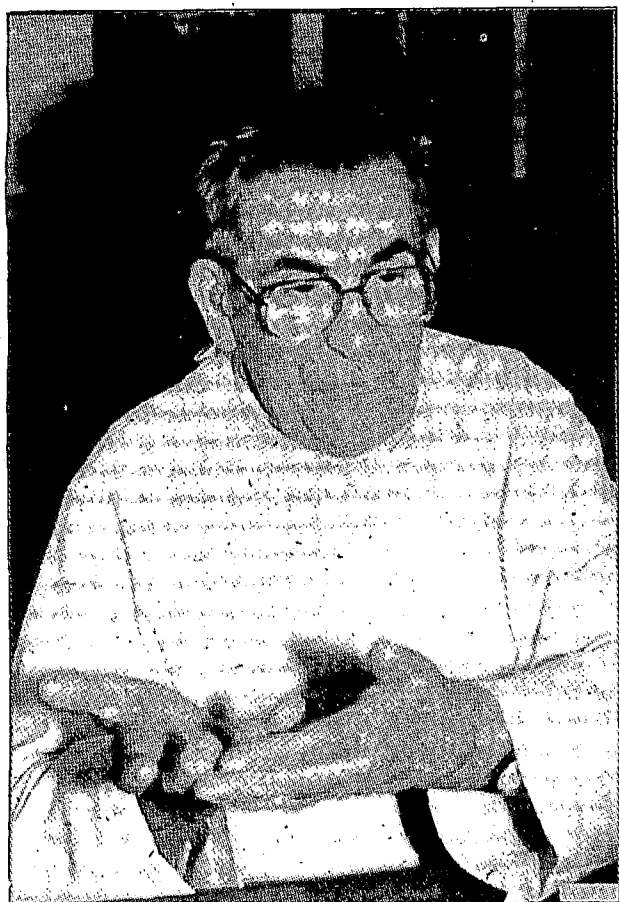
Amb més de cent mil baptismes anuals, l'Església catòlica coreana reuneix prop de 3,5 milions de cristians sobre una població total de 45 milions d'habitants. (Pelerin)

Alemanya

El pare van Straaten anuncia la possible fundació d'un nou institut

■ El centre donaria continuïtat a Ajuda a l'Església Necessitada

KONIGTEIN.— En el transcurs del recent congrés d'«Ajuda a l'Església Necessitada», celebrat a la seu central de l'entitat a la ciutat alemanya de Konigstein, el seu fundador, el premostratenc holandès P. Werenfried van Straaten va anunciar el seu desig de revivir tant la Facultat de Teologia com el Seminari creats en aquesta localitat per ell mateix el 1947. Totes dues institucions serien la base per a un institut internacional que gestionaria el funcionament d'Ajuda a l'Església Necessitada.

El pare Werenfried van Straaten.

Gairebé 300 persones provinents de 25 països van assistir al congrés que organitzat per Ajuda a l'Església necessitada, tenia com a títol: «Les conseqüències del comunisme. Fe i Església a Rússia, Xina, Etiòpia i Cuba». Un dels temes que es van tractar durant l'acte va ser el dels ajuts que aquesta institució proporciona a més de 110 països gràcies a les aportacions d'uns 600.000 benefactors de quinze països. En aquests moments, s'estan atenant aquells projectes pastorals de l'Església que pateix necessitats sigui quina sigui la latitud on es trobi. Cada any, Ajuda a l'Església Necessitada estudia i dona resposta a gairebé deu-mil demandes de suport i subsidi. El 1995, els ajuts van assolir la xifra de deu-mil milions de pessetes.

Avui, tot i que el benedictí P. Willem de Smet, com a president, i Antonia Willemsen, com a secretària general, són al capdavant d'Ajuda a l'Església Necessitada, el seu fundador P. Werenfried van Straaten, de 83 anys i convalescent d'un infart de miocardi, es planteja el futur de l'esmentada institució. En aquesta línia, van Straaten va referir-se a la possible creació d'una fundació que formés sacerdots, diaques i laics compromesos amb l'obra.

Així mateix, durant el congrés, la secretària general d'Ajuda a l'Església Necessitada, Antonia Willemsen, va fer un petit homenatge a José María Sánchez amb motiu dels seus 25 anys de treball com a director nacional de la seu espanyola de la institució. Antonia Willemsen va destacar que en l'exercici del 1995 el secretariat espanyol, amb més de 374 milions de pessetes, havia ocupat les primeres posicions pel que fa a diners recaptats.

França

El 27 d'octubre Mons. Bidawid va rebre els iraquians refugiats a Garges-lès-Gonesse.

«L'embargament a Iraq mata milers d'infants»

PARÍS.— En una curta estada a França, a finals d'octubre, Mons. Raphaël Bidawid, patriarca caldeu catòlic de Bagdad, va denunciar que l'embargament a l'Iraq perjudica els innocents.

En una entrevista en exclusiva amb el *Bulletin d'Information Missionnaire*, Mons. Bidawid va declarar terminantment que: «L'embargament imposat al poble iraquí per les Nacions Unides és un veritable genocidi: 4.500 infants moren cada mes a l'Iraq per manca d'aliments i de medicaments. La major part de la població viu per sota dels mínims necessaris per sobreviure. Tots els iraquians estan tocats: homes, dones, infants, cristians i musulmans.» Encara que aquesta situació obliga que emigrin molts cristians de l'Iraq i també els seus compatriotes musulmans, el bisbe Bidawid considera que encara no fa falta alarmar-se, ja que: «Són molts els cristians que escullen quedar-se i, a més, nosaltres som els autòctons del país, perquè els musulmans van arribar més tard. Per aquesta raó nosaltres no estem disposats a abandonar la terra que és el bressol del cristianisme.» A l'Iraq els cristians pregunten en arameu, la llengua de Crist.

Mons. Bidawid afirma no «témer una islamització del país», tan desitjada per les potències veïnes. El bisbe que durant la guerra del Golf va recolzar el cap d'estat iraquí, confessa que la seguretat dels cristians, ben integrats al país, queda garantida per «la mà de ferro del president Hussein». Per contra, un *després-Hussein* obrirà, sense cap mena de dubte, un «període de gran incertesa» per a les comunitats cristianes que viuen a l'Iraq. Segons les estadístiques, els cristians, de diferents confessions, sumen un 3,5% de la població del país, és a dir, més de sis-centes mil persones.

Pel que fa als catòlics orientals refugiats a França, alguns d'ells d'origen iraquí, Mons. Bidawid està convençut que també haurien de prendre part en la «missió de donar a conèixer l'Evangeli en la societat francesa». Per a Mons. Bidawid, la integració social i religiosa dels iraquians de França passa pel respecte, el diàleg i l'obertura als altres. (Pèlerin).

Vaticà

El Papa rep l'arquebisbe Leonard Carey

■ Màxima autoritat de l'Església anglicana

El primat de l'Església anglicana, George Leonard Carey, arquebisbe de Canterbury, va reafirmar el seu «absolut compromís personal i el de la comunió anglicana a favor de la unitat total i visible de l'Església de Déu», en una trobada amb Joan Pau II que va tenir lloc el 3 de desembre al Vaticà. Per la seva part, el Papa va donar la benvinguda al primat anglicà, en la seva primera visita oficial al Vaticà. Acompanyava l'arquebisbe Carey la seva esposa Eileen i el seu secretari general, que és alhora l'encarregat de les relacions ecumèniques.

Joan Pau II i George Leonard Carey van reafirmar la voluntat de reforçar el diàleg ecumènic, malgrat les grans qüestions que encara separen totes dues Esglésies, com la recent aprovació del sacerdoci femení pels anglicans o l'oposició d'aquests als dogmes marians i a la infal·libilitat papal.

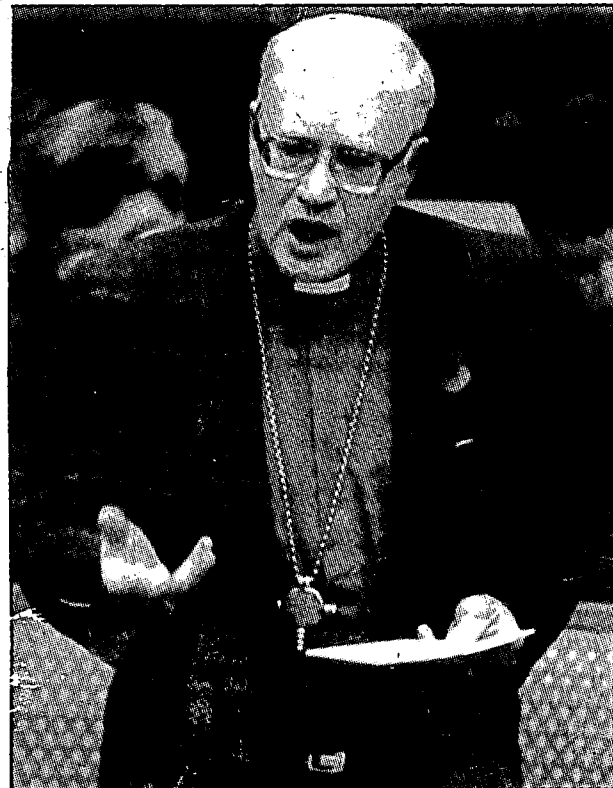
El primat anglicà felicità el Papa per les noces d'or sacerdotals, i li va agrair «el seu compromís absolut amb la Paraula del Crist». D'altra banda, subratllà que la unitat de l'Església de Déu «és un compromís que rau en el cor de la

nostra identitat com a Església». Assenyalà també «les convergències en fe i doctrina que han tingut lloc des del Concili Vaticà II i la feina de l'ARCIC (Comissió internacional per al diàleg entre totes dues confessions).

El Papa i el primat van mantenir un encontre privat el dijous 5, al palau apostòlic del Vaticà, però els temes de la conversa per ara no han estat revelats. Carey va assistir, la tarda d'aquell mateix dia, a la celebració de vespres, presidides pel Sant Pare a l'església romana de San Greorio al Celio.

La visita de l'arquebisbe anglicà adquireix un relleu especial dins de les iniciatives ecumèniques que ha prodigat Joan Pau II al llarg del seu pontificat. La trobada entre els representants màxims de les dues Esglésies és com un «desglaç», després que l'Església anglicana decidís posar llum verda a l'ordenació sacerdotal de dones, la qual cosa va motivar aleshores un refredament entre les dues confessions cristianes.

C.C.

Leonard Carey.

«Tots els catòlics xinesos, cridats a mantenir-se fidels a la fe rebuda»

■ Missatge del Papa a l'Església xinesa

El dia 3 de desembre, festivitat de sant Francesc Xavier, Joan Pau II va celebrar la missa demanant per l'Església que hi ha a la Xina, amb ocasió del setantè aniversari de l'ordenació del primer grup de bisbes xinesos —28 d'octubre de 1926, a Roma— i del cinquantè aniversari de la institució de la Jerarquia eclesiàstica en aquell país.

Hi eren presents un grup de fidels de la comunitat xinesa a Roma, i el Papa va adreçar un missatge als catòlics que viuen a la Xina.

Joan Pau II va recordar que «ja va ser evangelitzada al segle VII, i més tard en temps de Joan de Montecorvino, primer arquebisbe de Khambaliq, l'actual Beijing. Els catòlics xinesos,

en comunió amb l'Església escampada arreu del món, s'ha caracteritzat per la seva fidelitat a Crist, al Papa i a la realitat d'una Església universal, unida com una família de pobles. Fins i tot en els temps més difícils, la seva fidelitat no ha minyat mai. I també avui tots els catòlics xinesos són cridats a mantenir-se fidels a la fe rebuda i trans-

mesa, sense cedir a maneres d'interpretar l'Església que no corresponen ni a la voluntat del Senyor Jesús, ni a la fe catòlica, ni al sentiment i a les conviccions de la gran majoria dels catòlics xinesos».

Més endavant, el Papa va dir que per tal de progressar en el camí cap a la unitat plena, una de les tasques fonamentals del seu ministeri episcopal és la de garantir una formació adient i seriosa dels candidats al sacerdoci.

En el seu missatge, Joan Pau II es va adreçar a les autoritats civils de la República Popular Xinesa, als quals va animar a «no tenir por ni de Déu ni de la seva Església. Més que més, els demano, amb un sentit de deferència,

que en el respecte de la llibertat veritable, que és un dret natural de cada home i de cada dona, també els creients en el Crist puguin contribuir cada cop més amb les seves energies i talents al desenvolupament del país. La nació xinesa té un paper important per jugar en la comunitat de les nacions. Els catòlics podran contribuir-hi notablement, i ho faran amb entusiasme i entrega».

Joan Pau II va acabar recordant als catòlics xinesos que l'Església de Roma «segueix amb simpatia la vostra història i desitja que arribi el moment de la plena i total comunió entre tots, pastors i fidels, a l'entorn del Papa». I ho espera en el llinar del Tercer Mil·lenni. (VIS)

METGES CRISTIANS DE CATALUNYA

La principal finalitat de Metges Cristians és la formació dels nostres metges en temes de ètica mèdica, seguint la llei natural interpretada fidelment pel Magisteri de l'Església.

És una associació al servei de la vida humana des de la concepció fins a la mort natural.

Senyor.....

Adreça.....

Telèfon.....

☐ Sóc metge i desitjaria formar part de M.C.

☐ Voldria rebre informació sobre M.C.

☐ Desitjaria col·laborar econòmicament (patrocinador de la revista *Decisiones médicas*, etc.)

Trameteu aquesta butlleta, degudament emplenada a:
Metges Cristians de Catalunya.

C/ Gran de Gràcia, 13 - 08012 Barcelona.

Espanya

País Basc

«Avui també és possible la pau»

■ Carta pastoral d'Advent-Nadal de Mons. Setién, bisbe de Sant Sebastià

SANT SEBASTIÀ.— «Dir no als assassinats, als segrestos, a les amenaces i als xantatges d'ETA, i dir no a les tortures, als maltractaments i a les violacions dels drets dels presos, és dir sí a la dignitat humana», afirma Mons. José María Setién, bisbe de la diòcesi, en una

carta pastoral «También hoy es posible la paz. Hagámosla», que ha estat feta pública l'1 de desembre en motiu de l'Advent-Nadal. En ella s'exposen els fonaments per aconseguir la pau al País Basc. Tot seguit presentem un resum d'aquesta pastoral.

Mons. Setién enceta la pastoral dient: «Tenim la possibilitat, i per tant, l'obligació de fer de la nostra vida un temps de bondat, de justícia, de solidaritat i de pau. Avui existeixen com han existit abans, atemptats contra els drets més fonamentals, com el dret a la vida, a la llibertat, y a la integritat física i moral de les persones. No falten abusos i desviacions en l'exercici del poder i de la autoritat pública.»

Seguidament fa una crida urgent a ETA a favor de la immediata llibertat dels dos segrestats a la vegada que condemna sense reserves aquestes violacions tan inhumanes del dret de les persones a la llibertat. «Vivim en una societat atemorida, on és molt difícil ser lliure. En aquesta situació, difícilment la societat pot aportar el que s'espera d'ella per tal de fer entre tots una convivència per a tots.»

Una pau humana, real i històrica

Més endavant, el bisbe es pregunta: De quina pau parlem? Ell mateix respon: «Desitgem una pau humana, real i històrica. No és una pau utòpica, sinó la pau que pot ser experimentada com a fruit dels esforços humans. Quan diem que creiem en la possibilitat de la pau per al nostre poble, afirmem la possibilitat de viure-la, sense que el preu que haguem de pagar sigui la renúncia a l'esperit creador, dinàmic i tensional, propi del nostre poble. Una pau entesa així, ha d'assolir-se a través de processos que siguin pacífics en ells mateixos y, per tant, pacíficadors. Les accions que atempten directament contra els drets fonamentals de les persones concretes són incompatibles amb la justícia d'un procés de pau. També ho són les accions indiscriminades que vulnereu els drets de la col·lectivitat i de les persones que en pateixen les

seves conseqüències.»

En un segon apartat Mons. Setién defineix la pau com a objecte d'esperança, que es recolza en la fe de la presència de Déu en la història i exposa altres formes per aconseguir la pau desitjada. «La pau —diu— és fruit de la veritat. Sense la veritat és impossible edificar una pau duradora. Voler conèixer la veritat dels fets que poden tenir repercussió pública i política, és un desig i una exigència davant la qual la nostra societat és especialment sensible. I amb raó. El desig creixent de claredat és creador d'esperança. El car-

d'esperança les diverses plataformes, tant socials i polítiques, en què l'objectiu de la progressiva normalització del poble i la seva pacificació, és objecte d'estudis, discussions i fins i tot acords més o menys plens i comprometedors. És positiu que "es pensi" quina ha de ser la millor manera de fer en llibertat el nostre futur, mitjançant la creació de fórmules juridicopolítiques adequades a la nostra realitat. Però tot això no s'improvisa ni en relació amb els objectius buscats ni amb els camins pacífics a definir i recórrer de seguida. La persuasió de que el diàleg i d'alguna manera de negociació han de ser el camí per superar el conflicte sagnant i inhumà en què ens trobem submergits, va ocupant posicions en la societat i això és esperançador. Tanmateix, es veu com una via difícil de recórrer».

Actuacions per assolir la pau

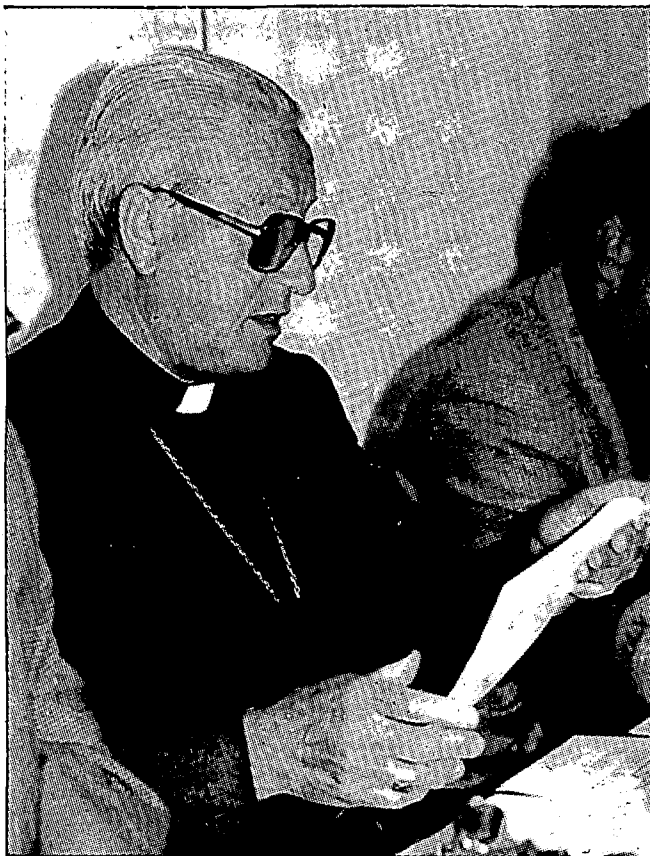
En el darrer apartat de la seva pastoral, Mons. Setién manifesta com s'ha d'actuar per aconseguir la pau. «Aquells que creiem en Déu i en la presència activa del seu Esperit en el curs de la història, sabem que l'oració a favor de la pau és eficaç i, per això, preguem per la pau. La societat ha de conèixer la veritat i exigeix poder buscar-la i poder dir-la. Servir la veritat és servir la causa de la pau. Ningú està en possessió de la veritat. Afirmar el contrari és un engany que fa que del contrari portador de tota maldat, i divideix la societat en dos blocs, el meu, que és el de la veritat, i el de tots els altres, que és el de la mentida. La recerca col·lectiva de la veritat exigeix afirmar i assegurar el clima de llibertat necessari per poder dir-la. Ningú no té dret a destruir tots aquells que tractin de fer la seva aportació a favor de l'aclariment dels fets,

de les seves causes i dels que es consideri que pot ser un pas endavant al servei de la justícia i de la pau.»

Mons. Setién manifesta que «la societat d'avui necessita campanyes de transparència desintoxicadora, portades a la pràctica per aquells que no tenen por de dir la veritat, encara que aquesta resulti impopular. Saber distingir entre el que és l'exercici de la lliure expressió i manifestació, i el que és la lluita que comporta l'agressió contra els drets de les persones i entitats privades. Les actuacions de les forces que tenen la missió d'assegurar que els drets dels ciutadans són degudament protegits, no han de ser interpretades ni valorades, sense més ni més, com a accions repressives reproables. Aquestes forces que han de tutelar els drets dels manifestants, han de defensar també els drets dels que poden ser injustament agredits per aquells. No treballa al servei de la pau aquell que respon amb una agressió a una agressió. Per rebutjar les agressions injustes cal buscar camins diferents a la confrontació cívica».

Sí a la dignitat humana i als drets que la protegeixen

El bisbe de Sant Sebastià acaba la pastoral amb les següents paraules: «Dir no amb rotunditat als assassinats, als segrestos, a les amenaces i als xantatges d'ETA, i dir no a les tortures, als maltractaments i a les violacions dels drets dels presos, és un sí a la dignitat humana i als drets que la protegeixen, i també a la pacificació social. És equivocat pensar que aquest treball ha de ser exclusiu dels polítics. Els pobles no es reconcilien perquè els polítics arribin a uns acords. És el mateix poble el que està necessitat de la reconciliació que uneixi a tothom i fagi possible que tots mirin cap a un futur en què cadascun de nosaltres hi haurà de conviure fent la nostra vida comú en pau.»

Monsenyor Setién.

rer no ha de ser un objecte de conquesta per a ningú. El carrer és patrimoni de tots. Poder utilitzar els espais públics, voler fer-ho i fer-ho, és una realitat creadora d'esperança, que es dona aquí i ara, tot i les dificultats que això pugui comportar. Especialment quan va acompanyat d'una cosa tan difícil de superar com és la por davant de possibles agressions i amenaces.»

El bisbe diu que també són «motiu

c/ Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel. 490 59 88 - Fax 490 20 35

Un Nadal de Santa Teresa de l'Infant Jesús

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Un dels aniversaris que se celebren aquest any es refereix a Santa Teresa de l'Infant Jesús: és l'any del centenari de la seva mort, el 30 de setembre de 1897.

La figura d'aquesta santa, tan popular en la primera meitat del nostre segle, ens ofereix encara avui un testimoni extraordinari de comprensió de l'Escriptura i de les celebracions litúrgiques. En aquestes vigílies de Nadal, és oportú el que va significar un Nadal —el de 1886— en la vida d'aquesta santa.

La narració

La narració del fet ens la dona la mateixa Teresa en el primer dels seus manuscrits autobiogràfics (vegeu l'edició en català a la col·lecció «Clàssics del cristianisme», núm. 63, pàg. 135 i seg.). Explica la seva extraordinària sensibilitat, gairebé malaltissa, que la portava a plorar amb freqüència: «Em feia veritablement insuportable per la meva excessiva sensibilitat», diu ella mateixa.

Però un fet ben senzill i gairebé banal —un simple toc de mal humor del seu pare— fou l'oportunitat d'un canvi total. Ho explica així: «Calia que el bon Déu fes un petit miracle per fer-me créixer en un

moment, i aquest miracle el va fer el dia inoblidable de Nadal: en aquesta nit lluminosa que il·lumina les delícies de la Trinitat Santa, Jesús, el dolç infantó d'una hora, canvià la nit de la meua ànima en torrents de llum... En aquesta nit en què ell es féu dèbil i sofrent per amor meu, em tornà forta i valenta, em revestí amb les seves armes (cf Ef 6:11), i d'ençà d'aquesta nit beneïda, no vaig ser vençuda en cap lluita, sinó al contrari, vaig anar de victòria en victòria i vaig començar, per dir-ho així "una cursa de gegant" (cf Salm 19:6). La font de les meves llàgrimes s'estroncà i des de llavors no s'obrí sinó molt rarament i difícilment, cosa que justificà allò que m'havien dit: "Plores tant de petita que més endavant ja no et quedaran llàgrimes per vessar..." El 25 de desembre de 1886 fou el dia que vaig rebre la gràcia de sortir de la infantesa; en una paraula, la gràcia de la completa conversió.»

El fet mateix l'explica a continuació: substancialment és l'experiència de trencament amb les reaccions de la infància davant dels obsequis nadalencs. «Jesús, volent-me indicar que m'havia de desfer dels defectes de la infantesa, també me'n tragué les alegries innocents; va permetre que el papà, fatigat de la missa de mitjanit, experimentés enuig en veure les meves

sabates a la llar de foc i digués aquestes paraules que em partiren el cor: "En fi, sort que aquest és el darrer any!..." La Teresa ja no era la mateixa, Jesús li havia canviat el cor! Empassant-me les llàgrimes, vaig baixar ràpidament l'escala... i vaig treure joiosament de les sabates tots els objectes amb l'aspecte feliç com una reina... La Térésina havia retrobat la força d'ànima que havia perdut a quatre anys i mig i ja la conservaria per sempre més!»

La infantesa adulta

Al llarg de la seva narració autobiogràfica, santa Teresa al·ludeix sovint aquest fet i l'anomena, sense més, el moment de la seva conversió. Així, per exemple, en l'escut que va dibuixar simbolitzant la seva vida espiritual, amb les dates de les gràcies més importants: la gràcia de conversió correspon al Nadal del 1886.

Resulta gairebé imprevisible trobar aquesta referència a Nadal en la vida de santa Teresa de l'Infant Jesús. Hom pensaria que tot porta a una celebració infantil en una santa típica del camí de la infància espiritual. I heus ací que ella considera que és precisament Nadal el moment del canvi a una situació adulta, forta en l'esperit. Es pot afirmar ben bé que en l'experiència de Teresa hi ha una

entrada en profunditat en el sentit mateix de la celebració de Nadal: «La nit que il·lumina les delícies de la Trinitat santa», i el trànsit de la debilitat a la fortalesa per la gràcia d'aquesta nit recorda tota la intensitat dels textos litúrgics parlant del rei valorós que surt a fer una cursa de gegant.

El testimoni de Teresa de l'Infant Jesús és una bona manera de preparar-nos aquest any per a la festa de Nadal. Massa sovint sembla que en aquest dia tot hagi de ser un record d'infantesa, gairebé un enyorament de quelcom perdut, que inexorablement porta al final a una malenconia. És cert que les referències als records poden ser positives i pràcticament necessàries; però el misteri de Nadal és més profund que aquestes concrecions que pertanyen per a cadascú de nosaltres al passat.

Alhora, la narració del Nadal de santa Teresa de l'Infant Jesús ens ajuda a obtenir una imatge més exacta de la seva espiritualitat, i a comprendre en què consisteix, per a ella, la infantesa espiritual. En l'antífona del càntic de Maria del dia 2 de gener l'Església canta: «Infantesa feliç que ha refet la vida del gènere humà! Crist ha sortit del si de Maria, com un espòs de la cambra.» La infantesa de Crist és una infantesa de projecció pasqual. Santa Teresa de l'Infant Jesús ho va entendre així.

La Bíblia a l'abast

Visqueu sempre contents

Al final de 1Te. (5:12-22), l'apòstol ofereix als tessalonicencs unes directrius de cara a la vida cristiana comunitària. Sant Pau contempla l'Ekklesia, la comunitat aplegada en el Senyor, i l'exhorta a tenir bones relacions entre el conjunt de la comunitat i els dirigents: «Viviu en pau entre vosaltres» (v. 5:13). Fruit de la pau és l'alegria de sentir-se i veure's església. «Viviu sempre contents» (v. 16). La temptació que constantment ens assetja és la de la tristesa. Tot és tan complicat, tan difícil, vivim en una societat tan caòtica... Ni la mateixa comunitat cristiana s'escapa d'aquestes connotacions que ens empenyen a la tristesa i al pessimisme. Alerta. Ni que la realitat més crua fos radicalment així, no podem deixar que ens arrossegui cap al terreny de la tristesa i del pessimisme. El cristià ha de respirar esperança i comunicar-la al seu entorn. Justament perquè és una persona de fe. Una persona que creu que Jesucrist ha vençut el pecat i la mort. I aquesta afirmació cabdal de la nostra fe, no és una bella frase que serveix de

Tres consignes a l'«Ekklesia»

(1Te 5:16-24)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

consol a individus que no toquen de peus a terra, sinó que és la gran realitat, el gran fet, que el Senyor ha introduït en el cor mateix de la història i la marxa de la humanitat, i que ningú no podrà arrabassar-li. N'hauríem d'estar ben convençuts teòricament i pràcticament. Ser-ne apòstols, missioners, d'aquest convenciment cristià que ha de commocionar tota la nostra existència. No podem —ni hi tenim cap dret— dissociar la vida cristiana més compromesa, més sincera, de la joia viscuda amb realisme i serenitat. Perquè la joia és un dels fruits que produeix en nosaltres la presència de l'Esperit Sant. «No sufoqueu l'Esperit» (v. 19), fent que s'ofegui en la tristesa i en el pessimisme.

La consigna paulina deriva ara cap al camp de la pregària. «No us canseu mai de pregar» (v. 17), diu l'apòstol, fent-se ressò de la recomanació de Jesús. L'alegria del cristià és filla de la fe. És el ressò de l'Esperança. El fruit de l'Esperit. Per això és possible —i necessària— enmig d'un món cansat i trist. La joia del cristià no és una qualitat natural, sinó una vivència sobrenatural. Un do de Déu. Que cal acollir cada dia, en cada situació que ens trobem

en la nostra existència, i donar-li resposta. Cal, doncs, pregar sense cansar-se'n mai, perquè no ens flaquegin les forces i siguem capaços de mantenir l'alegria de la fe enmig del nostre món. Cal que tota la vida esdevingui pregària. De tant en tant, però, aturem-nos i prenem-nos un temps llarg per endinsar-nos en una pregària més esponjada. I que tot derivi cap a la celebració de l'Eucaristia en la comunió eclesial. «Doneu gràcies en tota ocasió» (v. 18a).

Creients joiosos enmig del món

El cristià ha de consagrar el món, portant-hi el testimoniatge viscut i proclamat de la salvació de Jesucrist, que abraça totes les persones. Per això sant Pau, en recomanar als tessalonicencs que no sufoquin l'Esperit, els diu també que no desestimïn els dons de profecia (v. 20). Es tracta de saber discernir la presència de Déu en els signes dels temps. Saber-la discernir i proclamar-la amb valentia. Així el cristià, amb tota simplicitat i per exigència de la fe ha de ser un crític del món actual. «Examineu-ho tot», diu l'apòstol. Cal mirar el món de

cara. Sense por. També sense deixar-se enlluernar. Amb amor tanmateix, examinant-ho tot a la llum de la fe. «I quedeu-vos allò que trobeu bo» (v. 21). Que hi ha molt de bo en les persones, famílies, grups, institucions i també en la cultura d'ara. A molts cristians d'avui, viciats per tants prejudicis socioculturals, que ens fan veure enemics i perseguidors a tot arreu, ens convé molt tenir ben present la recomanació de sant Pau i traduir-la en vivència de la joia de l'esperança cristiana. Únicament ens hem d'apartar del mal (v. 22). Tot el que no sigui mal pot servir-nos per arribar al Senyor i per fer-lo present entre els nostres. Perquè no som nosaltres els que salvem, ni els que prenem la iniciativa de la salvació. És ell qui santifica tota la persona —l'esperit, l'ànima i el cos— «per quan torni nostre Senyor Jesucrist» (v. 23). Ell, que ens ha cridat i fa que no fracassi la seva obra: «Déu que us crida, és digne de tota confiança: ell ho farà així» (v. 24). Aquesta és la millor garantia de cara a la parusia, com diu sant Pau en la bellíssima pregària final de la carta. Tota la vida és advent, espera joiosa de la vinguda definitiva del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa,
santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial I)

Temps d'Advent

(Saltiri: setmana 3)

DESEMBRE, 1996

15. Diumenge III d'Advent

Morat. Lectures: Isaïes 61:1-2a.10-11 / Lluç 1:46-54 / 1 Tessalonicencs 5:16-24 / Joan 1:6-8. 19-28

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Valerià, b.; Celià, Faustí, Càndid i comps. mrs.; Maximí, cfr.; Santa Cristiana (Nina), esclava.

Festa Major: a Sant Feliu de Pallerols.

16. Dilluns

Fèria. Morat. Lectures Nombres 24:2-7.15-17a / Salm 24 / Mateu 21:23-27. BARCELONA, URGELL i VIC: Beat Josep Manyanet (MLI) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Valentí i Naval, mrs.; Ananies, Azaries i Misael de Babilònia; Adó, b.; Santes, Albina, vg. mr.; Adelaida (Alícia) emperadriu.

17. Dimarts

Fèria. Morat. Lectures: Gènesi 49:2.8-10 / Salm 71 / Mateu 1:1-17

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan de Mata, fdr.; Llätzer, b. mr.; Esturni, ab.; Florià, mr.; Franco de Sena, carm.; Santes, Vega i Olimpíada, vídues; Vivina, vg.; Beat Josep Manyanet, prev. fdr.

18. Dimecres

Fèria. Morat. Lectures: Jeremies 23:5-8 / Salm 71 / Mateu 1:18-24

ALTRES CELEBRACIONS: La Mare de Déu de l'Esperança. Sants, Gracià i Augenci, bs.; Ruf i Zòsim, mrs.

Festa Major: a la Batllòria, Cadaqués i Figuerola del Camp.

19. Dijous

Fèria. Morat. Lectures: Jutges 13:2-7.24-25a / Salm 70 / Lluç 1:5-25

ALTRES CELEBRACIONS: Sants. Anastasi I i Urbà V, pps.; Nemesi i Adjutori, mrs.; Darius i comps. mrs.; Santes, Fausta i Tea, mrs. i Eva.

20. Divendres

Fèria. Morat. Lectures: Isaïes 7:10-14 / Salm 23 / Lluç 1:26-38
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Domènec de Silos, ab.; Macari, prev. mr.; Filogoni, b.; Ammó i comps. mrs.; Benajmí, patr.; Santa Oria, vg.

21. Dissabte

Fèria. Morat. Lectures: Càntic 2:8-14 (o bé Sofonies 3:14-18a) / Salm 32 / Lluç 1:39-45 (Es pot commemorar: Sant Pere Canisi, S. J. dr.)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants. Glicerí, prev. mr.; Temístocles i Fest, mrs.; Severí, b. mr.

Lectures bíbliques

Diumenge III d'Advent
Cicle B

Lectura primera Is 61:1-2a, 10-11

Aclamo el Senyor, ple de goig

Lectura del llibre d'Isaïes

L'Esperit del Senyor Déu reposa sobre meu, perquè el Senyor m'ha ungut, m'ha enviat a portar la Bona Nova als desvalguts, a curar els cors adolorits, a proclamar als captius la llibertat, i als presos el retorn de la llum, a proclamar l'any de gràcia del Senyor.

Aclamo el Senyor ple de goig, la meua ànima celebra el meu Déu, que m'ha mudat amb vestits de victòria, m'ha cobert amb un mantell de felicitat, com el nuvi coronat amb una diadema, com la núvia que s'engalana amb joiells. El Senyor Déu farà germinar el benestar i la glòria davant de tots els pobles com la terra fa créixer la brotada o el jardí fa néixer la sembra.

Salm responsorial

Lc 1:46-48, 49-50, 53-54 (R.: Is 61:10bc)

La meua ànima magnifica el Senyor,
el meu esperit celebra Déu que em salva,
perquè ha mirat la petitesa de la seva [serventa.

Des d'ara totes les generacions em diran [benaurada.

R. La meua ànima celebra el meu Déu.

Perquè el Totpoderós obra en mi [meravelles.

El seu nom és sant,
i l'amor que té als qui creuen en ell
s'estén de generació en generació. R.Omple de béns els pobres,
i els rics se'n tornen sense res.
Ha protegit Israel, el seu servent,
s'ha recordat del seu amor. R.

Lectura segona 1Te 5:16-24

Que Déu guardi el vostre esperit,
la vostra ànima i el vostre cos
per quan retorni nostre Senyor Jesucrist

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, viviu sempre contents, no

us canseu mai de pregar, doneu gràcies en tota ocasió. Això és el que Déu vol de vosaltres en Jesucrist. No sufoqueu l'Esperit, no desestimeu els dons de profecia: examineu-ho tot i quèdeu-vos allò que trobeu bo, guardeu-vos de tota ombra de mal.

Que Déu mateix, el Déu de la pau us faci del tot sants, i guardi totalment irrepressibles el vostre esperit, la vostra ànima i el vostre cos per quan retorni nostre Senyor Jesucrist. Déu, que us crida, és digne de tota confiança; ell ho farà així.

Al·leluia Is 61:1

L'Esperit del Senyor reposa sobre meu,
m'ha enviat a portar la Bona Nova als
desvalguts.

Evangeli Jo 1:6-8, 19-28

Tot i que no el coneixeu,
ja teniu entre vosaltres el qui ha
de venirLectura de l'evangeli segons sant Joan
Déu envià un home que es deia Joan.
Era un testimoni: vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni.

Quan els jueus van enviar-li, des de Jerusalem, sacerdots i levites per interrogar-lo, el testimoni de Joan fou aquest. Li preguntaren: «¿Qui ets tu?» Ell, sense cap reserva, confessà clarament: «Jo no sóc el Messies.» Li preguntaren: «¿Qui ets, doncs? ¿Elies?» Els diu: «No el sóc?». Li digueren: «Doncs, ¿qui ets? Hem de donar una resposta als qui ens han enviat: ¿què dius de tu mateix?» Digué: «Sóc una veu que crida en el desert: "Aplaneu el camí del Senyor", com diu el profeta Isaïes.» Alguns dels enviats, que eren fariseus, li preguntaren encara: «¿Per què bateges, doncs, si no ets el Messies, ni Elies, ni el Profeta?» Joan els respongué: «Jo batejo només amb aigua, però, tot i que no el coneixeu, ja teniu entre vosaltres el qui ve després de mi; jo no sóc digne ni de deslligar-li la corretja del calçat.»

Això va passar a Bet·Ània, a l'altra banda del Jordà, on Joan batejava.

El desvetllament religiós dels infants

Joan Guiteras i Vilanova

Tothom necessita ser catequitzat. Heus aquí una afirmació que podria estranyar a algú. La catequesi mira tota la panòpia de les edats. Des dels adults fins als més petits de la família. Avui, però, vull referir-me al que s'anomena «el desvetllament religiós dels infants», és a dir dels zero als sis anys aproximadament.

Aquest desvetllar recau especialment damunt de la família. El nen ha de viure un ambient on sigui connatural l'atmosfera religiosa a casa, ha d'avesar la seva mirada a la contemplació dels dibuixos d'una Bíblia per a infants, ha d'aprendre el senyal de la Creu i les primeres oracions, etc.

Els sacerdots, els catequistes i mestres diuen que en aquest camp hi ha una determinada recessió. Que els infants arriben a les catequesis sense una primera experiència —teixida d'ambient i de

coneixements— del que és la vida cristiana.

Em contaren fa poc aquesta anècdota: era el primer dia de la catequesi per la primera comunió. El mossèn rep els petits i els explica que el temple on es troben és la casa de Déu i la seva casa. Un dels nens diu espontàniament: «Es veu que els meus pares no sabien que teníem aquesta altra casa, perquè ni mai hi vénen ni mai m'hi han dut.»

El papa Joan Pau II, en l'exhortació apostòlica *La Catequesi en el nostre temps*, escriu: «Un moment sovint decisiu és aquell en què el bebè rep dels seus pares i de l'ambient familiar les beceroles de la catequesi, que potser no seran sinó una senzilla revelació del Pare celestial, bo i provident, al qual aprèn a adreçar el seu cor. Les brevíssimes oracions que el nen baluceja seran l'inici d'un diàleg afectuós amb aquest Déu amagat, la paraula del qual començarà a escoltar després. Davant els

saber escoltar

pares cristians, mai no insistirem prou en aquesta iniciació precoç, per mitjà de la qual les facultats del nen són integrades en una relació vital amb Déu. Obra capital que exigeix un gran amor i un respecte profund envers el nen, el qual té dret a una presentació senzilla i veritable de la fe cristiana» (núm. 36).

Uns mots que cal subratllar en la seva totalitat. Vull destacar sobretot com el desvetllament religiós dels infants és una realitat d'amor i de respecte. Perquè l'infant té dret al coneixement de les beceroles de la fe cristiana.

Els qui treballem en el camp de l'educació i de la catequesi veiem la gran religiositat dels petits. Per això mateix, en el nostre món, no podem deixar a la intempèrie espiritual aquells que, sumant dia rere dia, aniran creixent i seran els adults de demà. L'educació ha de recórrer totes les etapes. Només així esdevé una obra ben feta.

La violència

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

Recordo perfectament la primera vegada que se'm va plantejar la qüestió de la violència a la Bíblia. D'això fa molts anys, va comentar-m'ho un universitari que ara ja és professor de facultat. Sortosament per a mi, eren altes hores de la matinada després d'un dia d'intensa reunió, fet que va permetre, donar-li una resposta evasiva. Ha passat molt de temps i he tingut ocasió d'aprendre moltes coses. Ja ho sé, cal situar-se en temps antics i en civilitzacions superades. Cal reconèixer que Déu penetra en la història millorant-la, però no trastornant-la. Quantes raons he donat i m'he donat per acceptar històries concretes! Però costa molt acceptar certs esdeveniments com els que es relaten al capítol 18 del llibre dels Jutges.

Gent de la tribu de Dan buscava un territori per establir-s'hi, perquè no en tenia. La vida errant, amb els seus riscos i incògnites, es fa insidiosa i l'home freqüentment cerca la seguretat i l'estabilitat. Allò de «la caseta i l'hortet» es converteix en una obsessió. (En el meu recent viatge a Terra Santa he vist, no lluny de Sèforis, a l'alta Galilea, un poble beduí de recent creació. Es notava que estava ben construït i estructurat, molt diferent a

les tendes que hom troba a ambdós costats de la carretera que va de Jericó a Jerusalem, que són boniques per fotografiar però que ningú no enveja com a lloc de residència.)

La nostra gent, els protagonistes del relat, envien cinc astuts espies per estudiar els aspectes estratègics d'un poblat. Observaren els seus costums i el seu temperament, no puc deixar d'annotar textualment les característiques tal com les descriuen: Anem, marxem contra ells! Que hem vist aquell país i és del millor. I us quedeu parats! No dubteu d'anar allí per apoderar-vos del país; us trobareu amb una gent confiada, uns terrenys espaiosos que Déu us dona, un lloc on no escassegen els productes del camp.

Els danites amb sis-cents guerrers atacaren la ciutat que s'anomenava Lais, era una ciutat aïllada, situada entre fenicis i arameus, al peu de la muntanya d'Hermon, sense cap tractat de defensa mútua amb altra gent, i per tot això la feia més desitjable, ja que, la seva conquesta no faria gaires baixes als ambiciosos israelites, i així va ser. Arrasaren la ciutat, degollaren els seus habitants i fundaren sobre les seves ruïnes un nou poblat al qual li donaren el nom de l'avantpassat que els donava identitat, o sigui Dan. He de confessar que he

retrats bíblics intencionats

passat moltes vegades prop del Tel de Dan quan anava o tornava de Banies, l'antiga Cesarea de Felip, d'entranyables records evangèlics però mai no m'he entretingut per visitar-lo, per molt bonic que diguin que és el seu paisatge. Se'm remouen les entranyes recordant els seus orígens, només penso que sóc als límits del nord de la Terra Promesa, d'acord amb la frase proverbial que diu que aquesta s'estén de «Dan a Berseba».

Comentava coses d'aquestes amb un amic franciscà i àrab. Em deia que se li feia impossible llegir l'Antic Testament, ja que li semblava que Déu estava justificant la violència israelita contra els habitants d'aquestes terres, violència que es perllonga actualment contra els palestins. També ho comentava amb el P. Tournay, antic director de l'Ecole Biblique Dominicaine i un dels traductors de la «Bíblia de Jerusalem». Aquest últim em deia que, a més que la Bíblia no aprova aquestes conductes, no és legítim basar drets de conquesta i possessió, en antigues promeses fetes per Déu, ja que aquestes sempre van ser condicionades a la fidelitat a la Llei del Sinaí i al culte del Temple, cosa de la qual avui no en donen exemple, o sigui que de cap manera poden invocar drets bíblics.

Amics de Déu

Santa Llúcia, verge i màrtir. 13 de desembre

El nom de Llúcia significa «la lluminosa». Possiblement per això se la representa amb una safata en la qual es posen els seus ulls, la qual cosa no vol dir pas que els els treguessin. Almenys no hi ha proves.

Llúcia va néixer a Siracusa, Sicília, de pares afortunats i molt cristians. Encara era una nena quan va morir el seu pare. La seva mare, Eutiquia, va decidir casar-la amb un noi pagà de brillant futur. Santa Llúcia només volia ser de Jesucrist, en qui confiava plenament. La mare es va posar malalta d'una dolència misteriosa. En aquell temps, el sepulcre de santa Àgata, una altra noia siciliana que va morir màrtir, era molt venerat i en ell s'obraven guaricions sorprenents. La mare de Llúcia va ser guarida miraculosament davant del sepulcre de santa Àgata.

Llavors Llúcia va descobrir a la seva mare el seu desig de mantenir-se verge en el servei de Jesucrist, i la mare ho va comprendre i acceptar.

Tant santa Llúcia com la seva mare van començar a dur una vida de recés, de caritat i de servei als pobres. El jove pagà que desitjava casar-se amb ella la va denunciar. Portada als tribunals, van intentar de convèncer-la que estava en l'error i que havia d'abandonar la fe cristiana i adorar els déus falsos. Tot va ser inútil. Després van passar a les amenaces i després als turments, però Llúcia es mantenia fidel. Finalment, van travessar el seu coll amb una espasa. Va morir l'any 300.

Santa Llúcia és la patrona de les modistes i dels invidents. Ens podem encomanar a ella per tal que sempre vegem la veritat, l'acceptem i la difonguem i ens convertim així en llum per als altres.

Fem Catequesi

Creu en l'Església

L'Església és la comunitat dels deixebles de Jesucrist. El Salvador volgué que els seus deixebles estiguessin units i formessin una comunitat. Després de vint segles, i guiada i enfortida per l'Esperit Sant, aquesta comunitat continua existint, estesa arreu del món. Tots els que hem estat batejats formem part de l'Església.

Quan diem que creiem en l'Església, volem expressar tres coses:

1. Que per a nosaltres l'Església és objecte de fe, de la mateixa manera que ho són les altres veritats revelades i contingudes en el Credo.
2. Que creiem tot allò que l'Església ens diu i ens ensenya.
3. Que creiem a dins de l'Església; és a dir, que professem i vivim el misteri de la fe cristiana al si de l'Església.

La finalitat de l'Església és continuar entre els homes la missió de Jesucrist: adorar Déu, seguir anunciant l'Evangeli, ajudar els homes a salvar-se, a tenir fe i esperança en Déu i en la vida eterna, a estimar-se com a germans, a perdonar els pecats...

Els cristians participem de la missió de l'Església, per això tenim l'obligació de donar culte a Déu i fer apostolat perquè altres persones coneguin Jesucrist.

Pels camins de la Bíblia

Miquees

El profeta Miquees va viure en temps d'Isaïes i fou el qui va anunciar que el Messies, rei d'Israel, naixeria a Betlem:

—«I tu, Betlem Efrata, ets petita per ser comptada entre els clans de Judà, però de tu sortirà el qui ha de governar Israel.»

És bonic com Miquees expressa en el seu llibre moltes coses que s'esdevindran amb la vinguda del Messies:

—«Veni, pugem a la muntanya del Senyor, al temple del Déu de Jacob. Ell ens ensenyarà els seus camins, i nosaltres seguirem les seves rutes.

Perquè de Sió en surt l'ensenyament, de Jerusalem, la paraula del Senyor. Ell serà jutge entre moltes nacions, arbitrària sobre pobles nombrosos i llunyans.

Forjaran relles de les seves espases i falçs de les seves llances.

Cap nació no empunyarà l'espasa contra una altra ni s'entrenaran mai més per fer la guerra.»

El rabadà

Rosa M. Borràs Piñol

Antigament els ramats eren molt grans i els pastors no tenien prou gossets per dominar les ovelles, així que hi havia uns noiets que es cuidaven d'anar al darrere de les ovelles que sortien del ramat, eren els rabadans.

És clar, eren molt entremaliats i sempre buscaven excuses per no fer el que els manaven els grans. Hi ha una cançó de Nadal que ho explica:

- Vols venir tu rabadà? No que he d'esmorzar.
- Vols venir tu rabadà? No que fa fred.
- Vols venir tu rabadà? No que tinc son.

Així va ser, el rabadà de Betlem es va quedar adormit i, quan l'àngel va anunciar que Jesús era nat, ell no se'n va assabentar.

I a quants de nosaltres no ens podria passar el mateix? També posem excuses per no estudiar, per no treballar, per no fer les nostres obligacions. I quantes vegades diem, això no ho sabia, això no m'ho havies dit, no me n'havia assabentat? I el que passa és que no estem pas gaire atents!

No fem com el rabadà de Betlem, no ens adormim, estiguem atents i ens adonarem que darrere de cada cosa que fem hi ha Jesús.

L'Oriol i la Laia
per Xesc

Una botiga solidària a Lleida

Amb poc més de tres mesos de vida, *Taller-3* és un altre dels projectes que PROSEC ha portat a terme a Lleida, envers una concienciació de la nostra societat cap al Tercer Món, ja que aquesta associació té com a objectiu el foment dels valors solidaris. La botiga ofereix artesanía d'una gran bellesa que prové de diferents llocs del món i també altres productes, com és el cafè cubà, garantint que el producte de la venda està destinat exclusivament a ajudar a qui ho necessita, ja que forma part de la xarxa internacional que treballa en pro del comerç just i solidari.

El lloc convida a entrar i romandre una bona estona contemplant els gerros, nines, cistells, tapissos, talles de fusta i tantes coses com s'hi poden trobar.

Properament la botiga s'ampliarà per tal que, a més d'exposició dels objectes que són a la venda, serveixi de lloc de trobada de les entitats humanitàries que treballen a Lleida.

Taller-3 intenta fer arribar el sen-

tit del comerç just i solidari, enmig de la voràgine del consumisme tan arrelat a la nostra societat, per la qual cosa es necessita la col-

laboració de tothom. Si per a aquestes festes s'ha de comprar algun regal, aquest lloc és l'adient ja que es poden trobar coses molt boniques

per bon preu, afavorint alhora unes persones necessitades de recursos. De ben segur que tothom que visiti la botiga serà molt ben rebut.

TALLER3
c/ La Palma, 3
Tf. 26 15 91
Lleida

Comerç just i solidari

Regala justícia

cultura

Occident s'ha de sensibilitzar sobre la realitat africana

■ S'ha creat l'exposició permanent «Un passeig per l'Àfrica» i un centre de recursos

L'organització no governamental Proide (Promoció i desenvolupament amb el Tercer Món), que coordina els treballs dels germans de la Salle sobre cooperació i desenvolupament a diversos països de l'Àfrica subsahariana, disposa des de mitjans de novembre d'una exposició sobre l'Àfrica i d'un centre de recursos.

El centre de recursos instituït per Proide recollirà i oferirà informació per orientar els mestres de les 23 escoles de la Salle que hi ha a tot Catalunya i les persones interessades en temes com ara la cooperació i l'educació per al desenvolupament a l'Àfrica.

La inauguració, que va tenir lloc el 16 de novembre passat a la seu de l'entitat (c/ Marquès de Santa Anna, 7 - Barcelona), va ser presidida pel germà Frederic Gay, provincial de Catalunya dels germans de la Salle; Joan Carles Vázquez, president de Proide; Roser Bordes, direc-

tora executiva d'aquesta institució; i Xavier Cussó, cap d'educació. Hi van assistir un centenar de persones, entre socis i voluntaris de l'associació. Joan Carles Vázquez va voler remarcar que la inauguració de la nova sala coincidia amb el quinze aniversari dels projectes d'estiu a l'Àfrica. Va expressar que aquests projectes són «com una llavor que germina».

L'exposició «Un passeig per l'Àfrica», segons va explicar el president de l'associació, pretén ser un reflex de totes les dimensions del continent africà. Vázquez

també va tenir paraules d'encoratjament per als pobles del Zaire i Ruanda, alhora que va convidar tothom a visitar la mostra. «Entreu i copseu el bategar de l'Àfrica», va dir. A més de la visita a l'exposició permanent i al centre de recursos, es va poder veure un vídeo a la sala d'audiovisuals sobre la feina que Proide desenvolupa a l'Àfrica, una història que explicaven els mateixos nens i nenes del continent.

El cap d'educació de Proide, Xavier Cussó, va presentar l'acte. Cussó va advertir que aquesta organització no governamental centra la seva tasca en els projectes de cooperació internacional i en els projectes de sensibilització i educació per aconseguir el desenvolupament al Tercer Món. És per

L'exposició «Un passeig per l'Àfrica» té com a objectiu donar a conèixer totes les dimensions del continent africà.

aquest motiu que s'ha creat l'exposició «Un passeig per l'Àfrica» i el centre de recursos. L'objectiu fonamental és que els joves i els grans gaudeixin d'una activitat on es treballin les diferents facetes de l'Àfrica: des de la música a les joguines, des de l'escolarització a les religions. Totes elles són presents a la mostra, la qual manté un format de *sukalà*, o casa africana. Cussó va ser contundent en afirmar que «pretenem implicar la gent en els problemes dels africans, que són els de tots».

L'exposició permanent neix després de dos anys de treball. Anteriorment se'n va dur a terme una de caràcter itinerari, que es va fer a les escoles de la Salle per conscienciar l'alumnat i tota la comunitat educativa en general sobre la realitat africana.

Jordi Bordes

V Certamen de narrativa breu «Església viva»

El Departament de ràdio del Bisbat de Girona ha convocat el V Certamen de narrativa breu «Església viva». El premi està dotat amb 35.000 pessetes i la difusió radiofònica de l'obra guanyadora.

Les narracions han de ser inèdites, escrites en català i amb una extensió màxima de tres folis Din A-4 (mida holandès). S'hauran de presentar per sextuplicat (6 còpies), mecanografiades a doble espai i per una sola cara. A cada treball s'hi farà constar el nom, l'edat i l'adreça de l'autor així com el número de telèfon. El tema és lliure. Qualsevol tema pot ser adient, però sempre en el context d'un programa radiofònic que té com a finalitat preferent donar una visió cristiana de la vida. El termini de presentació de les obres és el 31 de gener de 1997.

El veredict, així com la valoració del concurs, es farà públic durant l'emissió del programa *Església viva* de l'última setmana del mes de març. Aquest espai difondrà també el treball premiat —i el finalista, si s'escau— per les 22 emissores que emeten l'esmentat programa. El jurat, que estarà presidit per Jaume Reixac, estarà format per: Ignasi Bonnin, Narcís Jordi Aragó, Carles Sánchez, Josep Víctor Gay i Àngel Rodríguez, que actuarà com a secretari sense vot.

Els treballs s'han de fer arribar al Departament de ràdio del Bisbat de Girona, c/ Albereda, 15, pral. 1a - 17004 Girona.

C.C.

Claret

NOVETATS!

Bernabé Dalmau

PREPAREM EL JUBILEU DE L'ANY 2000

Dossier doctrinal

152 pàgs. 1.100 ptes.

Recopilació de textos bíblics, patristics i de magisteri que poden ajudar la preparació de l'any jubilar.

PREPAREM el JUBILEU de L'ANY 2000

DOSSIER DOCTRINAL

Mateu Terrats i Oliver

LA TRANSPARENCIA DE DÉU

Un camí compartit

168 pàgs.

El fruit de trenta-cinc anys de compartir amb grups cristians la vida, la persona, l'Església... Una reflexió teològica des de la vida, des del carrer.

Dr. Ramon Masnou

bisbe emèrit de Vic

I SI PARLÉSSIM DE DINERS?

64 pàgs.

Una mirada cristiana sobre els diners, pedra de toc de tantes actituds. Ni simplificacions ni exageracions: el doctor Masnou és un mestre en seny...

Dr. Ramon Masnou i Boixada

bisbe emèrit de Vic

PARLÉSSIM DE DINERS?

Editorial Claret

Roger de Llúria, 5 - 08010 Barcelona

Tel.: (93) 301 08 87 Fax: (93) 317 48 30

E-mail: edclaret@tsai.es

Les religions del món (2)

Carmie Rullo

Religiosa de la Misericòrdia de Moissac

Projecció espiritual de la humanitat

Continuem aquesta sèrie d'articles sobre la història i característiques de les diferents religions del món, de periodicitat quinzenal, sobre el desenvolupament del fet religiós. Aquesta setmana es configura des del punt de vista científic en cinc àmbits: reduccionista, antropològic, evolucionista, funcionalista i estructuralista.

2. EL DESENVOLUPAMENT DE LA RELIGIÓ

El reduccionisme. Les diverses aproximacions no exclouen evidentment les unes de les altres. Cada tipus d'estudi que es fa pot enriquir, sense cap mena de dubte, la nostra visió de conjunt.

Certes aproximacions no volen reconèixer aquesta manera de complementar-se. En una perspectiva «reduccionista», volen explicar-ho tot en funció d'una sola teoria. La religió «seria res més» que l'expressió de les forces econòmiques, sexuals o evolucionistes. És així com Marx explica la religió en termes econòmics i Freud, en termes sexuals. Certs antropòlegs del segle XIX l'exposen completament en funció de la teoria de l'evolució.

Els antropòlegs. L'antropologia és el estudi del comportament humà. La religió, com a classe de conducta, pot ser estudiada com qualsevol altra activitat humana.

L'antropologia ha enriquit enormement el nostre coneixement dels pobles del món i, en particular, de les tribus més primitives. Des del segle passat els an-

tropòlegs s'han interessat sobretot per l'estudi de les tribus per incorporar la seva nova ciència a la teoria de l'evolució.

L'evolucionisme. L'obra de Charles Darwin ha proporcionat als científics un tipus d'explicació teòrica de la religió, que ignoraven els filòsofs del segle XVIII com G. W. F. Hegel i J. G. Herder. En el segle XIX uns autors com E. B. Tylor, L. G. Frazer i W. Robertson

Smith, les obres dels quals comprenen des de l'any 1870 a 1920, busquen la manera de definir unes etapes específiques. Ells han designat aquestes etapes de la vida religiosa en funció de la seva pròpia teoria, moltes vegades purament especulativa, de la preocupació dominant que els caracteritzava.

S'ha comentat molts cops que la religió havia perdut el seu significat des del moment en què la ciència havia

ocupat el seu lloc com a etapa del pensament.

El funcionalisme. El segle xx ha inaugurat una nova manera de tractar l'estudi de la religió. La pregunta sobre el desenvolupament de la religió, en particular, es feia d'una altra manera. En lloc d'interrogar-se segons la perspectiva evolucionista sobre els orígens de la religió, els antropòlegs s'han interrogat sobre quina era la funció que desenvolupa-

pava la religió a cada societat, especialment en aquella on era present. E. E. Evens-Prichard ha definit com cal aquesta nova forma dient que «la religió és el que la religió fa». Bronislaw Malinowski (1884-1942) ha renunciat a la dimensió històrica i s'ha estimat més dur a terme un estudi més detallat sobre el paper que ha jugat la religió a la comunitat de l'illa de Trobiand.

Segons Malinowski, la cultura obeeix lleis específiques que també són vàlides per a la religió. Les necessitats biològiques individuals —el menjar, el refugi, el sexe, la seguretat— poden ser considerades com a necessitats socials que els homes satisfan mitjançant les institucions econòmiques, polítiques, familiars i religioses.

La màgia, per exemple, era molt apreciada perquè permetia que un home actués com a cap indiscutible en un període de crisi social. La màgia

també permetia fer front als perills d'un comportament caòtic. La religió, conjuntament amb la màgia, conferia a la societat la seva força d'integració fonamental, responent al desig humà de la supervivència. Davant de les calamitats naturals, la màgia li proporciona una protecció sociològica contra la por. Aquesta teoria era el fruit de les observacions de Malinowski, però com ho demostra el seu diari personal, «la màgia reflecteix també, probablement, les seves pròpies pors produïdes per la soledat i les tenebres de la mort».

L'estructuralisme. A partir dels anys seixanta, els antropòlegs s'interroguen més aviat sobre el paper de la religió com a expressió de l'estructura de les idees, els valors i les creences d'una societat. Ells es dediquen a elaborar un inventari de les relacions que enllacen les diferents doctrines. També s'interroguen sobre la manera en què la gent organitza les seves creences i intenten posar al dia la lògica d'una religió.

Els budistes, per exemple, demanen ajut a uns exorcistes per evitar unes experiències penoses. Com poden conciliar aquesta pràctica amb l'ideal budista? Com un grup cristià relaciona les seves creences del concepte de la Trinitat relatives a la vida quotidiana?

L'aproximació estructuralista crida l'atenció sobre l'organització del pensament humà i sobre com l'home introdueix un ordre en el seu complex món. És així com l'antropòleg Lévi-Strauss ha intentat comprendre de quina manera s'esdevé en el cas dels mites.

Subscriuiu-vos a Catalunya Cristiana

CATALUNYA ⁺≡ CRISTIANA

Puiggarí 5-7
08014 Barcelona

Nom Adreça

Població D.P. Província Tel.

☐ Se subscriu a "**CATALUNYA CRISTIANA**" català/castellà per l'import anual (52 números) de 9.880 ptes.
☐ " " " " " " " " " " " " semestral (26 números) de 4.940 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària

☐ Exec nomenatiu que adiunto

(en aquest cas empleneu l'ordre de domiciliació)

Data.....

 Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa..... Agência.....

Adreça.....

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "**CATALUNYA CRISTIANA**" amb càrrec al meu *compte corrent*/llibreta

Data.....

Signatura del titular del compte/llibreta

El llibre de la setmana

Un altre cop els Planeta...

La cita és obligada i amb data fixa, perquè els Premis Planeta aterren a les nostres llibreries quan s'acosten les festes en què el costum ens obliga a la rutina ineludible dels obsequis. I res millor, per no complicar-nos gaire la vida, que donar al parent o a l'amic un llibre de pastes atractives, que es troba fàcilment a tot arreu, perquè la promoció comercial és un element bàsic per a la seva difusió.

I no hauríem d'afegir res més si es tractés d'un regal que convidés a la lectura, en un país on ens distingim per l'afició a la lletra impresa. És lloable —encara que sigui per sortir del pas sense complicacions— el fet d'aconseguir que la gent que és a prop nostre s'aficioni a llegir. El problema ve quan ens donen gat per llebre, i es topa amb un text que fa caure l'ànima als peus.

És clar que no ens hem de sentir enganyats, si es tracta d'un Premi Planeta, perquè la història es repeteix com el conte de l'enfadós, i són comptadíssimes les ocasions en què el Premi es concedeix per una visió comercial del fet, més que pel valor intrínsec de l'obra o per la novetat de l'autor. A la generosa loteria de l'editor Lara només hi ha un perdedor: el que compra el llibre; el «mecenes» sempre aposta a cavall guanyador, i sap que, passi el que passi, no hi haurà fracàs, encara que el llibre no vagi més enllà de la crònica d'un any.

I anem a veure les obres guardonades. Fernando Schwartz ha escrit un *cu-lebrón* sentimental dels que es veuen a les televisions de minsos recursos econòmics i poca creativitat artística. *El desencuentro* és una obra estàtica, linial, que abusa d'un sentimentalisme de mocador fàcil des del primer moment, i amb el qual acaba... «La miré muerta» és la primera frase, «todo este tiempo esperando a que me deje de latir el corazón?» és la pinzellada final. I en les gairebé tres-cents pàgines restants ens movem en les coordenades d'una novel·la rosa plena a vessar de llocs comuns, amb bastants moments en què la sintaxi castellana deixa molt que desitjar. Però tindrà èxit de primeres vendes aquesta obra del diplomàtic transformat en periodista i escriptor, no en tinguin cap dubte. He dit de «primeres vendes». Després seran figures d'un altre paner. I, què es pot dir de la portada, que per artística que li sembli a l'autor, no té res a veure amb la obra i més aviat és digna del *Play Boy*.

Zoé Valdés ha escrit una novel·la de més qualitat que la Fernando Schwartz. Entre bastidors és diu que d'una banda, era una autora poc coneguda del gran públic, i de l'altra, no sé quina mena de compromisos hi ha amb una casa editorial francesa. Sigui com sigui, *Te di la vida entera* té tots els ingredients del Carib, i especialment de la seva Cuba natal. No voldria caure en el gastat re-

curs d'evocar la sensualitat, la calor, els ritmes embogits, però Zoé Valdés abusa de tot això, fins arribar a la repugnància: ¿Per què hi ha d'haver sempre la triple S anglesa del *sun, sand, sex* (sol, sorra, sexe), a la qual aquí s'afegeix una quarta S, *song* (música)? Esgota tant recurs —en realitat és un recurs d'allò més fàcil— en les escenes i anècdotes adobades amb aquests ingredients.

Un cop més els Planeta, quin fastigueig... amb la quantitat d'escriptors que potser ens podrien donar una visió més autèntica de la vida, més seriosa i més estimulante, encara que ens recordin el que té de dramàtic, rutinari o hilarant, però amb més originalitat i amb més una qualitat humana i literària.

Cristóbal Sàrrias

També hem llegit...

- ✓ David LODGE, *Noticias del Paraíso*. Anagrama / Compactos, Barcelona 1996, 338 pàg. Una sàtira poc transcendent del món del turisme i dels seus nous paradisos. Per llegir abans d'entrar a formar part dels grups que s'apunten als paquets econòmics de les agències de viatges. Prevenir és curar.
- ✓ Josep GÒRRIZ, *El noi solitari*. L'Odissea / Empúries, Barcelona 1996, 111 pàg. La història d'un noi que buscava la llibertat fora de casa. L'autor, professor d'institut, coneix la gent jove. Obra sense gaire ambicions, que descriu un tipus viscut per molt nois, com a mínim en els seus somnis.
- ✓ Sergi PÀMIES, *Sentimental*. Anagrama, Barcelona 1996, 142 pàg. Res de res. Eviteu perdre el temps amb aquesta lectura.

La sardana i la dansa

Activitats diverses

A Reus se celebrarà, els dies 14 i 15 de desembre, el setantacinquè aniversari de la formació de la Cobla Reus. El dissabte, dia 14, l'acte central serà al saló de sessions de l'ajuntament, amb breus parlaments sobre l'aniversari que es commemora i la interpretació d'una sardana per la Cobla Pare Manyanet, que la Cobla Reus va homenatjar en el moment de la seva fundació, i la interpretació de dues sardanes per la cobla homenatjada. L'acte s'acabarà amb un pisolabis per a tots els assistents. El diumenge la Cobla Reus oferirà una ballada especial de sardanes amb composicions que diversos autors han dedicat a la cobla.

El diumenge dia 15 es farà a Ripoll la festa de claurura dels actes amb què durant l'any l'Agrupació Sardanista de Ripoll ha festejat els seus cinquanta anys d'existència. L'acte principal del dia serà la inauguració del monument a la sardana i a la cultura tradicional i popular de Ripoll, obra de

l'escultor ripollès Domènec Batalla. El monument s'instal·larà al començament del passeig de Sant Joan, a la zona verda que hi ha davant de la sala Eudald Graells, antic escorxador. Després de la inauguració, la Cobla Pare Manyanet interpretarà una audició de sardanes. Al migdia, un dinar de germanor posarà fi a tots els actes amb què s'han commemorat aquests cinquanta anys de l'Agrupació Sardanista de Ripoll.

A Sabadell l'agrupació cultural folklòrica Sabadell Sardanista també es prepara per celebrar el seu cinquantè aniversari amb una sèrie d'actes que començaran el març de 1997. El primer d'aquests actes serà la inauguració d'una exposició al Casal Pere Quart, del 14 al 31 de març, en la qual s'oferirà un resum de la tasca que ha desenvolupat l'entitat en el curs d'aquests anys.

Josep Ventura

UN BON REGAL PER ALS NOSTRES INFANTS:

SEGUIM JÉSUS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

ELS MANAMENTS DE DÉU

LES BENAURANCES

LES OBRES DE MISERICÒRDIA

Textos catequístes exposats en llenguatge de fàcil comprensió. Nombroses il·lustracions a tó color, de caire summament atractiu i orientador.

BÍBLIA INFANTIL

2 volums amb estoig

ANTIC TESTAMENT I NOU TESTAMENT

Comprendi de tots els llibres bíblics en un llenguatge adient a la mentalitat infantil. Il·lustracions a color en totes les pàgines, que fan la lectura més amena i entenedora.

DE VENDA A LES LLIBRERIES

EDITORIAL REGINA, SA

Mallorca, 87-89 - Tel. 322 17 11 - Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Zoé Valdés
Te di
la vida entera

Finalista Premio Planeta 1996
1ª edición 60000 ejemplares

Zoé VALDÉS,
Te di la vida entera.

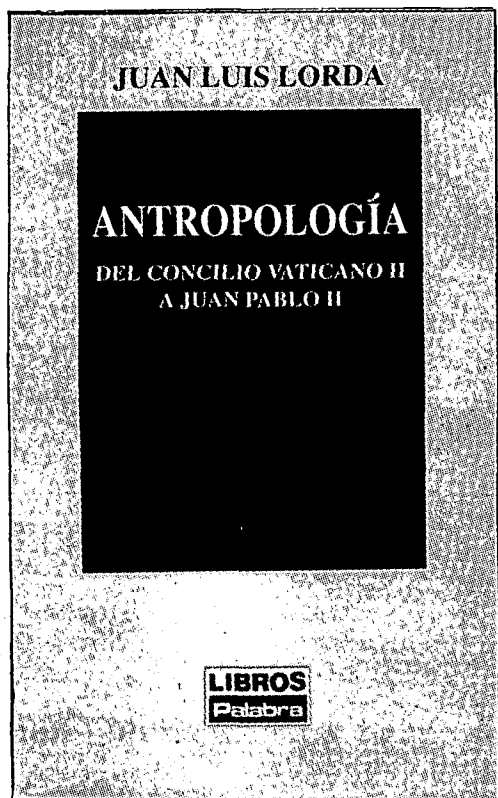
Planeta, Barcelona 1996, 362 pàg.

Fernando SCHWARTZ,
El desencuentro.

Planeta, Barcelona 1996, 289 pàg.

Llibres

La comprensió cristiana de l'ésser humà

Juan Luis Lórga,
Antropología. Del Concilio Vaticano II a Juan Pablo II.
Ediciones Palabra, Madrid 1996,
262 pàg.

Amb estil clar i atractiu l'autor ofereix una síntesi del que és més valuós de l'antropologia recent (Kierkegaard, Newman, Lévinas, Marcel, Maritain, Husserl, Cercle de Gottinga, etc.) per introduir el lector en el riquíssim contingut antropològic del Concili Vaticà II i

del pensament de Karol Wojtila abans i després de ser elegit Papa.

Mons. Fernando Sebastián assenyalava en el pròleg que l'antropologia cristiana —la comprensió cristiana de l'home— ocupa un lloc central en l'enfocament de la nova evangelització.

D'aquesta *Antropologia*, que es llegeix molt bé, brota un programa de reflexió i acció que satisfà les aspiracions profundes del cor humà.

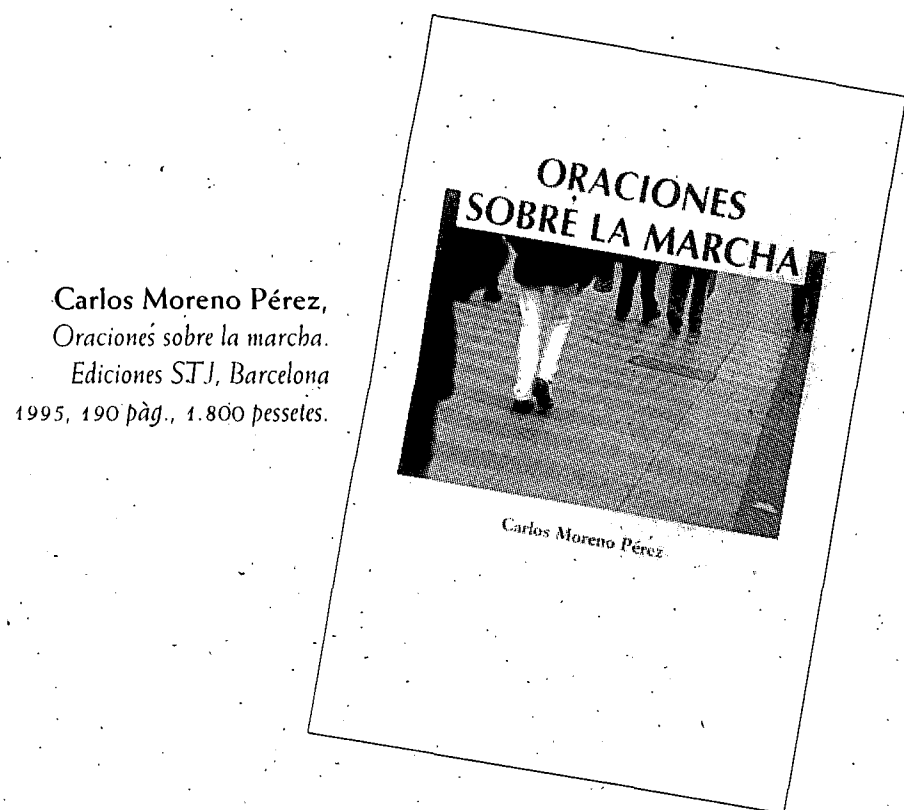
El fenomen de la vocació

José Pedro Manglano Castellary,
La llamada.
Editorial Desclée de Brouwer,
Colección Hablar con Jesús,
Bilbao 1996, 92 pàg.

Tots som espectadors d'un fenomen universal, una cosa que s'esdevé des de fa 2.000 anys, i que té lloc als cinc continents: persones que lliuren a Déu la seva vida completament. Són milers i milers els cristians que, de manera voluntària i lliure, es lliuren a Déu. Quina estranya necessitat és la que duu aquestes persones a continuar aquest camí per ser feliços i estimar Déu? Aquest fenomen és el de la crida o vocació. En aquest llibre es recullen dotze idees diferents i nou vocacions contades pels seus protagonistes; una ajuda per parlar amb Jesús sobre la crida.

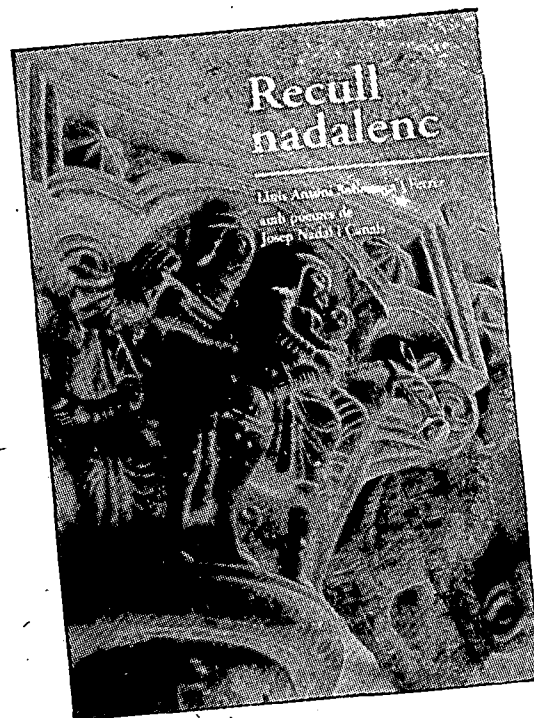
Vida i oració

Carlos Moreno Pérez,
Oraciones sobre la marcha.
Ediciones STJ, Barcelona
1995, 190 pàg., 1.800 pessetes.

Carlos Moreno ha concebut l'oració a la manera teresiana de *tracte d'amistat*. Una amistat amb el Pare, a través del tracte senzill i quotidià amb les petites coses i circumstàncies que hem de viure i que omplen la gran part de la nostra existència, donant valor i significat a la nostra vida.

Elements de reflexió en temps del Nadal

Lluís Sobreroca i Ferrer,
amb poemes de Josep Nadal i Canals,
Recull nadalenc.
Ediciones STJ, Barcelona
1996, 95 pàg., 1.350 pessetes.

Aquel recull nadalenc vol aportar elements de reflexió a partir de l'Advent, temps de preparació del Nadal, temps en el qual la figura de Maria té una força peculiar i que l'espera de l'infantament del Fill de Déu fet home acreix la nostra esperança... Els poemes de Josep Nadal i Canals ofereixen una tendresa molt nadalenca.

Crítica de cinema

Meritxell Cucurella Jorba

Títol original: Sol de otoño
Nacionalitat: Argentina, 1996
Director: Eduardo Mignogna
Guionistes: Eduardo Mignogna i Santiago Carlos Oves
Intèrprets: Norma Aleandro, Federico Luppi, Cecilia Rossetto, Jorge Luz
Durada: 103 minuts

Capvespre

Un programa de ràdio que comença i que s'acaba. Un dia comença a l'albada i s'acaba al capvespre. Una història d'amor tardoral que continua enllà del temps.

Aquesta història d'amor va ser tot un èxit de públic al Festival de Cine de Sant Sebastià. Norma Aleandro va obtenir la Concha de Plata a la millor interpretació femenina gràcies al seu paper de dona madura que retroba l'amor. Amb el seu paper de fals jueu Federico Luppi no va aconseguir el premi, per bé que se'l mereixia. La Concha de Plata al millor actor va ser per a Michael Caine i la seva interpretació a *Bood & Wine*.

Clara Goldstein (Norma Aleandro) és una dona jueva que enreda Raúl Ferraro (Federico Luppi) en un tripijoc perquè es faci passar per jueu i pel seu company sentimental. Es tracta d'uns

personatges que lamenten no haver-se conegut abans, però que amb deficiències i carregats de manies aconsegueixen viure la seva particular història ama-

rada de tendresa. Una tendresa que Mignogna dosifica magistralment: prescindeix de qualsevol nota lacrimògena i tot sovint esbossa en l'espectador un tímid somriure o una rialla sorollosa. *Sol de otoño* és un film a cavall del melodrama i l'humor.

Buenos Aires es personifica en un personatge més de la cinta, és un leit motiv que actua per fer-nos veure el contrast entre la crua realitat de cada dia i la puresa de sentiments que hi ha entre dues persones que s'estimen. El lligam que uneix els protagonistes i la realitat de Buenos Aires és la figura de Nelson i els seus ambients marginals.

Amb un director sensible, amb un guió escrit amb cura i amb uns actors de primer ordre s'aconsegueix una peça que esborra els límits entre realitat i ficció.

Secció a càrrec de: Telespectadors Associats de Catalunya (TAC) Balmes, 92, 1r 1a A - 08008 Barcelona Tel. i fax (93) 488 17 57

Pel·lícules
recomanades

Dijous 12 de desembre

La 2 **Licencia para matar** (1975)
22.30 **Director:** Clint Eastwood. **Intèrprets:** Clint Eastwood, George Kennedy, Jack Cassidy.
Argument: Conquistar el massís d'Elgar és un somni abandonat per Jonathan Hemlock, que s'ha retirat de l'alpinisme després de dos intents frustrats d'escalar-lo. També s'ha retirat de la seva professió: assassí a sou, i es dedica a ensenyar art en un institut. **

Divendres 13 de desembre

C 33 **Nascuda lliure** (1965)
22.20 **Director:** James Hill. **Intèrprets:** Virginia McKenna, Bill Travers, Geoffrey Keen.
Argument: George és guardià d'una reserva zoològica de Kenya i porta a casa seva tres cries femelles d'una parella de lleons. La seva esposa posa afecte en Elsa, la més jove. Quan es fan més grans han d'enviar-les a un parc zoològic, però el matrimoni reté Elsa amb la intenció de donar-li la llibertat. **

Dissabte 14 de desembre

La 2 **Atmósfera cero** (1981)
22.15 **Director:** Peter Hyams. **Intèrprets:** Sean Connery, Peter Boyle, Frances Sternhagen.
Argument: Bill ha estat nomenat cap de seguretat d'un complex miner situat en un satèl·lit de Júpiter. La seva dona fuig d'allà amb el seu fill. Bill s'enfronta a un altre problema: una llarga sèrie de morts que es produeixen des de fa alguns mesos. *

TV3 **No hi ha cap crim impune** (1954)
01.10 **Director:** Arnold Laven. **Intèrprets:** Kennieth Tobey, Broderick Crawford, Ruth Roman.
Argument: A causa de l'assassinat de Zack Stewart, un agent especial de l'FBI, el seu company s'encarrega dels tres casos en què treballava Zack abans de morir esperant poder descobrir així l'assassí. **

Valoració de les pel·lícules: *Aceptable **Bona ***Molt bona ****Obra mestra

Per a una valoració diària de les pel·lícules podeu trucar al telèfon del cinema del TAC 488 17 37.

TELE ZAPPING

TV1

Dissabte

08.00 **Sábado fiesta**
 Inclou: Los trotamúsicos
 La banda de Mozart
 La princesa Starla

09.30 **Club Disney**
 Inclou: ¿Quéte cuentas?
 Patoaventuras
 Chip y Chop, aventureros del aire
 El dibujo clásico
 El juego del chaparrón

Diumenge

07.30 **Domingo fiesta**
 Inclou: Los trotamúsicos
 Los cuentos de papá castor
 Casparín y los ángeles
 La banda de Mozart
 La gata Kitty y sus amigos
 La princesa Starla

10.35 **Bugs Bunny y sus amigos**

La 2

De dilluns a divendres

07.15 **Con mucha marcha**
 Inclou: Las fábulas del bosque verde
 Animaniacs
 El pato Darwing
 La volta al món de Willy Fog

13.10 **Con mucha marcha**
 Inclou: Los trotamúsicos
 El inspector Gadgget
 Locos por el basket

Programació infantil

17.45 **Para nosotros**
 Inclou: Barri Sesam
 Los pequeños Picapiedra

Antena 3

De dilluns a divendres

07.30 **Club Megatrix**
 Inclou: Rascal el mapache
 Peter Pan
 Heidi

Tele 5

Dissabte i diumenge

07.55 **El show de Alvin**
08.35 **Las aventuras del joven d'Artagnan**
09.05 **Cazafantasmas**

De dilluns a diumenge

09.55 **Ven con nosotros**
 Inclou: Batman

De dilluns a divendres
07.40 **El lobo Hokey**

Canal 33

De dilluns a divendres

07.30 **Club Super 3**
 Inclou: Els caçafantasmes
 Aloi el ninja
 El món fantàstic d'en Minus
 Pingu

17.30 **Club Super 3**
 Inclou: Les maquilletes
 En Harry, el monstret

Crònica televisiva

La geografia humana de Catalunya

Miquel Àngel Codina

La sèrie documental *Vides privades*, que s'ha emès per TV3 durant tretze setmanes, ha combinat a la perfecció l'espontaneïtat de la gent, amb les seves històries extretes de la vida quotidiana, la força evocadora del record i la relació emocional amb el paisatge que els envolta. El protagonisme ha recaigut en persones anònimes que no acostumen a sortir mai a la televisió però que tenen coses a dir. Aquest és el tret que caracteritza les produccions que han realitzat fins ara el tàndem format per Joan Úbeda i Francesc Escribano, autors de programes de gran èxit com *Ciudadans*, *El Cangur* i *Les coses com són*. L'objectiu ha estat fer un retrat de la geografia humana de Catalunya i cal assenyalar que s'ha aconseguit plenament.

A més de tenir l'assessorament del sociòleg Salvador Cardús, els directors de l'espai han disposat de la col·laboració de l'Associació Catalana de Premsa Comarcal que, gràcies als seus membres, ha permès enriquir el ventall de persones que accedien a explicar davant de les càmeres de televisió les seves vivències personals. Cadascuna de les tretze edicions de *Vides privades*, de mitja hora de durada, ha inclòs si fa no fa uns quinze testimonis, dels quals dos o tres han dut el pes principal del capítol.

Polígons va ser el títol del primer episodi de la sèrie, on es tractava el fenomen de la immigració, amb els testimonis de nombrosos veïns del cinturó industrial de Barcelona, com Ciutat Badia, Sant Cosme o Bellvitge. Setmana rere setmana s'hi afegirien aquests altres: *La frontera*, sobre el contrabàn, el comerç i els matrimonis mixtos; *Una terra guanyada al mar*, rodat al delta de l'Ebre; *Sol i sorra*, sobre la costa catalana; *Camins i carreteres*, dedicat als camioners, taxistes i traginers; *Arrels profundes*, un retrat de la gent que viu a prop de monuments històrics; *Terra de carbó*, amb les mines del Berguedà com a referent principal; *Les Rambles*, un monogràfic del popular carrer barceloní; *L'altra Catalunya*, amb la participació dels habitants de la Catalunya Nord; *La terra del vi*, sobre la cultura del vi a la nostra terra; *Montserrat*, interessant recorregut pel massís montserratí, definit per l'il·lustre compositor català Amadeu Vives com un «orgue gegantí», tant per la seva presència imponent com per la forma singular de les seves pedres; *Les illes*, sobre les Balears; i *Interiors*, amb el paisatge domèstic dels domicilis com a nucli argumental. Un retrat original de la Catalunya humana.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA**Podeu trobar-la, setmanalment, a:**

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfront n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Lull	La Palma, 9	25002	Lleida
Maria Cabayol Magrinyà	Nou, 3 (La Riera de Gaià)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
Sant Pau Llibreria	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!**Veus d'Església****TELEVISIÓ****La 2**

- Diumenge** 08.45 *Tiempo de creer*.
 09.30 *Pueblo de Dios*.
 10.00 *Últimas preguntas*.
 10.25 *Testimonio*.
 10.30 *La Missa*: amb la participació de la Coral Estel del Centre Catòlic de Sants (Barcelonès, Arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Jordi Boltes (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
 11.20 *Santuàris de Catalunya*.

Dilluns 17.15 *Pueblo de Dios*.**TV3****Ds. 14/12** 12.00 *La Marató de TV3*.**C 33**

Ds. 14/12 09.05 *Signes dels Temps*: proposa «Diàleg Intraeclesial», la llibertat d'expressió en l'Església, un «Cara a cara» entre el bisbe Joan Carrera i el capellà i periodista Josep Bigordà.

En el programa també oferirem espais de música, comentari cinematogràfic, actualitat, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.

(Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

Ds. 21/12 09.05 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «El consumisme». L'experiència integradora del col·lectiu Engunes contraposada al consum de la nostra societat, amb una enquesta dels alumnes de l'Escola d'FP Sant Ignasi.

En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.

(Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

TV de Mataró (Canal 64)

Dv. 13/12 20.30 *Creure avui*. Taula rodona. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

Dv. 20/12 20.30 *Creure avui*. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

Diumenge 12.00-12.30 *Angelus*. (Directe)

Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general*. (Directe)

De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*.

Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*.

Ràdio

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIAN

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

—de 02.00 fins a les 21.00 h Radiofórmula musical amb
butlletins informatius cada quart d'hora.
—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

De dilluns a divendres:

21.00 - 22.00 *Vet aquí que...* (conte)
En un dia com avui.
Punt i Coma.
22.00 - 23.00 *Nit d'Estels* (magazine d'Església i solidaritat)

Dilluns

23.00 *Joc Net.*
24.00 *Estima la vida.*
01.00 *Fila 7.*
Cova de Clàssics.

Dimarts

23.00 *Anem per feina.*
24.00 *Versió original.*
Sons i ressons.
01.00 *El perquè de tot plegat.*

Dimecres

23.00 *Temps d'acció.*
24.00 *Agora.*
01.00 *De la lletra i de la*
música.
Amb molt de gust.

Dijous

23.00 *En família.*
24.00 *Calaix de Sastre.*
01.00 *Dos quarts de nit.*
So de cine.

Divendres

23.00 *Panorama cultural.*
24.00 *Amb llum pròpia.*
00.00 *Cova de Jazz.*

Dissabte

21.00 *Catequesi.*
Contemporània.
22.00 *Quart món.*
23.00 *Panorama de cinema.*
24.00 *La veu del campanar.*
01.00 *Novetats a cau*
d'orella.

Diumenge

09.00 *Tot sardana.*
18.45 *Eucaristia des de la*
Catedral.
21.00 *Estels de colors.*
22.00 *Nòmades.*
23.00 *Temps de paraula.*
24.00 *Gran Clàssic.*
01.00 *A cel obert.*

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

09.00 *Músiques místiques: Missa dei Filii, ZWV 20, de Zelenka;*
Canticum Sacrum, de Stravinski; Missa brevis, KV 258, de Mozart;
Da Israel aus Aegypten zog, Salm n. 114, op. 51, de Mendelssohn;
Te Deum Z 232, de Purcell.
11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

07.30 *Paraules de vida:* conversa sobre un tema d'actualitat des de
l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

21.00 *El espejo de la Iglesia.*

Diumenge

09.00 *Santa Missa.*
09.45 *Informatiu diocesà.*
10.00 *Iglesia es noticia:* informació diversa de les diòcesis, de la
Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare
i de la Santa Seu.
22.00 *La linterna de la Iglesia.*

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Divendres

17.38 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 *Santa Missa.*

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia:* amb la «conversa setmanal» del bisbe
Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home:* programa de valors humans.
El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista
amb: Maria Rosa Olivé i Ramon Bartomeus, responsables de
la Federació Catalana de Voluntariat Social; suggeriments
per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebis-
be Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria
Alimbau).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de
Solsona.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4)

Diumenge

09.45 *Vida i Esperit.*

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta:* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins:* programa de valors humans i cristians (direc-
tor: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglésia es noticia:* entrevista de caràcter humanístic-reli-
giós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten:

Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Radio,
i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h. **Calafell Ràdio** (FM
107.7) diumenge 09.20h. **Cadena Cope-Reus** (OM 1143) diumenge
10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica
a «Catalunya Cristiana»). L'emeten:

Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona
Ràdio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) dissabte 12h. **Ràdio La**
Canonja (FM 102.3) divendres 20h. **L'Espluga FM Ràdio** (FM 107.4)
dissabte. **Ràdio Falset** (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h. **Ràdio**
El Morell (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h. **Ràdio Montblanc**
(107.0) diumenge, a partir de les 11 h. **Ràdio Santa Coloma de**
Queralt (FM 107.5) dissabte 13h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (FM
101.0) dissabte, a partir de les 20 h. **Ràdio La Vilella Alta** (FM 102.3)
dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: **Cadena Cope-Reus** (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA-VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb
reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les
seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de
Girona), *Costumari cristià* (costums i tradicions de l'Església, a càrrec
de Mn. Joan Baburés), *La veu dels joves* (a càrrec de Mn. Jaume
Reixach), *Entrevistes;* i una vegada al mes *Crítica de Cinema* (a càrrec
de Toni Bardera). Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Costa Brava (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres**
(1269 AM) diumenge 9.45h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte
20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Arenys**
de Mar (91.2 FM) diumenge 9.30h*. **Ràdio Arenys de Munt** (107
FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.30h.
Ràdio Besalú (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar**
(107.6 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dissabte
14.00h. **Ràdio la Vall** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les**
Planes (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM)
diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.1 FM) diumenge
14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 8.00h. **Ràdio Sant Joan Les**
Fonts (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Santa Coloma de**
Farners (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom Palau Sacosta**
(106.6 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM)
diumenge 10.00h. **Top Gironès-Cassà de la Selva** (92.8 FM)
dissabte 19.30h.

* (Inclòs dins el programa parroquial local).

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de
durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i
lleugera dels últims anys amb frases, missatges humans i paraules de
reflexió, i també música de ball de qualitat. Presenta: Àngel Rodríguez.

LA COVA DEL COUNTRY: selecció de música country cristiana y
country en general, amb la col·laboració de l'Associació Europea del
Country. Presenta: Rafael Corbí.

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de
Solsona.

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari:* meditat per joves, entrevistes a catòlics en
el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois
del segle XX, etc.

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació,
tema marià, etc.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6)

Dimecres

De 22.15 a 23.00h. *Maranatha:* un programa per descobrir i compartir
el nostre tarannà cristià com a catòlic avui.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona).

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari:* en llatí des del Vaticà.
22.10 *Noticiero.*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig,
de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes:* informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

LA PARAULA DEL BISBE: microespai setmanal de 5 minuts de durada
presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal de 55 minuts de durada, que
compta amb temes d'actualitat cristiana, humana i social. Presenten:
Carles Sánchez i Àngel Rodríguez.

TARDA DE TOTS: magazine d'**Onda Rambla Girona** (89.9 FM) que
inclou cada dijous a les 17.30 una secció d'actualitat cristiana i de
notícies de l'església de Girona.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual de 30 minuts
de durada. Es tracta d'un espai de debat sobre temes d'interès,
moderat pels periodistes Anna Estartús i Josep Casellas.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música (96.7 FM) Girona- (101.5 FM) Maresme:
diuenge 11.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diuenge 9.00h.
Cope Figueres (1269 AM) diuenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots**
de la Selva (104 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2
FM) diuenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diuenge
11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diuenge 9.05h. **Ràdio Shalom de**
Palau Sacosta (106.6 FM) diuenge 11.00h. **Ràdio 1 de Ràdio**
Nacional (738 AM-93.3 FM) diuenge 8.15h. **Top Gironès de**
Cassà de la Selva (92.8 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full
diocesà»). L'emeten: **Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera,**
Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també: **Ràdio Súrria** (FM
107.8) diuenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al
full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diuenge 09.00h. **Ràdio**
La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diuenge 12.00h. **Ràdio Deltebre**
(FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h.
Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant**
(l'Hospitalet FM107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de**
Masdenverge (FM 100.7) diuenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM
87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte
22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio**
els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM
107.9) diuenge 12.00h. **Ràdio Ulldecona** (FM 95) diuenge
09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten:
Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diuenge 09.30h. **Ràdio Seu**
(FM 107.2) diuenge 9.00h. **Ràdio Valira** (FM 98.1) dissabte
13.00h.

**Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per
televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de
controls d'emissió.**

Des del carrer

«Volem que els joves marginats deixin la delinqüència»

Juan Manuel Bardaji Martínez va tornar fa uns anys a la ciutat que el va veure néixer. Eclèctic, nodrit de diverses fonts, és ara professor, consiliari de l'Equip de Campaments i president de Prosec. Amb el seu telèfon mòbil, està sempre a disposició de qui el necessita.

—Vas néixer a Lleida, l'any 1952. I vas fer la primera comunió a Veneçuela.

—Sí. Primer va marxar el meu pare, després vam marxar nosaltres i als deu anys vaig tornar a Catalunya perquè allà no hi havia pla de formació educatiu. Vam venir els meus germans i jo amb els meus avis, i a mi em va tocar anar als salesians de Saragossa.

—Ets professor d'FP a Lleida. Com és la relació amb els teus alumnes?

—Al més amigable possible, amb una mica de la vella escola i una mica de la nova: la mà a l'espatlla i la puntada de peu on ja se sap.

—Fa vint anys vas ajudar a fundar l'Equip de Campaments.

—Van coincidir diverses coses i diverses persones. Per iniciativa de Jaume Montaña, que pertanyia a la parròquia del Carme em vaig introduir en ambients educatius d'adolescents de diversos pobles. L'any següent, vaig fer el curs de caps de campaments de la OJE i vaig anar a l'Escola d'Estiu de Rosa Sensat i allà vaig redactar un projecte educatiu per a un campament. Vaig tenir molta sort amb els monitors i els animadors i va funcionar molt bé, ja que és un programa d'autogestió, d'amor a la natura, de trobada amb un mateix i amb els altres, d'esperit creatiu...

—La teva jornada habitual passà en bona part a l'institut.

—El tema de l'educació m'apassiona i es pot dir que a l'institut descanso, ja que totes les altres activitats amb Prosec ens porten de cap. Aquest any

faig classes d'electricitat i soldadura.

—La societat necessita iniciatives com les de Prosec.

—Amb les petites empreses intentem donar feina a joves, que bona falta fa, i també donar un lloc a la societat a les persones que volen sortir del món de la marginació i la delinqüència.

—Hi ha molta marginació.

—Aquí hi ha un altre Zaire. Està molt bé

que centrem l'atenció en els que pateixen a mils de quilòmetres de nosaltres però també hem de mirar els que són a prop nostre.

—L'estiu passat es va fer una experiència, en els campaments, d'intercanvi cultural amb nens de diferents religions i ètnies.

—S'havia fet abans, aquest any, però, s'ha fet amb la col·laboració de diferents administracions. Intentem per damunt de tot que els nens àrabs, gitanos o d'altres procedències es trobin com un

més en el grup, que s'integrin totalment.

—Es fan entre ells?

—La major part dels nens que vénen als campaments procedeixen de classes marginals i tots es prenen prou bé l'experiència, i és que entre els pobres no hi ha tants problemes de convivència. Són els rics els que tenen aquests problemes per la por que els prenguin alguna cosa.

—Què li falta a la societat?

—Solidaritat, encara és l'assignatura pendent.

JOMA

Respir

Miquel Estradé

Apassionats!

Predicant al poble feia notar un dia sant Joan Crisòstom el costum que aleshores tenien com a sagrat de posar-se a taula tots alhora: «Fixeu-vos», els recordava, «com un pare diu als fills que ja han acabat el treball que no es posin a taula fins que no arribin els seus germans». No puc recordar ara a què aplicava el sant això que deia, però m'ha fet pensar en aquest advertiment una frase del pare Spicq: «El privilegi dels cristians és d'haver estat esperats.» Haver estat esperat és important, però ens compromet a esperar nosaltres els que encara no hi són. És bastant simplista dir que els jueus esperaven i que els cristians posseïm, perquè de fet tots esperem, tots hem d'esperar, i el nostre mal és precisament esperar poc, potser amb impaciència, però sense apassionament. Deia el pare Teilhard que el dia del Senyor s'avançarà per una acumulació d'esperança. Potser també la pau es podria avançar per una acumulació de desig. A la nostra esperança i al nostre desig, els manca passió. Un poble apassionat per fer el bé, diu sant Pau. Apassionat per tot!

Ara mateix

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Setién i l'esperança en la pau

És esperançador que avanci la idea que «el diàleg i, d'alguna manera, la negociació han de ser el camí per a superar el conflicte sagnant i inhumà en què estem submergits», ha dit el bisbe Setién, en la línia del seu pensament de sempre, sovint tan tergiversat. I ha afegit a aquesta declaració dos aclariments importants. El primer, que algunes coses no poden ser objecte de transacció perquè són prèvies a qualsevol negociació i cal complir-les: l'alliberament dels segrestats per ETA i el respecte als drets dels presos etarres. El segon, que la determinació de les condicions mínimes per al diàleg és una qüestió política i correspon, per tant, als governants. S'ha mostrat contundent en l'afirmació que no pertoca a l'Església «pronunciar-se sobre l'existència real de les condicions que possibilitin el diàleg i la negociació» (*El País*, 3-12-1996).

«El conflicte humà i sagnant en què estem submergits»... Cal situar-se, com a punt de partida, en la perspectiva que dibuixen aquestes paraules. Només des de dins, és a dir, des del drama d'una lluita fratricida, assumit solidàriament, i no des del discurs ideològic, podem comprendre la necessitat d'un diàleg a Euskadi. És aquesta la perspectiva en què situa el bisbe basc i que nosaltres, que no ho vivim tan de prop, hem de fer nostra.

Es tracta, a més, d'un drama indivisible. Sempre que Setién ha afegit a la seva clara i reiterada condemna dels crims d'ETA, la defensa dels drets humans dels presos etarres, alguns s'han irritat. De vegades, negant fets, que amb el temps, han esdevingut incontestables. Qui gosaria ara contradir-lo, per exemple, com tants van fer-ho anys enrere, en el tema de les formes de repressió il·legals usades contra el terrorisme?

També mereix reflexió el discerniment que apunta Setién entre allò que són drets fonamentals de la persona o de la comunitat, sobre els quals l'Església té una paraula a dir, i allò que són valoracions polítiques que corresponen a l'àmbit civil. Recordo, en la mateixa línia, unes declaracions seves de fa uns quants anys (*Avui*, 6-3-1985 i *Diario 16*, 9-3-1985) en les quals situava el tema de la independència d'Euskadi —a la qual, per cert, no és mostrava personalment inclinat— en el terreny de la lliure discussió al marge de la fe. Aquesta no comporta uns determinats projectes. «Cal distingir, deia, entre els projectes polítics i les estratègies o mitjans utilitzats per a assolir-los. Quant als projectes, no existeixen més límits que els provinents d'una sana concepció del bé comú i dels autèntics compromisos derivats de la legítima solidaritat històrica.»

Ara el bisbe Setién pensa que el moment és propici al diàleg. El títol de la seva carta pastoral d'Advent convida a l'esperança: «També és possible la pau. Fem-la».